

לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִלְהוּ קַיִימִי לְאַסְטָאָה עַל־יְהוּ  
 דִּישְׂרָאֵל (זֵהָר חֲדָשׁ ל"ג) בְּגִין לְאַסְתָּאבָּא לְהוּ). וְעַל דָּא  
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְמִן קַמִּיִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּגִין לְנִטְרָא  
 לְהוּ, וְלֹא יִכִּילוּ לְקִטְרָגָא לְהוּ.

כִּי עֲצוּם עוֹשֶׂה דְבָרוּ. מֵאֵן עֲצוּם, דָּא הוּא זַכָּאָה הֵהוּא  
 דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיִתָּא קַדִּישָׁא יִמְמָא וְלִילִי. דְּבַר אַחַר  
 כִּי עֲצוּם, דָּא הוּא מִקְטָרְגָא דְּאִשְׁתַּכַּח קַמִּי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ  
 הוּא וְאִיהוּ תְּקִיפָא כְּפַרְזֵלָא תְּקִיפָא כְּטִינָרָא. עוֹשֶׂה  
 דְּבָרוּ, דְּנִטְיִל רְשׁוּת מְלַעִילָא וְנִטְיִל נְשֻׁמְתָא מִתְתָּא.  
 כִּי גְדוּל יוֹם יִי וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכִּלְגוּ. דְּאִיהוּ שְׁלִיט עַל  
 כָּלָא, וְעֵלְאָה וְתְּקִיפָא עַל כָּלָהוּ, וְכִלְהוּ תַּחּוֹת  
 שְׁלִטְנִיָּה. זַכָּאִין אִינּוֹן צְדִיקֵיָּיא, דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא  
 אֲתַרְעִי בְּהוּ תְּדִיר, לְזַכָּאָה לֹון לְעֵלְמָא דְּאִתִּי וְלְמַחְדִּי לְהוּ  
 בְּחִידוּ דְּצְדִיקֵיָּיא דְּזַמִּינִין לְמַחְדִּי בֵּיהּ בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ  
 הוּא. דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים ה) וַיִּשְׂמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יְרַנְּנוּ  
 וְתִסַּךְ עֲלֵימוּ וַיַּעֲלִצוּ בְךָ אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם  
 אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרִשְׁת וַיְהִי מִקֵּץ

וַיְהִי מִקֵּץ, רַבִּי תַּיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (אִיּוֹב כח) קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ  
 וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר אָבֵן אָפֵל וְצִלְמוֹת, הַאי

קָרָא אֶתְמָר. קִץ שָׁם לַחֲשָׁף, דָּא אִיהוּ קִץ דְּשִׁמְאֵלָא,  
 דְּאִיהוּ שָׂאט בְּעֵלְמָא, וְשָׂאט לְעֵילָא, וְקִיִּמָּא קִמִּי  
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַסִּיטִי, וְקִטְרִיג עַל עֵלְמָא, וְהָא  
 אֶתְמָר. וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקָר, דְּהָא כָּל עוּבְדוּי לָאו  
 אִינוּן לְטַב, אֶלָּא לְשִׁיזְאָה תְּדִיר וְלִמְעַבַּד כְּלִיָּה בְּעֵלְמָא.  
 אָבִן אָפֶל וְצִלְמוֹת, דָּא אָבִן נֶגְף, דְּבָה פְּשָׁלִין חִיִּיבִין,  
 וְקִיִּמָּא בְּהַאי דְּאֶקְרִי, (איוב י) אֶרֶץ עֲפָתָה כְּמוֹ אָפֶל.  
 תָּא חֲזִי, אִית אֶרֶץ חַיִּים לְעֵילָא, וְהָאִי אִיהוּ אֶרֶץ  
 יִשְׂרָאֵל. (ד"א וְאִית אֶרֶץ לְתַתָּא וְנֶקְרָא) אָפֶל וְצִלְמוֹת, אָפֶל דְּנִפְקָא  
 מֵאֶרֶץ עֲפָתָה. מַאי (ס"א אֶרֶץ) אָבִן אָפֶל וְצִלְמוֹת, דָּא הוּא  
 קִץ דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּחֲשָׁף, זוּהֶמָּא דְּדַהֲבָא, וְהָא אֶתְמָר.  
 תָּא חֲזִי, כְּמָה אִית לֹון לְבַנֵּי נְשָׂא לְאַסְתְּכֵלָא בְּפוּלְחָנָא  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא שְׁתַּדְּלָא בְּאוּרִייתָא יִמְמָא  
 וְלִילִי. בְּגִין דִּינִדְעוּן וַיִּסְתַּכְּלוּן בְּפוּלְחָנִיָּה. דְּהָא אוּרִייתָא  
 אִיהי מְכֻרְזָא בְּכָל יוֹמָא קִמִּיָּה דְּבַר נָשׁ וְאַמְרָה, (משלי ט) מִי  
 פְּתִי יִסוּר הִנֵּה חֶסֶר לֵב וְאַמְרָה לוֹ, וְהָא אוּקִימְנָא מְלִי.  
 וְכֵד בַּר נָשׁ אֲשֶׁת־דֵּל בְּאוּרִייתָא, וְאַתְדַּבֵּק בָּהּ, זְכִי  
 לְאַתְתַּקְפָּא בְּאִילָנָא דְּחַיִּי, דְּכִתִּיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים  
 וְגו'. וְתָא חֲזִי, כֵּד בַּר נָשׁ אֲתַתְקַף בְּאִילָנָא דְּחַיִּי בְּהָאִי  
 עֵלְמָא, אֲתַתְקַף בֵּיה לְעֵלְמָא דְּאִתִּי. דְּהָא כֵּד נִשְׁמַתִּין  
 נְפֻקִין מֵהָאִי עֵלְמָא, הֲכִי אֲתַתְקֶנּוּן לְהוּ דְּרַגִּין לְעֵלְמָא  
 דְּאִתִּי.

תָּא חֲזִי, אֵילָנָא דְחַיִּי, אִיהוּ בְּכַמְה דְּרַגִּין מִתְּפָרְשָׁן דָּא  
 מִן דָּא, וְכֻלְהוּ חַד. דְּהָא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי אֵית דְּרַגִּין  
 אֵלִין עַל אֵלִין. עֲנַפִּין, וְעֵלִין, קְלִיפִין, (ס"א נופא) גּוּפָא  
 דְּאֵילָנָא, שְׂרָשִׁין. וְכֻלָּא הוּא אֵילָנָא. כְּגוּוּנָא דָּא, כֹּל  
 מֵאן דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּאוּרֵייתָא, אִיהוּ אֲתַתְקַן וְאֲתַתְקַף  
 בְּאֵילָנָא דְחַיִּי.

וְכֹל בְּנֵי דְמַהִימְנוּתָא יִשְׂרָאֵל, כְּלַהוֹן מִתְּתַקְּפִין בְּאֵילָנָא  
 דְחַיִּי, כְּלַהוּ אֲחִידִין בְּאֵילָנָא מִמָּש. מְנַהוֹן בְּהוּא  
 (ס"א נופא) גּוּפָא דְבִיָּה, מְנַהוֹן אֲחִידִין בְּעֲנַפִּין, מְנַהוֹן בְּעֵלִין,  
 מְנַהוֹן בְּשְׂרָשִׁין. אֲשַׁתְּכַחוּ דְּכֻלְהוּ אֲחִידִין בְּאֵילָנָא דְחַיִּי.  
 וְאִינוּן דְּמִשְׁתְּדֵלִין בְּאוּרֵייתָא (דף קצג ע"ב) כְּלַהוּ אֲחִידִין בְּגּוּפָא  
 דְּאֵילָנָא. וּבְגִין כֶּף מֵאן דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּאוּרֵייתָא, אִיהוּ אֲחִיד  
 בְּכֻלָּא, וְהָא אוּקְמוּיָהּ וְאֲתַמַּר.

וַיְהִי מִקֵּץ, מֵאֵי מִקֵּץ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֲתַר דְּלִית בֵּהּ  
 זְכִירָה, וְדָא הוּא קֵץ דְּשְׁמָא לָא. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין  
 דְּכֻתִּיב, (בראשית ז) פִּי אִם זְכַרְתִּנִּי אֲתַךְ פְּאֶשֶׁר יֵיטֵב לָךְ.  
 וְכִי הָכִי אֲתַחֲזִי לִיָּה לְיוֹסֵף צְדִיקָא, דְּאִיהוּ אָמַר פִּי אִם  
 זְכַרְתִּנִּי אֲתַךְ. אֶלָּא פִּיּוֹן דְּאֲסַתְּפֵל יוֹסֵף בְּחֵלְמִיָּה. אָמַר,  
 וְדָאֵי חֵלְמָא דְּזְכִירָה אִיהוּ. וְאִיהוּ טַעְהָ בְּהֵאֵי, דְּהָא בֵּיָּה  
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי כֻלָּא.

וְעַל דָּא אֲתַר דְּהוּא בֵּיָּה נְשִׁיּוּ קָם קַמִּיָּה, מַה כְּתִיב וְלָא

זָכַר שֶׁר הַמְּשֻׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ. כִּיּוֹן דְּאָמַר וְלֹא זָכַר  
 שֶׁר הַמְּשֻׁקִים, מֵהוּ וַיִּשְׁכַּחְהוּ. אֶלָּא וַיִּשְׁכַּחְהוּ אֶתְר דְּאִית  
 בֵּיה שְׂכָחָה, וְדָא הוּא קִין דְּסִטְרָא דְחֻשָׁךְ. שְׁנַתִּים יָמִים,  
 מֵאֵי שְׁנַתִּים. דְּתַב דְּרָגָא, לְדְרָגָא דְאִית בֵּיה זְכִירָה.  
 וּפְרָעָה חוֹלָם וְהִנֵּה עוֹמֵד עַל הַיָּאֵר, דָּא חֲלָמָא דְיוֹסֵף  
 הָוָה. בְּגִין דְּכָל נְהָר, דְּיוֹסֵף הִצְדִּיק אִיהוּ. וְרוּזָא  
 דָּא הָוִי, הָאֵי מֵאֵן דְּחָמֵי נְהָר בְּחֻלּוֹם, חָמֵי שְׁלוֹם. דְּכַתִּיב,  
 (ישעיה סו) הַנְּבִי נוֹטָה אֵלֶיהָ כַּנְּהָר שְׁלוֹם:

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (משלי כט) מֶלֶךְ  
 בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרֹסְנָה, תָּא  
 חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא עֲלָאָה, אֲתַקִּין  
 כְּלָא כְּדָקָא יָאוּת, וְאִפִּיק נְהוּרִין עֲלָאִין מְנַהֲרִין לְכָל  
 סְטְרִין, וְכֻלָּא אִיהוּ חַד. וּבְרָא שָׁמַיִם דְּלַעִילָא וְאֶרֶץ  
 דְּלַעִילָא, לְאַתְתַּקְנָא כְּלָהוּ כַּחֲדָא, לְתוּעֲלָתָא דְתַתָּאִי.  
 תָּא חֲזִי, מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ. מֵאֵן מֶלֶךְ, דָּא  
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמִשְׁפָּט, דָּא יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ  
 קִיּוּמָא דְאַרְעָא. וְעַל דָּא, ו' אֲתַזֵּן מִן ה' עֲלָאָה, ה' תַּתָּאָה  
 אֲתַזֵּן מִן ו', דְּקִיּוּמָא דְאַרְעָא אִיהוּ בְּמִשְׁפָּט. דְּהָא  
 מִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ בְּכָל תַּקּוּנוֹי, וְזֵן לָהּ.

דְּבַר אַחַר, מֶלֶךְ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמִשְׁפָּט, דָּא  
 יוֹסֵף. יַעֲמִיד אֶרֶץ, דְּכַתִּיב (בראשית מא) וְכָל הָאָרֶץ

בְּאוּ מִצְרַיִם לְשֹׁבוֹר אֶל יוֹסֵף. וּבִגִּין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
אֶתְרַעֵי בֵּיהּ בִּיעֵקֵב, עֵבֵד לִיהּ לְיוֹסֵף שְׁלִיטָא עַל אַרְעָא.  
רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, מֶלֶךְ, דָּא יוֹסֵף. בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֶרֶץ,  
דָּא יַעֲקֹב. דְּהָא עַד לָא אַתָּא יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, לָא  
הוּוּ קִיוּמָא בְּאַרְעָא, מִגּוֹ כַּפְנָא. כִּיּוֹן דְּאַתָּא יַעֲקֹב  
לְמִצְרַיִם, בּוֹכּוּתִיהּ אֶסְתַּלַּק כַּפְנָא, וְאַתְקִיִּים אַרְעָא.  
דְּבַר אַחַר, מֶלֶךְ בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֶרֶץ, דָּא דוּד מִלְכָּא,  
דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב ח) וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מִשְׁפֵּט וְצַדִּיקָה  
לְכָל עַמּוֹ, וְאִיהוּ קִיִּים אַרְעָא, וּבּוֹכּוּתִיהּ קִיִּימָא לְבַתֵּר  
דְּנָא. וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהֻרְסָנָה, דָּא רַחֲבֵעִים.  
תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינֵיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, אִף עַל  
גַּב דְּפוּרְעָנוּתָא אֶתְגַּזֵּר עַל עֲלָמָא, מִתְעַכְבָּא  
בְּגִינֵיהוֹן וְלָא שְׁלִטָא עַל עֲלָמָא. כָּל יוֹמוֹי דְּדוּד מִלְכָּא  
אֶתְקִיִּימָא אַרְעָא בְּגִינֵיהּ, לְבַתֵּר דְּמִית אֶתְקִיִּימָא  
בּוֹכּוּתִיהּ. דְּכַתִּיב, (מַלְכִּים ב ב) וּגְבוּרָתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת  
לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דוּד עֲבָדִי. כְּגוּוֹנָא דָּא, כָּל יוֹמוֹי  
דְּיַעֲקֹב וְכָל יוֹמוֹי דְּיוֹסֵף, לָא שְׁלִטָא פּוּרְעָנוּתָא בְּעֲלָמָא.  
תָּא חֲזִי, מֶלֶךְ בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֶרֶץ, דָּא יוֹסֵף. וְאִישׁ  
תְּרוּמוֹת יְהֻרְסָנָה, דָּא פְּרַעָה. דְּהָא בְּגִין דְּאֶקְשִׁי  
לְבֵיהּ לְגַבֵּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חָרִיב אַרְעָא דְּמִצְרַיִם.

וּבְקִדְמִיתָא עַל יְדָא דְיוֹסֵף אַתְקִיִּים אַרְעָא בְּהֵוּא חֲלָמָא  
דְחָלָם. דְכְתִיב, וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וְגו'.

וַיְהִי מִקֵּץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים יח) חִי יִי  
וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי. אֱלוֹהֵי כְּתִיב, בּוֹי"ו.  
הָאִי קָרָא אֵית לְאַסְתְּכָלָא בֵּיתָא. חִי יִי, דָּא חִי צַדִּיקָא  
יְסוּדָא דְעֵלְמָא, דְאַקְרִי חִי דְעֵלְמִין. וּבְרוּךְ צוּרֵי, דָּא (ס"א  
הוּד) הוּא דְכְתִיב (תהלים קמד) בְּרוּךְ יִי צוּרֵי, וְדָא עֵלְמָא  
דְאַתְקִיִּים עֲלֵיהּ צַדִּיקָא דָּא. וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי. וַיְרוּם דָּא  
עֵלְמָא עֲלָאָה. אֱלוֹהֵי בּוֹא"ו, דָּא שְׁמַיִם, כְּמָה דְאַתְ אָמַר,  
(תהלים קטז) הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לִי.

תָּא חֲזִי, (כְּמָה דְאַתְ אָמַר) (תהלים סח) בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס  
לָנוּ. בְּרוּךְ אֲדֹנָי, בְּאַלְ"ף דְּלָ"ת נוּ"ן יו"ד, וְהָאִי  
קָרָא רְזָא דְחֲכָמָתָא אִיהוּ. יוֹם יוֹם, אֵלוּ שְׁנַתִּים יָמִים,  
כְּמָה דְאַתְ אָמַר (דף קצד ע"א) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעָה  
חוֹלָם וְהֵנָּה עוֹמֵד עַל הַיְאֹר, רְזָא אִיהוּ, כְּמָה דְאַתְמַר דָּא  
יוֹסֵף. דְנָהָר (ס"א דְכָל נְהָר) דָּא, יוֹסֵף הַצַּדִּיק הוּא.

וְהֵנָּה מִן הַיְאֹר עוֹלוֹת שְׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאוֹת  
בְּשָׂר וְתַרְעִינָה בְּאָחוּ. וְהֵנָּה מִן הַיְאֹר, דְּהָא מְנַהָר  
דָּא אַתְבְּרָכָאן כָּל אֵינּוֹן דְּרַגִּין דְּלַתְתָּא. בְּגִין דְּהֵהוּא נְהָר  
דְנָגִיד וְנַפְיָק, אִיהוּ אֲשָׁקִי וְזֵן לְכָלָא. וַיּוֹסֵף אִיהוּ נְהָר,  
לְאַתְבְּרָכָא כָּל אַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּגִינָהּ.

וְתָא חֲזִי, הֵהוּא נְהָר, שְׁבַע דְּרָגִין אֲתִשְׁקִיין וְאֲתַבְּרֶכֶן  
 מִנֵּיהּ, וְאֵלִין אֵינּוֹן יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאוֹת בְּשָׂר.  
 וְתִרְעִינָה בְּאָחוּ, בְּחַבּוּרָא בְּאַחֻוּתָא דִּלָּא אֲשֵׁתִכַּח בְּהוּ  
 פִּירוּדָא. וְכִלְהוּ לְשִׁבְחָא קְיִימִין, דִּהָא כֹּל הַנִּי דְּרָגִין שְׁבַע  
 דְּקֶאֱמָרֵן, רְזָא אִיהוּ. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (אֶסְתֵּר ב) וְאֵת שְׁבַע  
 הַנְּעֻרוֹת הָרְאוּיֹת לָתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'. וְעַל דָּא  
 שְׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה, וְלִקְבֵּל דָּא כְּתִיב שְׁבַעַת  
 הַסְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְגוֹ'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁבַע פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת, דְּרָגִין אֵינּוֹן  
 עֲלָאִין עַל אַחֲרָנִין. וְשְׁבַע הַפְּרוֹת הָרְעוֹת, דְּרָגִין  
 אַחֲרָנִין דִּלְתַתָּא. אֵלִין מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, וְאֵלִין מִסְטָרָא  
 דְּמִסְאָבָא.

שְׁבַע הַשְּׁבָלִים, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלִין קְדָמָאֵי אֵינּוֹן  
 טָבִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן מִסְטָרָא דִּימִינָא דְכְּתִיב בֵּיהּ פִּי  
 טוֹב. וְאֵלִין בִּישִׁין אֵינּוֹן לְתַתָּא מִנֵּייהוּ. שְׁבַע הַשְּׁבָלִים  
 אֵינּוֹן מִסְטָרָא דְדַכְּיוֹ, וְאֵלִין מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּ, וְכִלְהוּ  
 דְּרָגִין קְיִימִין אֵלִין עַל אֵלִין, וְאֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין, וְכִלְהוּ  
 קָא חָמָא פְּרַעָה בְּחִלְמִיָּה.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי לְהֵהוּא חֲיִיבָא דְפְּרַעָה אַחֲזִיין לִיָּה  
 כֹּל הַנִּי. אָמַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה, כְּגוּוֹנָא דְלֵהוֹן חָמָא.  
 דְכְּמָה דְּרָגִין עַל דְּרָגִין, אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין, וְאֵלִין עַל  
 אֵלִין, וְאִיהוּ חָמָא בְּאֵינּוֹן דְּרָגִין דִּלְתַתָּא.

וְהָא תַנִּינֵן, דְּהָא כְּמָה דְּאִיהוּ בְר נֶשׁ, הָכִי אַחֲזִיו לִיָּה  
 בְּחֻלְמִיָּה, וְהָכִי חָמִי. וְנִשְׁמַתָּא הָכִי סִלְקַת  
 לְאַשְׁתְּמוּדְעָא. כָּל חַד וְחַד כְּפּוּם דְּרַגְיָה כְּדָקָא חֲזִי לִיָּה,  
 וּבְגִין כֶּךָ פֿרַעַה חָמָא כְּדָקָא חֲזִי לִיָּה, וְלֹא יִתִּיר:

וַיְהִי מִקֵּץ וַגּוֹ, רַבִּי חֲזַקְיָה פֿתַח וְאָמַר, (קדלת ג) לְכָל זְמַן  
 וַעֲת לְכָל חֶפְץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. תָּא חֲזִי, כָּל מַה דְּעֵבַד  
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְתַתָּא, לְכָלֹּא שְׂוִי זְמַנָּא וְזְמַן קְצוּב.  
 זְמַן שְׂוִי לְנַהוּרָא וְלַחֲשׂוּכָא, זְמַנָּא שְׂוִי לְנַהוּרָא דְשָׂאָר  
 עֲמִין, דְּאִינוּן שְׁלֹטִין הַשְּׁתָּא עַל עֲלָמָא. וְזְמַנָּא שְׂוִי  
 לְחֲשׂוּכָא, דְּאִיהוּ גְלוּתָא דִּישְׂרָאֵל תַּחֲת שְׁלֹטְנוּתָא  
 דְּלַהוּן. זְמַנָּא שְׂוִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְכָלֹּא, בְּגִין כֶּךָ לְכָל  
 זְמַן וַעֲת לְכָל חֶפְץ. מַאי וַעֲת לְכָל חֶפְץ. זְמַנָּא וְעַדָּן הוּא  
 לְכָלֹּא, לְכָל הַהוּא רַעוּתָא דְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא.

דְּבַר אַחַר וַעֲת לְכָל חֶפְץ, מַאי עַת. כְּדַכְתִּיב, (תהלים קיט)  
 עַת לַעֲשׂוֹת לִי הַפְּרוּ תוֹרֹתֶךָ. וּכְתִיב, (ויקרא יז) וְאֵל  
 יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְאִיהוּ דְרַגָּא מִמַּנָּא, וְהָא  
 אוּקְמוּתָהּ. וּבְגִין כֶּךָ עַת אִיהוּ מִמַּנָּא, לְכָל חֶפְץ תַּחַת  
 הַשָּׁמַיִם. וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים, מִסְטָרָא דְהַהוּא קִץ  
 דְּחֻשְׁף חָמָא פֿרַעַה בְּחֻלְמִיָּה, וּמִתַּמָּן יַדַּע וְאַתְגְּלִי לִיָּה  
 הַהוּא חֻלְמָא.

וַיְהִי בַבֶּקֶר וּתְפַעֵם רוּחוּ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת כָּל חַרְטְמֵי



מִצָּרִים וְאֵת כָּל חֲכָמֶיהָ וְגו'. וְתַפְעֵם רוּחוֹ. מֵאֵי וְתַפְעֵם.  
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ בְּפִרְעָה כְּתִיב וְתַפְעֵם,  
 וּבְנִבּוּכְדִנְצָר כְּתִיב, (דניאל ב) וְתַתְּפֵעֵם, וְאוֹקְמוּהָ דִּהָא  
 בְּפִרְעָה כְּתִיב וְתַפְעֵם, בְּגִין דִּהוּהָ יַדַּע חֲלָמָא, וּפְשָׂרָא לָא  
 הוּהָ יַדַּע, אֲבָל נְבוּכְדִנְצָר, חֲמָא חֲלָמָא, וְחֲמָא פְשָׂרָא,  
 וְאֵתְנַשִּׁי כָּלֵא מִנִּיהָ.

אֲבָל תָּא חֲזִי, וְתַפְעֵם רוּחוֹ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שופטים יג)  
 לְפַעֲמוֹ, דִּהוּהָ אֶתִּי רוּחָא וְאֶזִּיל, וְאֶתִּי וְאֶזִּיל. וְלֵא  
 הוּהָ מִתִּישְׁבָּא עֵמִיהָ עֲדִיין כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב,  
 (שופטים יג) וְתַחַל רוּחַ יְיָ לְפַעֲמוֹ, דְּכִדִּין הוּהָ שִׁירוּתָא. אוּף  
 הָכָא רוּחִיהָ אֶתְעַר בֵּיהָ, וְאֶזִּיל וְאֶתְעַר, וְלֵא הוּהָ  
 מִתִּישְׁבָּא עֵמִיהָ לְמַנְדַּע. נְבוּכְדִנְצָר וְתַתְּפֵעֵם רוּחוֹ,  
 בְּאֶתְעַרוּתָא הוּהָ אֶתְעַר עַל חַד תִּרְיִן, (תִּיבִין) וְאֶזִּיל  
 וְתִיבִין, וְדָא הוּא כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (במדבר כד) כְּפַעַם בְּפַעַם.  
 פַּעַם בְּהֵאֵי, (דף קצד ע"ב) וּפַעַם בְּהֵאֵי, וְלֵא מִתִּישְׁבָּא דְעַתִּיהָ  
 וְרוּחִיהָ.

וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת כָּל חֲרָטוּמֵי מִצְרַיִם, אֶלֶיִן חֲרָשִׁין.  
 וְאֵת כָּל חֲכָמֶיהָ, אֶלֶיִן חֲפִימִין בְּטִיירָא, וְכֻלְהוּ  
 הוּוּ מִסְתַּכְּלָן לְמַנְדַּע וְלֵא יְכִילוּ לְאֲדַבְּקָא.  
 אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, אֵף עַל גַּב דְּאֶתְמַר דִּלָּא אַחֲזִיין לִיהָ  
 לְבַר נָשׁ אֶלָּא בְּהֵוָה דְּרָגָא דִּילִיהָ, שְׂאֲנֵי

לְמַלְכִים, דְּאַחֲזִיין לֹון מְלִין עֲלָאין, וּמִשְׁנִיין מִבְּנֵי נִשָּׂא  
 אַחֲרָנִין. כִּמָּה דְּמִלְכָּא דְּרַגְיָה עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאָר אַחֲרָנִין,  
 הָכִי נִמִּי אַחֲזִיאֵו לִיָּה בְּדִרְגָּא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאָר אַחֲרָנִין.  
 כִּמָּה דָּאָתְּ אָמַר אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עוֹשֶׂה הֲרָאָה אֶת  
 פִּרְעֹה. (רלח א) אָבֵל לְשָׂאָר בְּנֵי נִשָּׂא, לָא גְּלִי לֹון קוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא מַה דְּאִיהוּ עֵבֵד, בַּר לְנַבִּיאֵי אוּ לְחֻסִּידֵי אוּ  
 לְחַפְיֵי דְרָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, אוֹתִי הִשִּׁיב עַל כַּנִּי וְאוֹתוֹ תִּלָּה, מִכָּאן  
 דְּחֻלְמָא אוּזִיל בְּתַר פִּישְׂרָא. הִשִּׁיב עַל כַּנִּי מֵאן,  
 אָלָא דָּא יוֹסֵף. וְאוֹתוֹ תִּלָּה, בְּהֵוּא פִּישְׂרָא דְקָא פִּשְׂרָא  
 לִיָּה, וּכְתִיב וַיְהִי כִּאֲשֶׁר פָּתַר לָנוּ כֵּן הָיָה:

וַיִּשְׁלַח פִּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'.  
 רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קמז) רוּצָה יִי אֶת  
 יִרְאִיו אֶת הַמִּיחָלִים לְחֻסְדּוֹ. כִּמָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,  
 אַתְרַעִי בְּהוּ בְּצַדִּיקָא, בְּגִין דְּצַדִּיקָא אֵינּוֹן עֵבְדִין (שְׁלֵמָא  
 וְעֵבֵדִי) שְׁלֵמָא לְעִילָא, וְעֵבְדֵי שְׁלֵמָה לְתַתָּא, וְאֶעְלִין כִּלְהָ  
 בְּבַעֲלָהָ. וּבְגִין כִּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעִי בְּהוּ, בְּאַנּוֹן  
 דְּדַחֲלִין לִיָּה וְעֵבְדִין רְעוּתִיָּה.

לְמִיחָלִים לְחֻסְדּוֹ, מֵאן אֵינּוֹן מִיחָלִים לְחֻסְדּוֹ. הוּי אֵימָא  
 אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיתָא בְּלִילִיא,  
 וְאַשְׁתַּתְּפוּ בְּהַדִּי שְׂכִינְתָּא. וְכַד אֶתִּי צַפְרָא, אֵינּוֹן מְחַכְּאֵן

לְחֶסֶדוֹ. וְהָא אוֹקְמוּתָהּ, בְּזִמְנָא דְדִבְר נִשׁ אֶשְׁתַּדְּל  
 בְּאוֹרֵייתָא בְּלִילְיָא, חוּטָא דְחֶסֶד אֶתְמַשִּׁיף עֲלֵיהּ בְּיִמְמָא.  
 כְּדַכְתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי.  
 מֵאִי טַעְמָא יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ, מְשׁוּם דְּבַלַּיְלָה שִׁירָה  
 עִמִּי. וּבִגִּין כֶּף רוּצָה יְיָ אֶת יִרְאִיו כְּתִיב, וְלֹא בִירְאִיו.  
 כְּמָאן דְּרַעֲי בְּרַעוּתֵיהּ לְאַחְרָא, וְאַתְרַעֲי לֵיהּ לְאַתְפִּיֶסָא  
 בְּהֵדִיָּה. וּבִגִּין כֶּף רוּצָה יְיָ אֶת יִרְאִיו, וְלֹא בִירְאִיו.

כְּגִוּוֹנָא דָּא, יוֹסֵף הָוֶה עָצִיב בְּעָצִיבוֹ דְרוּחָא, בְּעָצִיבוֹ  
 דְּלִבָּא, דְּהָוֶה אָסִיר תַּמָּן. פִּיּוֹן דְּשִׁדְר פְּרַעָה  
 בְּגִינֵיהּ, מַה כְּתִיב. וַיִּרְצִוּהוּ, אֶתְפִּיֶסוּ לֵיהּ וְאַהֲדָרוּ לֵיהּ  
 מְלִין דְּחַדְוָה, מְלִין לְמַחְדֵּי לִבָּא, בְּגִין דְּהָוֶה עָצִיב מִן  
 בִּירָא. תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא נָפַל בְּבִירָא, בְּבִירָא אֶסְתַּלַּק  
 לְבַתָּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עַד לָא אִירַע לְיוֹסֵף הֵהוּא עוּבְדָּא,  
 לָא אֶקְרִי צְדִיק. פִּיּוֹן דְּנִטְר הֵהוּא בְּרִית קַיִמָּא,  
 אֶקְרִי צְדִיק. וְהֵהוּא דְרָגָא דְבְּרִית קַדִּישָׁא אֶתְעַטְר  
 בְּהֵדִיָּה, וּמֵאִי דְהָוֶה (עבד) בְּבוּר בְּקַדְמִיתָא, אֶסְתַּלַּק  
 בְּהֵדִיָּה, וּכְתִיב וַיִּרְצִוּהוּ מִן הַבוּר. אֶסְתַּלַּק מִן דָּא,  
 וְאַתְעַטְר בְּבִירָא מִיָּם חַיִּים.

וַיִּשְׁלַח פְּרַעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, לְקָרָא לְיוֹסֵף מִבְּעֵי לֵיהּ.  
 אֶלָּא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

דְּכַתִּיב, (תהלים קד) עַד יַעַת בֹּא דְבָרוּ אִמְרַת יִי צְרַפְתָּהּ. עַד  
 יַעַת בֹּא דְבָרוּ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, כְּתִיב  
 הֲכָא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, וְכַתִּיב הֵתִם וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה:  
 וַיִּגְלַח וַיַּחֲלֵף שְׂמֻלוֹתָיו, בְּגִין יִקְרָא דְמַלְכָּא, וְהָא  
 אוֹקְמוּהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים קד) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב  
 גָּר בְּאֶרֶץ חָם. תָּא חֲזִי, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְגַלְגַּל  
 גְּלוּלִין בְּעַלְמָא, וּמְקַיִים אֶסְרִין וְקִיּוּמִין, בְּגִין לְקַיִמָּא  
 קִיּוּמָא וּגְזֵרָה דְאִיהוּ גְזִיר.

דְּהָא תַנּוּן, אֶלְמַלְא חֲבִיבּוֹ וּרְחִימוֹ דְרַחֲמִים קוּדְשָׁא בְרִיךְ  
 הוּא לְאַבְהֵן, הֵוָה אֶתְחַזִּי לְנַחְתָּא יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם  
 בְּשִׁלְשָׁלִי דְפְרוּזָא. וּבְרַחֲמִימוֹ דְלֵהוּן, שְׁלִטִּיה לְיוֹסֵף בְּרִיָּה,  
 וְעַבְד לִיָּה מַלְכָּא דְשְׁלִיטָא עַל כָּל אַרְעָא, וְנַחְתּוּ כְּלָהּוּ  
 שְׁבַטִין בִּיקְרָא, וַיַּעֲקֹב כְּמַלְכָּא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר  
 בְּאֶרֶץ חָם, כִּיּוֹן דְכַתִּיב וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לֹא  
 יִדְעָנָא דִיעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם, אִמָּאִי אֶצְטְרִיךְ הָא. אֶלְא  
 וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וַיַּעֲקֹב גָּר  
 בְּאֶרֶץ חָם, דָּא יַעֲקֹב, דְּהָא בְּגִינִיה דִיעֲקֹב וּבְנוֹי, אֶתְא  
 שְׁכִינְתָּא לְמִצְרַיִם. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גְלָגַל גְּלוּלִין, (דף  
 קצה ע"א) וְאַחִית לִיָּה לְיוֹסֵף בְּקַדְמִיתָא. דְּבִזְכוּתִיָּה אֶתְקַיִים  
 בְּרִית בְּהַדִּיָּה, וְשִׁלְטִיה עַל כָּל אַרְעָא.

מִה כְּתִיב, שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מוֹשֶׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ.  
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כְּתִיב, (תהלים קמו) יִי מִתִּיר אֲסוּרִים  
 וְגו', (דקא) וְהָכֵא כְּתִיב, שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, אִמַּי מוֹשֶׁל  
 עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. אֵלֵא, שְׁלַח מֶלֶךְ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.  
 מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שְׁלַח מֶלֶךְ, מֶלֶךְ  
 עֲלָאָה שְׁלַח וַיִּתִּירָהּ, וּמֵאן אִיהוּ דִּשְׁלַח (ליה), דָּא מִלְּאָךְ  
 הַגּוֹאֵל, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַל תַּתְּאִי.  
 וְכֻלָּא מַעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ.

וַיִּרְצֶהוּ חָסֵר וְאִו, וּמֵאן אִיהוּ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.  
 בְּגִין דְּהָא לֵית מֵאן דְּאָסִיר וּפְתַח, בַּר קוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב, (איוב יב) יִסְגֵר עַל אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח.  
 וְכְתִיב, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקִיט וּמִי יִרְשִׁיעַ וַיִּסְתֵּר פָּנָיו וּמִי  
 יִשׁוּרְנוּ וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם יַחַד, דְּהָא כֻּלָּא בֵּיהּ. וְכְתִיב,  
 (דניאל ד) וְכַמְצַבֵּיהָ עֶבֶד בְּחִיל שְׁמִיא וּדְיִירֵי אַרְעָא וְלֹא  
 אִיתֵי דִי יִמְחִי בִידֵיהָ וַיֹּאמֶר לִיהָ מַה עֶבְדַּת. וּבְגִין כְּךָ  
 כְּתִיב, וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'.

מֵאִי וַיִּרְצֶהוּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (איוב לג) יַעֲתֵר אֶל אֱלוֹהֵי  
 וַיִּרְצֶהוּ. כְּגוֹוְנָא דָּא וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר, וְלִבְתֵּר וַיִּבֵּא  
 אֶל פְּרַעָה. דְּבַר אַחַר וַיִּרְצֶהוּ, דְּאִמְשִׁיךְ עֲלֵיהָ חוּטָא  
 דְּחֻסְדָּא, לְמִיָּהּ לִיהָ חֲנָא קַמִּיהָ דְּפְרַעָה. (מה בתיב), אֱלֹהִים  
 יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעָה, בְּגִין לְאִקְדָּמָא לִיהָ שְׁלוֹם  
 וְלִמְפֹתַח בְּשְׁלוֹם.

רַבִּי אָבָא אָמַר, תָּא חֲזִי, בְּהָהוּא רִשָּׁע דְּפָרְעָה. דְּאִיהוּ  
 אָמַר, (שְׁמוֹת ה) לֹא יִדְעָתִי אֶת יְיָ, וּפְרָעָה חֲפִים הָוָה  
 מִכָּל חֲרָשׁוּי. אֱלֹא וַדַּאי שָׁמָא דְּאֱלֹהִים הָוָה יַדַּע, דְּהָא  
 כְּתִיב, הִנְמָצָא כֹּזֵה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ. וּבְגִין  
 דְּמִשָּׁה לָא אֲתָא לְגַבְיָה אֱלֹא בְּשָׁמָא דְּיֵי וְלֹא בְּשָׁמָא  
 דְּאֱלֹהִים. וְדָא הָוָה קִשְׁיָא קַמִּיהָ מִכָּלָא, דְּאִיהוּ הָוָה יַדַּע  
 דְּהָא שָׁמָא דָא אִיהוּ שְׁלִיט בְּאַרְעָא. וּבְשָׁמָא דְּיֵי לָא הָוָה  
 יַדַּע, וְעַל דָּא קִשְׁיָא קַמִּיהָ שָׁמָא דָא.

וְדָא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ט) וַיַּחְזֹק יְיָ אֶת לֵב פְּרָעָה, דְּמִלָּה  
 דָּא הָוָה אֲתַקִּיף לְבִיָּה, וְאֶקְשִׁי לֵיהּ. וְעַל דָּא מִשָּׁה  
 לֹא אֹדַע לֵיהּ מִלָּה דְּשָׁמָא אַחְרָא, אֱלֹא שָׁמָא דְּיֵי  
 בְּלַחֲדוּי, וְאוּקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) מִי כִּיִּי אֱלֹקֵינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּת  
 וְגו'. מִי כִּיִּי אֱלֹקֵינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּת, דְּאֶסְתַּלַּק  
 מֵעַל כְּרִסֵּי יְקָרִיָּה, (ס"א עַל כְּרִסֵּי יְקָרִיָּה לְעִילָא) וְלֹא אֲתַגְּלִי לְתַתָּא.  
 בְּשַׁעְתָּא דְּלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ זַכָּאִין בְּעַלְמָא, הָא אִיהוּ אֶסְתַּלַּק  
 מִנִּיָּהוּ, וְלֹא אֲתַגְּלִי לְהוּ. הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת, בְּשַׁעְתָּא  
 דְּזַכָּאִין אֵינוֹן דְּאֲשַׁתְּכַחוּ בְּעַלְמָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
 נַחֲת בְּדַרְגוּי לְקַבְּלֵהוֹן דְּתַתָּאִי, לְאַשְׁגַּחַא עַל עַלְמָא,  
 לְאוֹטְבַא לְהוּ.

דְּהָא כַּד זַכָּאִין לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעַלְמָא, אִיהוּ אֶסְתַּלַּק,

וְאִסְתִּיר אַנְפִּין מִנֵּייהוּ, וְלֹא אֲשַׁנַּח עַלֵּייהוּ. בְּגִין  
 דְּצִדִּיקֵי אֵינוֹן יִסֻּדָּא וְקִיּוּמָא דְעֵלְמָא, דְּכָתִיב, (משלי י'  
 וְצִדִּיק יִסֻּד עוֹלָם.

וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא גְּלִי שְׁמִיָּה קְדִישָׁא, בַּר  
 לִישְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְּאֵינוֹן חוּלְק עַדְבִּיָּה וְאַחְסַנְתִּיָּה.  
 וְעֵלְמָא פְּלִיג לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִמְנָן תְּרִיסִין, וְהָא  
 אֲתַמַּר. דְּכָתִיב, (דברים לב) בְּהִנְחַל עֲלִיוֹן גּוֹיִם וְגו'. וְכָתִיב,  
 כִּי חִלַּק יְיָ עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

רַבִּי חֵיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי  
 לְרַבִּי חֵיָּא, תְּוֹהֵנָּא עַל הָאֵי דְקָאֲמַר שְׁלֵמָה, כֹּל  
 מְלוֹי (מילין) סְתִימִין וְלֹא אֲתִיִּדְעוֹן, דְּהָא קַהֲלַת סְתִיִּם (מילין)  
 סְתִימִין.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת א) כֹּל הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא יוֹכֵל אִישׁ  
 לְדַבֵּר לֹא תִשְׁבַּע עֵין לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אֶזְנוֹן  
 מִשְׁמוּעַ. כֹּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, וְכִי כֹל הַדְּבָרִים יִגְעִים אֵינוֹן  
 לְמִלְלָא, דְּקָאֲמַר לֹא יוֹכֵל אִישׁ לְדַבֵּר. וְלֹא תִשְׁבַּע עֵין  
 לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אֶזְנוֹן מִשְׁמוּעַ, מֵאֵי טַעְמָא אֵלִין. אֵלֹא  
 בְּגִין דְּתַרִּין מְנַהוֹן, וְאֵינוֹן עֵינֵינוֹן וְאוּדְנִין, לֹא קִיּוּמִין  
 בְּרִשׁוּתִיָּה דְּבַר נֶשׁ, וּפּוּמָא אֵיהוּ בְּרִשׁוּתִיָּה. וְכֹל (מד) אֵלִין  
 תֵּלַת לָא יְכַלִּין לְאַשְׁלֵמָא כֹּלֵא, וְלֹאֲדַבְקָא כֹּלֵא.

אָמַר רַבִּי חֵיָּא, הָכִי הוּא, דְּדַבּוּרָא דְּבַר נֶשׁ לֹא יְכִיל

לְמַלְלָא, וְעֵינַיִן לְמַחְמִי, וְאוֹדְנִין לְמִשְׁמַע, וְאִין כָּל חֲדָשׁ  
 תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְתָא חֲזִי, אֲפִילוּ בְרִיין וְקִסְטוֹרִין, דְּעֵבֵד  
 קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, לָא יְכַלִּין לְמַלְלָא כָּל  
 מְלִין דְּעֵלְמָא, וְעֵינָא לָא יְכִיל <sup>(דף קצה ע"ב)</sup> לְמִשְׁלַט וְלְמַחְמִי,  
 וְאוֹדְנָא לְמִשְׁמַע. וּבְגִין כֶּף שְׁלֵמָה דִּיהוּה יַדַּע כָּל מְלָה,  
 הוּוּה אָמַר דָּא.

וְתָא חֲזִי, כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵלְמָא, בְּכַמְהָ קִסְטֵרִין תְּלִיין,  
 וְכָל בְּנֵי עֵלְמָא לָא יַדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין עַל מַה  
 קִיַּיְמִי בְּעֵלְמָא, וְאֲפִילוּ שְׁלֵמָה מְלַכָּא, דִּיהוּה חֲכִים מְכָל  
 בְּנֵי עֵלְמָא, לָא יְכִיל לְקִיַּיְמָא בְּהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, <sup>(קהלת ג)</sup> אֵת הַכֹּל עָשָׂה יְפֶה בְּעֵתוֹ גַּם אֵת  
 הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֵת  
 הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים וְגו'. תָּא חֲזִי, זַכָּאִין אִינוּן  
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא וְיַדְעֵי לְאַסְתַּפְּלָא בְּרוּחָא <sup>(ס"א בְּרִזָּא)</sup>  
 דְּחַכְמָתָא. אֵת הַכֹּל עָשָׂה יְפֶה בְּעֵתוֹ, כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵבֵד  
 קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא, אֵית  
 דְּרָגָא מְמַנָּא עַל הַהוּא עוֹבְדָא בְּעֵלְמָא, הֵן לְטַב הֵן  
 לְבִישׁ. מְנַהוּן דְּרָגִין לִימִינָא, וּמְנַהוּן דְּרָגִין לְשְׂמָאלָא.  
 אֲזִיל בַּר נָשׁ לִימִינָא, הַהוּא עוֹבְדָא דְּעֵבֵד, הַהוּא דְּרָגָא  
 מְמַנָּא <sup>(ס"א דִּימִינָא)</sup> לְהַהוּא סְטֵרָא, <sup>(עבִידִי)</sup> וְעֵבֵד לִיהָ סִיּוּעָא,  
 וְכַמְהָ אִינוּן דְּמִסִּיעֵי לִיהָ. אֲזִל בַּר נָשׁ לְשְׂמָאלָא, וְעֵבֵד



עוֹבְדוֹי, הֵהוּא עוֹבְדָא דְעֵבִיד, מִמִּנָּא (ס"א דְרָגָא דְשָׁמְאֵלָא) אִיהוּ  
 לְהֵהוּא סֹטְרָא, וְקָא מְקַטְרַג לֵיהּ, וְאוֹבִיל לֵיהּ לְהֵהוּא  
 סֹטְרָא, וְאַסְטִי לֵיהּ. וּבְגִין כֶּךָ הֵהוּא עוֹבְדָא דְעֵבִיד בְּרִ  
 נֶשׁ כְּדָקָא חֲזִי, הֵהוּא מִמִּנָּא דְסֹטְר יְמִינָא קָא מְסִיעֵ לֵיהּ.  
 וְדָא הוּא בְּעֵתוֹ, יִפֵּה בְּעֵתוֹ, דֵּהֵהוּא עוֹבְדָא מִתְקַשְׂרָא  
 בְּעֵתוֹ, כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ.

גַּם אֶת הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם. כָּל עֲלָמָא, וְכָל עוֹבְדוֹי  
 דְעֲלָמָא, לָאו אֵינּוֹן אֱלָא בְרַעוּתָא דְלִבָּא, כַּד סְלִיק  
 בְּרַעוּתָא (דְלִבָּא, וְכַד סְלִיק בְּרַעוּתָא) דְבַר נֶשׁ. וְכַאֲיִן אֲנּוֹן צְדִיקָא  
 דְאִמְשִׁיכוּ עוֹבְדֵין טְבִין, לְאוֹטְבָא לּוֹן וְלִכְל עֲלָמָא,  
 וְאֵינּוֹן יִדְעִין לְאַתְדַּבְקָא בְּעֵת שְׁלוֹם. וּבַחִילָא דְצַדִּיקָה  
 דְעֵבְדֵין לְתַתָּא, אֵינּוֹן מְשַׁכִּין לְהֵהוּא דְרָגָא דְאִקְרִי כָּל,  
 לְאַנְהָרָא בְּעֵתוֹ.

וְיִ לּוֹן לְחֵיִבִּיא דְלָא יִדְעִין עֵת דֵּהֵהוּא עוֹבְדָא, וְלָא  
 מְשַׁגִּיחִין לְמַעַבְד עוֹבְדֵיהוֹן בְּעֲלָמָא עַל תְּקוּנָא  
 דְאַצְטְרִיךְ לֵיהּ לְעֲלָמָא. וְלְאַתְקַנָּא עוֹבְדָא בְּהֵהוּא דְרָגָא  
 דְאַתְחֲזִי לֵיהּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְלָא יִדְעִין.  
 וְעַל דָּא אַתְיִיחֵיב כָּלָא בְרַעוּתְהוֹן דְבְנֵי נֶשָׂא. דְכְתִיב,  
 מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר  
 עָשָׂה הָאֱלֹהִים מִרֵּאשׁ וְעַד סוּף. וּבְגִין כֶּךָ דְאֵינּוֹן עוֹבְדֵין  
 לָא אַתְעֵבִידוּ לְאַתְקַנָּא בְּדְרָגְיֵיהוּ כְּדָקְחֲזִי, דִּיתְכַלִּיל

עוֹבְדָא דָא בְּדַרְגָא דָא, כִּלְא פְתִקוּנָא אֶלָּא כְּפוּם רְעוּתָא  
 דְּבַר נֶשׁ. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה יִדְעֵתִי כִּי אֵין טוֹב בִּם כִּי אִם  
 לְשִׁמוּחַ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיִּיו. יִדְעֵתִי כִּי אֵין טוֹב בִּם,  
 בְּאִינוּן עוֹבְדִין, דִּלְא אֶתְעֵבִידוּ כְּדָקָא יְאוּת. כִּי אִם  
 לְשִׁמוּחַ, בְּכֹל מַה דִּיִּיתִי עֲלוּי, וְלִמְיַהֵב הוּדָאָה לְקוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא. וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיִּיו, דִּהָא אֵי הֵהוּא עוֹבְדָא  
 גָּרִים לִיָּה בִישָׁא, בְּגִין הֵהוּא דַּרְגָא דְקָא מְמַנָּא עֲלוּי,  
 אֵית לִיָּה לְמַחְדֵי בֵיה, וְלֵאודָאָה עֲלִיָּה. דְּאִיהוּ גָרִים לִיָּה  
 לְנַפְשִׁיָּה, וְאִיהוּ אָזִיל בְּלָא יְדִיעָא, כְּצִיפְרָא דָא בְּגוּ  
 קוּסְטִירָא.

וְכֹל דָּא מְנַלְן, דְּכְתִיב, (קהלת ט) כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת  
 עֵתוֹ, כְּדָגִים שְׁנֹאֲחָזִים בְּמִצּוּדָה רָעָה וְכִצְפָרִים  
 הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּח כֶּהֱם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה כְּשֶׁתְּפוּל  
 עֲלֵיהֶם פְּתָאוּם. כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ. מֵאֵי עֵתוֹ,  
 עֵתוֹ דִּהֵהוּא עוֹבְדָא דְקָא עָבִיד. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, אֶת הַכֹּל  
 עָשָׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, וּבְגִין כֶּךָ אִינוּן כְּצִפְרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּח.  
 וּבְגִין כֶּךָ זַכָּאִין אִינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא, וַיִּדְעִי  
 אוּרְחוּי וּשְׁבִילוּי דְּאוּרִיָּתָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה, לְמִיָּהֵךְ בְּה  
 בְּאַרְחַ קְשׁוּט.

וְתָא חֲזִי, לְעוֹלָם אַל יִפְתַּח בַּר נֶשׁ פּוּמִיָּה לְבִישׁ, דְּאִיהוּ  
 לֹא יֵדַע מֵאֵן נָטִיל הֵהִיא מְלָה. וְכֹד לֹא יֵדַע בַּר נֶשׁ

אֶתְכֶשֶׁל בָּהּ. וְצִדִיקִיָּא כַּד פִּתְחֵי פּוּמִיָּהּוּ כְּלָהּוּ שְׁלָם.  
 תָּא חֲזִי, יוֹסֵף כַּד שָׂרָא לְמַלְלָא לְפַרְעָה. מַה כְּתִיב,  
 אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא  
 אֲתָמַר. דִּקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָס עַל שְׁלָמָא דְמַלְכוּתָא,  
 כְּמַה דָּאֲתָ אָמַר, (שְׁמוֹת ו) וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל פַּרְעֹה  
 מִלֶּךְ מִצְרַיִם (דף קצ"ז ע"א) וְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, פַּרְעֹה בַּעַא לְנִסָּאָה לֵיהּ לְיוֹסֵף, וְאַחֲלַף  
 לֵיהּ חֶלְמָא. וַיּוֹסֵף בְּגִין דְּהוּהּ יַדַּע דְּרַגְיִן, אֶסְתַּכַּל  
 בְּכָל מַלְאָךְ וּמַלְאָךְ. וְאָמַר, כֶּף חֲמִיתָא, כָּל מַלְאָךְ וּמַלְאָךְ כְּדַקָּא  
 חֲזִי.

הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ  
 אֱלֹהִים אוֹתָךְ אֶת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךְ.  
 אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים, אַחֲרֵי הוּיָת בְּהֵיָא שְׁעֵתָא דְחֶלְמִית  
 חֶלְמָא, תַּמְן הוּיָת שְׂכִיחָ. וּבְגִין כֶּף אָמַר (ס"א אָמַת אֶת כָּל זֹאת  
 יַדַּעְתָּ, וְאֵיךְ יַדַּעְתָּ פִּשְׁרִיָּה) אֶת כָּל זֹאת יַדַּעְתָּ חֶלְמָא הֵיךְ הוּהּ,  
 וַיַּדַּעְתָּ פִּשְׁרִיָּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵי הָכִי יוֹסֵף אָמַר כֵּלָא, חֶלְמָא  
 וּפִשְׁרָא. כְּדַנְיָאֵל דָּאֲמַר חֶלְמָא וּפִשְׁרִיָּה. אָמַר לֵיהּ,  
 לָאו הָאֵי כְּהָאֵי (ד"ח ל"ג דְּהָא). יוֹסֵף אֶסְתַּכַּל מִגּוֹ מְלוּלָא  
 דְּפַרְעָה דְּהוּהּ אָמַר בְּדַרְגִּין יַדַּעְוֹן, וְחֲמָא לֵיהּ דְּקָא טָעָה,  
 וְאָמַר לֵיהּ לָאו הָכִי, אֶלָּא הָכִי הוּא. בְּגִין דְּדַרְגִּין כְּסַדְרִין

אֲתִיּוּן. אֲבָל דְּנִיָּאל לָא אֲסַתְּכַל מִגּוּ מְלוּלָא דְנִבּוּכַדְנֶצַּר  
 כְּלוּם. (דְּלָא) וְכָלָא קֶאֱמַר לִיהּ חֶלְמָא וּפְשָׁרִיהּ. מַה כְּתִיב  
 בְּדִנְיָאֵל, (דְּנִיָּאל ב) אֲדִין לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא רָזָא גְּלִי  
 בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא. מֵאן חֻזָּא דִּי לִילְיָא, דָּא גַּבְרִיָּאל,  
 דְּאִיהוּ חֻזָּא חִיזוּ מִן חִיזוּ.

תָּא חֻזִי, מַה כְּתִיב, (יחזקאל מג) וְהִנֵּה כְּבוֹד אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל  
 בָּא מִדְּרָךְ הַקָּדִים וְקוּלוּ פְּקוּל מִים רַבִּים וְהָאָרֶץ  
 הָאִירָה מִכְּבוֹדוֹ. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וְכִמְרָאָה תִמְרָאָה אֲשֶׁר  
 רָאִיתִי בְּבָאִי לְשַׁחַת אֶת הָעִיר וּמְרָאוֹת כְּמְרָאָה אֲשֶׁר  
 רָאִיתִי אֶל נְהַר כְּבָר וְאָפֵל אֶל פְּנֵי. כָּל אֵלִין מְרָאוֹת,  
 אֵינּוֹן שִׁית, דְּאֵינּוֹן מְרָאוֹת וְחִיזוּ דְּחֻזָּא. חִיזוּ אִית לִיהּ,  
 לְאֵתְחֻזָּאָה בֵּיהּ גְּוּוּנִין דְּלְעִילָא, וְאֵתְחֻזּוֹן בְּהֵהוּא חִיזוּ.  
 וְאִית חִיזוּ לְחִיזוּ, וְחִיזוּ לְחִיזוּ, דָּא עַל דָּא. וְכִלְהוּ קִיִּימִין  
 בְּדַרְגִּין יְדִיעֶן וְשִׁלְטִי, וְאֶקְרוּן חִיזוּ דְּלִילְיָא, וּבְהוּ  
 מִתְּפָרְשִׁין כָּל חֶלְמִין דְּעֶלְמָא, וְאֵלִין אֵינּוֹן כְּגֻוּנָא  
 דְּלְעִילָא עֲלִיָּהוּ.

וּבְגִין כֶּךָ דְּנִיָּאל בְּחֻזָּא דְּלִילְיָא רָזָא גְּלִי. אֲתַגְּלִי לָא  
 כְּתִיב, אֶלָּא רָזָא גְּלִי, חַד מֵאֵלִין דְּרַגִּין, גְּלִי לִיהּ  
 תְּהוּא חֶלְמָא וּפְשָׁרִיהּ. אֲבָל יוֹסֶף, מִגּוּ מְלוּי דְּפָרְעָה,  
 אֲסַתְּכַל בְּדַרְגִּין עֲלָאִין וְקֶאֱמַר.

וּבְגִין כֶּךָ פְּקֻדִיָּה עַל כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, מִדִּילִיָּה דְיוֹסֶף קָא יְהִיב לִיה. פּוּמָא דְלָא נִשְׁק  
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי. יָדָא דְלָא קָרִיב  
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּתֵּן אוֹתָהּ עַל יַד יוֹסֶף. צוּאָר דְלָא קָרִיב  
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּשָּׂם רֶבִיד הַזֶּהָב עַל צוּאָרוֹ. גּוּפָא דְלָא  
 קָרִיב לְעֵבִירָה, וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ. רְגַל דְלָא רְכִיב  
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ.  
 הַמַּחֲשָׁבָה דְלָא חָשַׁב, נִקְרָא נְבוֹן וְחָכָם. לֵב שְׁלֵא הִרְהַר,  
 וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָךְ. וְכֹלָא מִדִּילִיָּה נִטְל.

מַה כְּתִיב. וַיֵּצֵא יוֹסֶף מִלְּפָנָיו פִּרְעָה וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ  
 מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מֵאֵי טַעְמָא וַיַּעֲבֹר בְּכָל  
 אֶרֶץ מִצְרַיִם. בְּגִין לְשִׁלְטָאָה, דְּמִכְרוּזֵי קַמִּיָּה חָכִי. וּבְגִין  
 לְמַכְנֹשׁ עֵבוּרָא בְּכָל אֶתְר וְאֶתְר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כְּנֹשׁ  
 יוֹסֶף עֵיבוּר בְּכָל אֶתְר, בְּגִין דְלָא יִתְרַקַּב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,  
 כְּלָא אִיהוּ לְגַלְגְּלָא גְלַגּוּלִין, בְּגִין דְּבַעֵי לְקַיִּמָא  
 קַיּוּמָא. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא,  
 אִיִּיתֵי כָּל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר אִיִּיתֵי  
 לִיה לְבַר נֶשׁ לְעֲלֵמָא, וְאֶשְׁכַּח מְזוּנָא.

(ד"ח ל"ג תא חזי) כְּגוּוּנָא דָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר  
 לְאַבְרָהָם, (בראשית טו) יְדוּעַ תִּדְעַ כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ  
 בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגו', וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל. כַּד

אַתָּא יוֹסֵף לְאַרְעָא דְמִצְרַיִם, לָא אֲשַׁתְּכַח בְּהַ רְכוּשׁ גְּדוּל.  
 גִּלְגַּל גִּלְגוּלִין, וְאִייתִי כַּפְנָא עַל עֲלָמָא. וְכָל עֲלָמָא הוּוּ  
 מִיִּיתִין כַּסְפָּא וְדִהְבָּא לְמִצְרַיִם, וְאֲתַמְלִי כָל אַרְעָא  
 דְמִצְרַיִם כַּסְפָּא וְדִהְבָּא. לְבַתֵּר דְאַתְתַּקֵּן כָּל רְכוּשׁ גְּדוּל,  
 אִייתִי יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

דְהָכִי אַרְחִי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּקַדְמִיתָא בְּאַרִי (ס"א)  
 אַסּוּתָא, וְלְבַתֵּר מְחִי. כֶּךָ בְּקַדְמִיתָא אַתְקִין  
 רְכוּשׁ גְּדוּל, וְלְבַתֵּר (דף קצ"ב ע"ב) אִייתִי לֹוֹן לְגָלוּתָא. וְעַל דָּא  
 גִּלְגַּל גִּלְגוּלִין וְאִייתִי כַּפְנָא עַל כָּל עֲלָמָא, בְּגִין דְלִיְהוּוּ  
 מִיִּיתִין כַּסְפָּא וְדִהְבָּא כָּל עֲלָמָא לְמִצְרַיִם.

תָּא חֲזִי, בְּגִין (כ"ה) יוֹסֵף דְאַיְהוּ צְדִיק, אִיְהִי גָרִים עוֹתָרָא  
 כַּסְפָּא וְדִהְבָּא, לְנֻטְלָא יִשְׂרָאֵל. כְּדַכְתִּיב, (תהלים קד)  
 וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאִין בְּשִׁבְטֵי כּוֹשֵׁל. וּמִן יָדָא  
 דְצְדִיק, אַתָּא דָּא לְיִשְׂרָאֵל. וְכֹלָא לְמִזְכֵּי לֹוֹן לְעֲלָמָא  
 דְאַתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) רֵאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֲשֶׁר אֶהְבֵּת  
 וְגו'. תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא בְּרוּזָא עֲלָאָה אִיְהוּ,  
 וְאוּקְמוּהָ. רֵאָה חַיִּים, אֵלִין חֲזִין דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְזַכָּאָה  
 הוּא בַר נֶשׁ דְזַכִּי בֵּיהַ כְּדָקָא יָאוּת.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּת, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְבֵיהַ  
 כְּתִיב אֶהְבֵּת. דְכְתִיב, (ירמיה לא) וְאַהְבֵּת עוֹלָם

אַהֲבָתֶיךָ, אִימָתִי. בְּשַׁעֲתָא דְסִטְרָא דִּימִינָא אַחִיד בְּהָ.  
דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) עַל כֵּן מִשְׁכַּתֶּיךָ חֶסֶד.

(קהלת ט) כָּל יָמֵי חַיֵּי הַבְּלָה, בְּגִין דְּאִיְהִי אַתְקֻשְׁרַת בַּחַיִּים,  
וְאִיְהִי עוֹלָם דְּחַיִּין שְׂרַיִין בֵּיהּ. דְּהָא עֲלָמָא דָא, לָא  
שְׂרַיִין בֵּיהּ חַיִּים. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְלֹא מִטָּאן  
הָכָא אִינוּן נְהוּרִין דְּהָהוּא שְׁמֵשָׁא, וְאַסְתָּלְקוּ מֵעֲלָמָא  
מִיּוֹמָא דְּאַתְחַרִּיב בֵּי מַקְדָּשָׁא. דְּכַתִּיב, (ישעיה יג) חֲשׂךְ  
הַשָּׁמֶשׁ בְּצֹאתוֹ וְגו'. מֵאֵי חֲשׂךְ הַשָּׁמֶשׁ, דְּסָלִיק נְהוּרִיָּה  
וְלֹא נְהִיר. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד וְגו'.

כִּי הוּא חֲלָקָךְ בַּחַיִּים, דָּא הוּא שְׁמֵשָׁא בְּסִיְהָרָא, וּבְעִינָן  
לְמִיעַל סִיְהָרָא בְּשְׁמֵשָׁא וְשְׁמֵשָׁא בְּסִיְהָרָא, דְּלֹא  
לְאַפְרָשָׁא לֹון. וְדָא הוּא חוּלְקָא דְּבַר נֶשׁ, לְמִיעַל בְּהוּ  
לְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

מָה פְּתִיב בַּתְּרִיָּה, (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת  
בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחַכְמָה  
בְּשְׂאוּל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה. הָאֵי קָרָא אִית לְאַסְתָּכְלָא  
בֵּיהּ. כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת, וְכִי הוּתְרָה רְצוּעָה  
לְמַעַבְדַּב בַּר נֶשׁ כָּל מָה דִּיכִיל. אֵלָא, לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ  
פְּתִיב, מֵאֵי בְּכַחַךְ. דָּא נְשַׁמְתִּיָּה דְּבַר נֶשׁ, דְּאִיְהִי חִילָא  
דְּבַר נֶשׁ, לְמִזְכֵּי בְּהָ לְעֲלָמָא דִּין וּלְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

דְּבַר אַחַר בְּכַחַךְ, דָּא הִיא אִשָּׁה דְּקָאמְרוּן, דְּאִיְהִי חִילָא

לְאַתְתִּיקָא בְּהַ, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. וּבְעֵי בַר נֶשׁ  
 לְמִזְכֵּי בְּהַ בְּהַאִי עֵלְמָא בְּהַאִי חִילָא, בְּגִין דִּיתִתְקַף בְּהַ  
 בְּהַהוּא עֵלְמָא.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלִבְתַּר דִּיפּוּק בַּר נֶשׁ מֵהַאִי עֵלְמָא,  
 לִית בֵּיה חִילָא לְמַעְבַּד מִיַּדִּי וְלוֹמַר, הִשְׁתָּא, מִכָּאן  
 וְלַהֲלָאָה אַעְבִּיד עוֹבְדִין טְבִין. דְּוֹדַאי אִין מַעֲשָׂה וְחִשְׁבוֹן  
 וְדַעַת וְחִכְמָה בִּשְׁאוּל אֲשֶׁר וּגּוֹ'. אִי לָא זְכִי בַר נֶשׁ בְּהַאִי  
 עֵלְמָא, לָא יִזְכֵּי בֵּיה לְבַתַּר בְּהַהוּא עֵלְמָא. וְאוּקְמוּהַ,  
 מֵאֵן דְּלָא אֲתִקִּין זְוּוּדִין לְמִיַּהֲד מֵהַאִי עֵלְמָא, לָא יִיכּוּל  
 בְּהַהוּא עֵלְמָא. וְאִית עוֹבְדִין טְבִין דְּעַבִּיד בַּר נֶשׁ בְּהַאִי  
 עֵלְמָא, דִּיִּיכּוּל מִנֵּיהּוּ הַכָּא. וְכֹלָא אֲשִׁתָּאֵר לְעֵלְמָא  
 דְאַתִּי וְלְאַתְזִנָּא מִנֵּיהּוּ.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף זָכָה בְּהַאִי עֵלְמָא וְזָכָה בְּעֵלְמָא דְאַתִּי,  
 בְּגִין דְּבַעַא לְאַתְאַחַדָּא בְּאַשָׁה יִרְאֵת יִי. כִּמְה דְאַתְ  
 אִמַּר, (בראשית לט) וְחִטָּאֵתִי לְאַלְהִים. וּבְגִין כִּךְ זָכָה לְמִשְׁלַט  
 בְּהַאִי עֵלְמָא, וְזָכָה לוֹן לְיִשְׂרָאֵל.

מֵה פְּתִיב, (בראשית מז) וַיִּלְקַט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף. וְהָכִי  
 אֲתַחֲזִי, דְּהָא הֵהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, אִיהוּ לְקִיט  
 כֹּלָא, וְכֹל עוֹתָרָא בֵּיה קִימָא. וְדָא הִיא רְזָא דְכְּתִיב,  
 (בראשית א) וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכֹלָא אִיהוּ  
 כְּדָקָא יְאוּת, וְדָאִי יוֹסֵף בְּעֵי לְמִשְׁלַט עַל מַלְכוּתָא.



וְתָא חֲזִי, כְּתִיב, וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה. מֵאֵן  
 מִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לֵיהּ  
 לְצַדִּיק שְׁלִיטָא, בְּגִין דֵּהָא מִנִּיהּ אֲתוּן עֲלָמָא, וְאַצְטְרִיךְ  
 לְאַתְּזָנָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵית לֵיהּ רְתִיכָא עֲלָאָה,  
 וְאֵית לֵיהּ רְתִיכָא תַתָּאָה. רְתִיכָא תַתָּאָה אִיהִי מִרְכַּבַּת  
 הַמִּשְׁנָה, וַיּוֹסֶף צַדִּיק אֶקְרִי, וְלֵיהּ אֲתַחֲזִי לְמַהוּי רְכִיב עַל  
 מִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ, לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֹלָא  
 אִיהוּ בְּרוּזָא עֲלָאָה, לְמַהוּי כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא.

תָּא חֲזִי, וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָם, מֵאִי אַבְרָהָם. קְשִׁירו  
 דְּאֲתַקְשֵׁר שְׁמִשָּׁא בְּסִיְהָרָא, וְכֹלָא פְּרַעִין לְקַבֵּל אֲתֵר  
 דָּא. וְנִתּוּן אוֹתוֹ עַל כָּל עֲלָמָא, וְכֹלְהוּ אוּדְן לְגַבִּיּוּתָהּ, (ד' קצ"ז  
 ע"ב) וּבְגִין דָּא כֹּלָא בְּרוּזָא עֲלָאָה אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד מַלְכוּתָא דְאַרְעָא, כְּעִין  
 מַלְכוּתָא דְרְקִיעָא, וְכֹלָא דָּא כְּגוּוּנָא דָּא. וְכֹל מַה  
 דְּאֲתַעֲבִיד בְּאַרְעָא קִיִּימָא קִמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
 בְּקַדְמִיתָא.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, לָא קַבִּיל מַלְכוּתָא  
 שְׁלִימָתָא, עַד דְּאֲתַחֲבַר בְּאַבְהָן. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא עֶבֶד לָהּ לְמַלְכוּו עֲלָאָה, לְאַתְנַהֲרָא מְרוּזָא דְאַבְהָן.  
 וְכֹד יוֹסֵף הַצַּדִּיק נָחַת לְמַצְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, אִיהוּ מְשִׁיךְ  
 לָהּ לְשְׁכִינְתָא לְבִתְרָ עֲמִיָּה, דֵּהָא שְׁכִינְתָא לָא

אֲזָלָא אֶלָּא בִּתְרָא דְצַדִּיק. וּבְגִין כֶּךָ אֶתְמַשֵּׁךְ יוֹסֵף  
 לְמִצְרַיִם בְּקִדְמִיתָא, וְנָטִיל כָּל עוֹתָרָא דְעֵלְמָא כְּדָקָא  
 יָאוּת, וּלְבַתָּר נַחְתַּת שְׁכִינְתָּא לְמִצְרַיִם, וְכִלְהוּ שְׁבַטֵין  
 בְּהֵדָה.

וּבְגִינֵי כֶּךָ, יוֹסֵף דְנָטַר לֵיהּ לְבְרִית, זָכָה לְאֶתְעֵטְרָא  
 בְּאַתְרֵיהּ, וְזָכָה לְמַלְכוּתָא דְלְעֵילָא, וּלְמַלְכוּתָא  
 דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא כָּל מַאן דְנָטַר בְּרִית קְדִישָׁא, כְּאֵילוּ  
 קַיִים אֹרִייתָא קְדִישָׁא כּוֹלָה, דְהָא בְרִית שְׁקִיל כְּכָל  
 אֹרִייתָא:

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו  
 וְגו'. רַבֵּי חֵיִיא פָתַח וְאָמַר, (זכריה יב) מִשָּׂא דְבַר יֵי  
 עַל יִשְׂרָאֵל נָאִם יֵי נוֹטָה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ וַיּוֹצֵר רוּחַ  
 אָדָם בְּקִרְבּוֹ. הָאִי קָרָא אֵית לְאַסְתְּכֵלָא בֵּיהּ. מִשָּׂא דְבַר  
 יֵי, בְּכָל הַיָּמִי אֲתֵר דְקָאֲמַר מִשָּׂא, מִשָּׂא אֲמַאי. אֶלָּא, בְּכָל  
 אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עֲמִין וְאָמַר מִשָּׂא, לְטַב.  
 בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל יִשְׂרָאֵל וְאָמַר מִשָּׂא, לְבִישׁ.

בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עֲמִין, לְטַב. בְּגִין  
 דְמִשָּׂא מְטוּלָא אִיהוּ. כְּבִיכּוּל מְטוּלָא אִיהוּ עֲלֵיהּ  
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׁלוֹם דְעֲמִין עוּבְדֵי כּוֹכְבִים  
 וּמְזֻלוֹת. וְכֵד אֲתַגְזֹר דִּינָא עֲלֵיהּ מְעַבֵּר מִנִּיהּ הָהוּא  
 מְטוּלָא דְאִיהוּ סְבִיל עֲלֵיהּ. בְּכָל אֲתֵר דְדִינָא אֲתַגְזֹר

עֲלֵייהוּ דִישְׂרָאֵל, וְאָמַר מִשָּׂא, כְּבִיכּוֹל מְטוּלָא אִיהוּ  
עֲלֵיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֶּךָ מִשָּׂא מֵהַאי גִיסָא,  
וּמֵהַאי גִיסָא, מְטוּלָא אִיהוּ.

כִּיּוֹן דְאָמַר נוֹטָה שְׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ, אַמַּאי אֶצְטְרִיךְ  
וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ. וְכִי לָא הוּינָא יְדַעֵי דְאִיהוּ  
יוֹצֵר רוּחַ אָדָם. אֶלָּא לְאַחֲזָא דְרָגָא יְדִיעָא, דְכָל רוּחִין  
וּנְשַׁמְתִּין דְעֵלְמָא, בְּהֵהוּא דְרָגָא קִימִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַאי קָרָא קְשִׁיָּא, אִי אָמַר וַיּוֹצֵר רוּחַ  
אָדָם וְלֹא יִתִּיר יְאוּת, אֲבָל בְּקֶרְבוֹ מֵהוּ. אֶלָּא רְזָא  
אִיהוּ בְתֵרִין סְטֵרִין, דְהָא מֵהֵהוּא נָהַר דְנִגִּיד וּנְפִיק,  
מִתַּמָּן נְפִיק וּפְרַחֵי נְשַׁמְתִּין כְּלָהוּ, וְאֶתְכַנְיִשׁוּ בְאַתֵּר חָד.  
וְהֵהוּא דְרָגָא אִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ. וְהַאי כְּאַתְתָּא  
דְאַתְעֵבְרָא מִן דְכוּרָא, וְהֵהוּא וְלָדָא צֶרֶת לָהּ בְּמַעָהָ. עַד  
דְאַצְטִייר כְּלָא בְּצִיּוּרָא שְׁלִימוֹ בְּמַעָהָ. כֶּךָ וַיּוֹצֵר רוּחַ  
אָדָם בְּקֶרְבוֹ, בְּקֶרְבוֹ קִימָא. עַד דְאַתְבְּרִי בַר נֶשׁ בְּעֵלְמָא  
וַיְהִיב לֵיהּ.

דְבַר אַחַר, וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ, בְּקֶרְבוֹ דְאָדָם מִמֶּשׁ.  
בְּגִין דְכַד אֶתְבְּרִי בַר נֶשׁ, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב  
לֵיהּ נְשַׁמְתִּיהּ, וּנְפִיק לְאוּרָא דְעֵלְמָא. הֵהוּא רוּחָא  
דְבְּגִיָּיהּ, לָא אֲשַׁכַּח גּוּפָא לְאַתְפְּשֻׁטָא בְּגִיָּיהּ, וְקִימָא  
בְּסֵטְרָא חַד בְּגִיָּיהּ.

וְכֹד בַּר נֶשׁ אֶת־פֶּשֶׁט גּוֹפִיָּהּ, הֵהוּא רוּחָא אֶת־פֶּשֶׁט, וַיְהִיב  
 בֵּיה חִילָא, וְכֵן כְּגוּוֹנָא דְגּוּפָא אֶתְרַבִּי, הָכִי רוּחָא  
 יְהִיב חִילָא בֵּיה, לְאֶתְתַקְפָּא בַר נֶשׁ בְּהַדִּיָּה. וּבְגִין כֶּךָ  
 יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ מִמֶּשׁ.

וְאִי תִימָא יוֹצֵר רוּחַ אָדָם מֵהוּ, בְּגִין דִּהְהוּא רוּחָא,  
 אֶצְטְרִיךְ חִילָא דְלַעִילָא יִתִּיר לְאֶסְתִּייעָא בְּהַדִּיָּה.  
 וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ,  
 וַיְהִיב לֵיה סִיּוּעָא בְּבַר נֶשׁ.

תָּא חֲזִי, כִּד הֵהוּא רוּחָא אֶצְטְרִיךְ סִיּוּעָא, כְּגוּוֹנָא דְאִיהוּ  
 הֵהוּא בַר נֶשׁ, וּכְגוּוֹנָא דִּהְהוּא גּוּפָא אֶתְתַקֵּן, הָכִי  
 נְמִי הֵהוּא רוּחָא מְתַקְנִין לֵיה, וְאוּסְפִין לֵיה רוּחָא  
 לְאֶתְתַקְנָא. וְדָא הוּא יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ.

וְתָא חֲזִי, כִּיּוֹן דִּיאֶתְאֲבִיד יוֹסֵף מֵאֲבוּי, יַעֲקֹב אָבִיד  
 הֵהוּא תּוֹסֶפֶת רוּחָא דִּהְוָה לֵיה, וְאֶסְתַּלְקַת מִנֵּיה  
 שְׁכִינְתָא. לְבַתַּר מַה כְּתִיב, (בראשית מ"ד) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב

אֲבִיהֶם. וְכִי עַד הַשְּׁתָא (דף קצז ע"ב) מִית הָוָה. אֶלָּא הֵהוּא  
 תּוֹסֶפֶת רוּחָא אֶסְתַּלַּק מִנֵּיה שְׁכִינְתָא, וְלֹא הָוָה בְּגִוּיָּהּ.  
 בְּגִין דְּעֶצְבוֹנָא דִּהְוָה בֵּיה גְרָמָא לֵיה, (וְאִי גְרָמָא לֵיה הָא) (ס"א

דְּלֹא) לָא הָוָה רוּחִיה בְּקִיּוּמִיהָ. וּבְגִין כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב  
 אֲבִיהֶם. וְהָכָא (כְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב), דְּעַד כְּעַן לָא אֶתְבַּשֵּׁר, מִנָּא  
 הָוָה יַדְעָ. אֶלָּא וַיֵּרָא יַעֲקֹב, דְּחָמָא לְכָל דְּיִירִי אֶרְעָא

דְּאֲזִיל לְמִצְרַיִם, וּמֵיִתְּנָן עֲבוּרָא (הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב).  
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, תָּא חַוִּי, יוּד מְלָכָא זָכָה לְאַתְחַבְרָא  
 בְּאַבְהֵן, וַיְרִית דְּיוֹכְתִּיָּה בְּגַוּוּיָּיהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,  
 אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

(נִדְפֵס וּאֲרָא לֹא א) רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָווּ אֲזִילִי מִקְפוּטְקִיָּא  
 לְלוּד, וְהוּוּ עֲמַהוּן חַד יוּדָאי בְּמִטּוּל דְּקִפְטִירָא  
 דְּחַמְרָא, עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲזַקְיָה,  
 אֲפַתַּח פּוּמְךָ וְאִימָא חַד מְלָה מֵאִינוּן מִיִּלִּי מֵעַלְיִיתָא  
 דְּאוּרִייתָא, דָּאתָ אָמַר בְּכָל יוֹמָא קָמִי בּוּצִינָא קְדִישָׁא.  
 פְּתַח וְאָמַר, (מִשְׁלִי ג) דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נּוּעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ  
 שְׁלוֹם. דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נַעַם, אֵלִין אֲרַחֵן דְּאוּרִייתָא.  
 דְּמֵאן דְּאֲזִיל בְּאַרְחֵי דְּאוּרִייתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁרִי  
 עָלֶיהָ נְעִימוֹתָא דְּשְׁכִינְתָּא, דִּי לָא תַעְדִּי מְנִיָּה לְעֵלְמִין.  
 וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, דְּכֻלְהוּ נְתִיבִין דְּאוּרִייתָא כְּלָהוּ  
 שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לִיָּה לְעֵילָא, שְׁלוֹם לִיָּה לְתַתָּא. שְׁלוֹם לִיָּה  
 בְּעֵלְמָא דִּין, שְׁלוֹם לִיָּה בְּעֵלְמָא דְּאֲתִי.

אָמַר הַהוּא יוּדָאי, אִיסִירָא (אֲסִתְרָא) בְּקִיסְטָרָא בְּהַאי קָרָא  
 אֲשַׁתְּכַח, אָמְרוּ לִיָּה, מְנִין לָךְ. אָמַר לוּן, מֵאֲבָא  
 שְׁמַעְנָא, וְאוּלִּיפְנָא הָכָא בְּהַאי קָרָא מְלָה (טְבָא). פְּתַח  
 וְאָמַר, הַאי קָרָא בְּתֵרִין גּוּוּנִין אִיהוּ, וּבְתֵרִין סְטָרִין. קָרִי  
 בֵּיה דְּרַכִּים, וְקָרִי בֵּיה נְתִיבוֹת. קָרִי בֵּיה נַעַם, וְקָרִי בֵּיה

שְׁלוֹם. מֵאֵן דְּרָכִים, וּמֵאֵן נְתִיבוֹת. מֵאֵן נְעָם, וּמֵאֵן  
שְׁלוֹם.

אֵלָא דְרָכִיה דְרָכִי נְעָם. הֵינְנוּ דְכָתִיב, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן  
בְּיָם דְּרָךְ, דִּהּא בְּכָל אַתְר דְּאַקְרִי בְּאוּרֵייתָא דְרָךְ,  
הוּא אוּרַח פְּתִיחָא לְכָלָא. כְּהֵאֵי אַרְחָא, דְּאִיהוּ פְּתִיחָ לְכָל  
בַּר נָשׁ. כֶּךָ דְרָכִיה דְרָכִי נְעָם, אֵילִין דְרָכִים דְּאִינוּן  
פְּתִיחֵן מֵאַבְהֵן, דְּכָרְאֵן בְּימָא רַבָּא, וְעֵאלִין  
בְּגוּיָה, וּמֵאִינוּן אוּרְחִין מֵתַפְתְּחִין לְכָל עֵיבַר וּלְכָל סְטְרֵי  
עֲלָמָא.

וְהֵאֵי נְעָם, הוּא נְעִימוּ דְנִפְק מֵעֲלָמָא דְאַתִּי. וּמֵעֲלָמָא  
דְאַתִּי נְהָרִין כָּל בּוּצִינִין, וּמֵתַפְרֵשֵׁן לְכָל עֵיבַר.  
וְהֵהוּא טִיבוּ וְהֵהוּא נְהוּרָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דִּינְקִין (ב"א דִּינְרִתִּין)  
אַבְהֵן, אַקְרִי נְעָם. דְּבַר אַחַר, עֲלָמָא דְאַתִּי אַקְרִי נְעָם,  
וְכַד אַתְעַר עֲלָמָא דְאַתִּי, כָּל חֲדוּ וְכָל טִיבוּ וְכָל נְהוּרִין  
וְכָל חִירוּ דְעֲלָמָא אַתְעַר, וּבְגִינִי כֶּךָ אַקְרִי נְעָם.  
וְעַל דָּא תְנִינֵן, חֲיִיבִין דְגִיּהֲנָם, בְּשַׁעְתָּא דְעֵאל שַׁבְתָּא,  
נְיִיחִין כְּלָהוּ, וְאִית לְהוּ חִירוֹת וְנְיִיחָא. בְּשַׁעְתָּא  
דְנִפִּיק שַׁבְתָּא, אִית לֵן לְאַתְעַרָא חִידוּ עֲלָאָה עֲלָנָא,  
דְנִשְׁתַּזִּיב מֵהֵהוּא עוֹנְשָׂא דְחֲיִיבִיא דְאַתְדָּנוּ (ס"א דְאַהֲדָרוּ)  
מֵהֵהִיא שַׁעְתָּא וּלְהֵלָאָה. וְאִית לֵן לְאַתְעַרָא וְלִימָא, (תהלים  
v) וַיְהִי נְעָם יְיָ אֱלֹקֵינוּ עָלֵינוּ. דָּא הוּא נְעָם עֲלָאָה, חִידוּ  
(ס"א חִירוּ) דְכָלָא, וְעַל דָּא דְרָכִיה דְרָכִי נְעָם.

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, מֵאֵן נְתִיבוֹתֶיהָ. אֵלֶיךָ אֵינּוֹן  
 שְׁבִילֶיךָ דְנִפְקִין מִלְּעֵילָא, וְכִלְהוּ נְקִיט לֹון בְּרִית  
 יַחֲדָאִי, דְּאִיהוּ אֶקְרִי שְׁלוֹם, שְׁלָמָא דְבֵיתָא. וְאֵעִיל לֹון  
 לְיָמָא רַבָּא, כַּד אִיהוּ בְּתוֹקְפֵיהָ, וְכַדִּין יַהֲיִב לֵיהָ שְׁלָמָא.  
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם (ע"ב). תָּא חֲזִי, יוֹסֶף  
 בְּרִית שְׁלוֹם הָוָה, וְהָוָה בְּמִצְרַיִם מִלְּפָא, וְשִׁלִּיט עַל  
 אֲרָעָא. וַיַּעֲקֹב בְּגִין דְּאֶסְתַּלַּק מִנֵּיהָ שְׁכִינְתָא, לָא הָוָה  
 יָדַע.

וְעַם כָּל דָּא, יַעֲקֹב הָוָה לֵיהָ תְּבָרָא, בְּגִין לְמִזְבֵּן עֲבוּרָא  
 בְּמִצְרַיִם. וְחָמָא דְּאִיהוּ תְּבִירָא עַל תְּבִירָא, דְּיַחֲתוֹן  
 בְּנוֵי לְמִצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרָאוּ, בְּגִין  
 דְּלָא תַחֲמוֹן גּוֹפְיֵיכוֹן, אֶלָּא פְּרַעֲבִין, כְּגוֹבְרִין דְּלִית לֹון  
 שְׁבָעָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וַדָּאִי רוּזָא הָכָא. דְּהָא בְּכָל זְמַנָּא  
 דְּצַעְרָא אִיהוּ בְּעֵלְמָא, לָא בְּעֵי בַר נֶשׁ, לְאַחֲזָאָה  
 גְּרַמְיָה בְּשׁוּקָא, בְּגִין דְּלָא יִתְפֹּס בְּחֻבּוּבִי. וְעַל דָּא אָמַר  
 לָמָּה תִּתְּרָאוּ, וְהָא אֶתְמַר.

דְּבַר אַחַר וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ (דף קצח ע"א) שְׁבַר בְּמִצְרַיִם,  
 עֲבוּר מִמֶּשׁ. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל דָּא שְׁדַר  
 כְּפִנָּא בְּעֵלְמָא, בְּגִין לְנַחֲתָא לְיַעֲקֹב וּבְנוֵי לְתַמּוֹן, וְעַל דָּא  
 חָמָא בְּנֵי אֲרָעָא, דְּהוּוּ מֵיִיתִין מִתַּמּוֹן עֲבוּר.

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם, בְּשַׁעֲתָא דְּמִית יִצְחָק,  
 אָתּוּ יַעֲקֹב וַעֲשׂוּ לְמַפְלָג. וַעֲשׂוּ נַפֵּק מִחֻלְקֵיהּ  
 דְּאַרְעָא וּמְכַלָּא, וַיַּעֲקֹב דִּי־סְבוּל גְּלוּתָא יִטּוּל כְּלָא. וְעַל  
 דָּא חֲמָא הָהוּא תְּבִירָא דִּהוּה לֵיהּ בְּמִצְרַיִם, הוּא וּבְנוֹי  
 לְמַסְבַּל גְּלוּתָא. וְעַל דָּא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ.  
 מִקְמִי דִינָא דְלַעֲיִלָּא, הֲלָא יִשְׁתַּכַּח עַל־יִכּוּ מִקְטָרְגָא.  
 וַיֹּאמֶר הֵנָּה שְׂמַעְתִּי כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוּ שָׂמָּה. הָא  
 אוּקְמוּהָ רְדוּ, חוֹשְׁבֵן דָּא הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם:

וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ וְגו', רַבִּי יִיסָא פִּתַּח  
 וַאֲמַר, (תהלים כז) וַעֲתָה יְרוּם רֹאשִׁי עַל אוֹיְבֵי  
 סְבִיבוֹתַי וַאֲזַבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וַאֲזַמְרָה  
 לִי.

תָּא חֲזוּי, כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ,  
 זְקִיף לֵיהּ עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא. וְעַבִּיד לֵיהּ רִישָׁא  
 דְּכָלָא, וְכֻלְהוּ שְׁנָאוֹי אֲתַכְּפִיין תַּחוּתוֹי.  
 דְּוֹד מְלָכָא, שְׁנָאוּ לֵיהּ אַחוּי, דְּחוּ לֵיהּ מַנְיָהּ. קוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא אָרִים לֵיהּ עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא. אֲתָא חֲמוּי,  
 עָרַק מִקְמִיָּהּ. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָרִים לֵיהּ עַל כָּל  
 מְלָכוּתֵיהּ, וְכֻלְהוּ הוּוּ פְּרַעִין וְסַגְדִּין קַמִּיָּהּ. וַיּוֹסֶף דְּחוּ לֵיהּ  
 אַחוּי, לְבַתֵּר כְּלָהּ פְּרַעִין וְסַגְדוֹ קַמִּיָּהּ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב  
 וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אַפְּסִים אֲרָצָה.



דָּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, מֵאִי וְעַתָּה, כְּמוֹ וְאַתָּה.  
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הֲאֵא תִמָּר, עַת דְּאִיהוּ דְרַגְא  
 עֲלָאָה, וּמֵאֵן אִיהוּ הֵהוּא עַת. דָּא ה"א, וְאִקְרִי עַתָּה.  
 וְעַתָּה, דָּא אִיהוּ וּבִי דִינִיָּה.

יְרוּם רֵאשִׁי, לְאַרְמָא לָהּ בִּיקְרָא וּמַלְכוּתָא. עַל אוֹיְבֵי  
 סְבִיבוֹתֵי, אֵלִין שְׂאָר מַלְכֵי אֲרֵעָא. וְאַזְבָּחָה  
 בְּאַהֲלוֹ, דָּא יְרוּשָׁלַם. בְּאַהֲלוֹ, דָּא אַהֲל מוֹעֵד. זְבַחֵי  
 תְּרוּעָה, לְמִשְׁמַע כָּל עַלְמָא. אֲשִׁירָה וְאַזְמָרָה, מִהֵהוּא  
 סְטָרָא דְתְרוּעָה הִיא. דְּהָא מִתַּמָּן, מִהֵהוּא סְטָרָא  
 דְתְרוּעָה, הִיא אֲתִיא שִׁירָה וְתוֹשְׁבַתָּא.

דָּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. עַל  
 אוֹיְבֵי סְבִיבוֹתֵי, דָּא עֲשׂוּ וְכָל אֲפָרְכִין דִּילֵיהּ.  
 וְאַזְבָּחָה בְּאַהֲלוֹ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. זְבַחֵי תְרוּעָה, דְכְּתִיב,  
 זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה, בְּגִין לְאַעֲבָרָא דִינָא  
 מֵעַלְמָא. אֲשִׁירָה וְאַזְמָרָה, לְאוּדָאָה וּלְשַׁבְּחָא לְקוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא, בְּלֹא פְסִיקוּ לְעוֹלָם.

דָּבַר אַחַר, וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, בְּכֻלָּא, יִצָּר טוֹב עַל יִצָּר  
 רַע. דְכְּתִיב, עַל אוֹיְבֵי סְבִיבוֹתֵי, דָּא יִצָּר הָרַע,  
 דְּאִיהוּ סַחְרָגִיָּה דְּבַר נָשׁ, וְאִיהוּ שְׁנֵאִיָּה בְּכֻלָּא. וְאַזְבָּחָה  
 בְּאַהֲלוֹ זְבַחֵי תְרוּעָה, דָּא אוֹרִייתָא, דְּאֲתִיָּהִיבַת מְסֻטָּרָא  
 דְּאֲשָׁא, כְּדְכְּתִיב (דְּבָרִים ל"ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת לְמוֹ. דְּהָא בְּגִין

אוֹרֵייתָא, יְרוּם רִישִׁיהָ, וְאַתְּבְּרוּ כָּל שְׁנֵאוֹי קְדָמוֹי.  
כְּדַכְּתִיב, (תהלים יח) תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי.

דְּבַר אַחַר וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי, לְאַתְּכַלְלָא בְּאַבְהֵן, דְּהָא  
דּוֹד מַלְכָּא, אִית לִיה לְאַתְּדַבְּקָא בְּאַבְהֵן, וּכְדִין  
יְתְרוּמִים וְסָלִיק לְעֵילָא, וְאִיהוּ בְּחַד קְשׁוּרָא בְּהוּ. עַל  
אוּיְבֵי סְבִיבוֹתִי, אֵלִין אֵינּוֹן דְּבַסְטֵר שְׁמַאלָא, כְּלָהוּ מְאָרִי  
דִּינִין, דְּמַתְּכּוֹנִין לְחַבְלָא. וּכְדִין שְׁמַשָּׂא אֶתְחַבֵּר בְּסִיחָרָא,  
וְהוּי כְּלָא חַד.

תָּא חֲזִי כְּתִיב, וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ, דָּא שְׁמַשָּׂא  
דְּשְׁלִיט בְּסִיחָרָא, וְנִהִיר לָהּ וְזֶן לָהּ. הוּא הַמְּשֻׁבֵּר  
לְכָל עַם הָאָרֶץ, דְּהָא תְּהוּא נִהַר דְּנִגִּיד וְנִפְיָק, מִנִּיה  
אַתְּנּוּ כְּלָהוּ, וּמַתְּמָן פְּרַחִין נִשְׁמַתִּין לְכָלָא. וּבְגִין דָּא,  
כְּלָהוּ סִגְדִין לְגַבִּיָּה דְּהָהוּא אַתְר, דְּהָא לִית לָךְ מְלָה  
בְּעֵלְמָא, דְּלָא תְּלִי בְּמִזְלָא וְאוּקְמוּהָ:

וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת אָחִיו וְהֵם לֹא הִפִּירוּהוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח  
וְאָמַר, (תהלים מט) לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עוֹן עֲקָבִי  
יִסְבְּנִי. תָּא חֲזִי, תְּלַת אֵינּוֹן דְּדַחְלִין וְלֹא יַדְעִין מִמָּה  
דְּחִלִין, וְאוּקְמוּהָ. אַבְּל אִית מֵאן דְּדַחִיל, וְלֹא יַדַּע מִמָּה  
אִיהוּ דְּחִיל, בְּגִין אֵינּוֹן חֲטָאִי. דְּלֹא יַדַּע דְּאֵינּוֹן חֲטָאִין,  
וְלֹא אֲשַׁגַּח בְּהוּ, וְאִיהוּ דְּחִיל מִימֵי רָע.

מֵאן אֵינּוֹן יְמֵי רָע, אֵלִין אֵינּוֹן יוֹמִין דְּאֵינּוֹן אֲזַדְּמִנּוּ

בְּהָיוּ (דף קצח ע"ב) רָע. וּמֵאֵן אֵינוֹן, (ד"א אֵיהוּ) דָּא יִצְרַר הָרַע,  
 דְּאֵיהוּ אֶקְרִי רָע. וְאֵית לֵיהּ יוֹמִין יְדִיעֵן, דְּאֶתְיָהִיב לֵיהּ  
 רְשׁוֹ בְּעֵלְמָא, לְאַסְטָאָה לְכָל אֵינוֹן דְּמִסְאֲבֵי אֶרְחֵייהוּ.  
 דְּמֵאֵן דְּאֶתֵי לְאַסְתָּאבָּא, מִסְאֲבֵי לֵיהּ. וְאֵלִין אֵינוֹן אֶקְרוּן  
 יְמֵי רָע, וְאֵלִין מִמֶּנּוּן עַל אֵינוֹן חוּבִין דְּדִשִּׁין בְּהוּ בְּנֵי נִשָּׂא  
 בְּעַקְבֵייהוּ.

תָּא חֲזִי, כָּל אֵינוֹן דְּמִסְאֲבֵי אֶרְחֵייהוּ, כַּמָּה חֲבִילֵי  
 טְהִירִין אֶזְדַּמְּנֵן לְגַבֵייהוּ, וּמִסְאֲבֵי לְהוּ. בְּאַרְחָא  
 דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לְמִיתָהּ, בְּהָיוּ אֶרְחָא מְדַבְּרִין לֵיהּ מִמֶּשׁ.  
 אֶתֵי בַר נֶשׁ לְאַתְדַּכָּאָה, כַּמָּה אֵינוֹן דְּמִסִּיעִין לֵיהּ.  
 הָא תְּנִינוֹן, דְּכַד בַּר נֶשׁ קָם בְּצַפְרָא, בַּעֵי לְאַסְתָּאָה יְדוּי,  
 מְגוֹ (לעיל נג א) נְטָלָא דְּמִיָּא, דְּאֵיהוּ מְאָנָא לְיִטּוּל מְנִיָּה  
 מִיָּא. מְגוֹ מֵאֵן דְּאֶסְחֵי יְדוּי בְּקַדְמִיתָא, כַּמָּה דְּאוּקְמוּיָה.  
 וְתָא חֲזִי, בְּגִין נְטָלָא דָּא, אוּקְיִמְנָא מְלָה.  
 וְתוּ, דְּבַעֵיָּא לֵיהּ לְבַר נֶשׁ, לְנְטָלָא יְדָא יְמִינָא  
 בְּשִׁמְאָלָא. בְּגִין לְשִׁלְטָאָה יְמִינָא עַל שְׁמָאָלָא,  
 וַיִּסְתַּחֲי יְמִינָא מִן שְׁמָאָלָא, וּבְגִין כֶּךָ אֵיהוּ נְטִילָא. וְעַל  
 דָּא, מֵאֵן דְּנְטִיל יְדוּי, יִטּוּל יְמִינָא בְּשִׁמְאָלָא, לְאַשְׁלְטָא  
 יְמִינָא עַל שְׁמָאָלָא. בְּגִין דְּלָא יְהִיב דּוּכְתָא לְיִצְרַר הָרַע  
 לְשִׁלְטָאָה כְּלָל, וְהָא אוּקְיִמְנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא בִּישָׂא שְׁלְטָא, לָא אֶתְיַב יְדֵיהּ

מִלְאֲבָאֲשָׁא. וּבְשַׁעֲתָא דִּימִינָא שְׁלֵטָא עַל עַמִּין עוֹבְדֵי  
עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לְתַבְרָא לֹון, חֵיס קוּדְשָׁא בְרִיךְ  
הוּא עֲלֵייהוּ, וְלֹא שְׂצִי לֹון.

וּבְגִין כְּךָ, כָּל מַאן דְּאִיהוּ חֲטִי, בְּאִינוּן חֲטָאִין דְּדִשׁ בְּהוּ  
בְּרַגְלוּי, לָא יַדַּע בְּהוּ, וְדַחִיל תְּדִירָא. דְּוֹד מְלֻכָּא  
הָוָה אֶסְתַּמַּר תְּדִיר מִחוּבִין אֲלִין, וְכֹד הָוָה נְפִיק לְקַרְבָּא,  
הָוָה מִפְּשֵׁשׁ לֹון. וְעַל דָּא לָא דַּחִיל לְאַגְחָא עֲמַהוּן  
קַרְבָּא.

וְתָא חֲזִי, אַרְבַּע מְלָכִין הִיוּ, מַאן דְּשָׂאִיל דָּא לָא שָׂאִיל  
דָּא. דְּוֹד אָמַר, (תהלים י"ז) אֲרִדּוּף אֹיְבֵי וְאֲשִׁיגֶם וְלֹא  
אָשׁוּב עַד כְּלוֹתֶם. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָוָה אֶסְתַּמַּר מֵאֲלִין  
חוּבִין, וְלֹא יְהִיב דּוּכְתָא לְשִׁנְאוּי לְשִׁלְטָאָה. וְעַל דָּא בְּעֵי  
לְמַרְדֵּךְ אֲבַתְרֵייהוּ תְּדִיר, וְלֹא יִרְדְּפוּן אִינוּן אֲבַתְרֵיהּ  
לְמַתְבַּע חוּבוּי, וַיְפּוֹל בִּידֵייהוּ.

אַסָּא הָוָה דַּחִיל יִתִּיר, אַף עַל גַּב דְּהָוָה מִפְּשֵׁשׁ  
בְּחֲטָאוּי, וְלֹא כְדוּד מְלֻכָּא. אִיהוּ בְּעֵי לְמַרְדֵּךְ  
אֲבַתְרֵייהוּ, וְלֹא יַגִּיחַ לֹון, וַיִּקְטוּל לֹון קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,  
וְכַךְ הָוָה. דְּכַתִּיב, (דברי הימים ב' י"ד) וַיִּרְדְּפֶם אַסָּא וְהָעָם אֲשֶׁר  
עִמּוֹ וְגו', וְכַתִּיב וַיִּגְוֶה יְיָ אֶת הַכּוֹשִׁים לְפָנָי אַסָּא וּלְפָנָי  
יְהוּדָה וַיִּנּוֹסוּ הַכּוֹשִׁים. (ובן) דְּוֹד מַה פְּתִיב בֵּיהּ, (שמואל א' ל')  
וַיִּכֶם דְּוֹד מֵהַנְּשָׁף וְעַד הָעָרֵב לְמַחֲרָתֶם. אֲבַל אַסָּא אִיהוּ  
רְדִיף וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מַחֵי.

יְהוֹשֻׁפֵט מֶלֶךְ יִהְיֶה, אוֹף הָכִי נָמִי הָוָה שְׂאִיל. וְאָמַר,  
 לֹא יִכְלֹנָא לְמַרְדָּף וְלֹא לְקַטְלָא. אֵלֹא אָנָּא  
 אֲזַמַּר, וְאֵת קָטִיל לֹון. בְּגִין דְּלֹא הָוָה מְפַשְׁשׁ כָּל כְּף  
 כְּאָסֵא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד לֵיהּ הָכִי. דְּכָתִיב, (דברי  
הַיָּמִים ב' ב') וּבִעַת הַחֲלוּ בְּרָנָה וְתַהֲלָה נָתַן יְיָ מְאֹרְבִים עַל בְּנֵי  
 עֲמוּן מוֹאָב וְהָר שְׁעִיר הַבָּאִים לַיהוּדָה וַיִּנְגְּפוּ.

חֲזַקְיָה מֶלֶךְ יִהְיֶה, אוֹף הָכִי נָמִי אָמַר. אָנָּא לֹא  
 יִכְלֹנָא, לֹא לְזַמְרָא, וְלֹא לְמַרְדָּף, וְלֹא לְאַגְחָא  
 קֶרְבָּא. בְּגִין דְּדַחִיל מֵאֲלִין חוּבִין דְּקָאֲמַרְן. מַה כְּתִיב,  
(מלכים ב' ט) וַיְהִי בַלְיִלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלְּאָף יְיָ וַיִּךְ בַּמַּחֲנֶה  
 אֲשׁוּר מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֲלָף וַיִּשְׁכַּימוּ בַבֶּקֶר וְהָנִיחַ  
 כָּלֶם פְּגָרִים מֵתִים. וְחֲזַקְיָה הָוָה יְתִיב בְּבֵיתֶיהָ וּשְׁכִיב  
 בְּעַרְסֶיהָ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָטִיל לֹון.

וּמַה צְדִיקִים אֲלִין הָווּ דְּחֲלִין מֵאֲלִין חוּבִין, שְׂאָר בְּנֵי  
 עֲלָמָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. בְּגִין כְּף אֵית לֵיהּ לְבַר  
 נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא מֵאֲלִין חוּבִין, וְלִפְשִׁשְׁשָׁא בְּהוּן כְּדְקָאֲמַרְן.  
 בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלֹטוּן עֲלוּי אֵינוּן יְמֵי רָע, דְּלֹא מְרַחֲמֵי  
 עֲלֵיהָ.

תָּא חֲזִי, וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אָחָיו. בְּשַׁעֲתָא דְּנִפְלוּ בִּידֵיהָ,  
 אֵיהוּ רַחֲמֵי עֲלֵיהֶוּ, בְּגִין דְּאֵיהוּ שְׁלִים. וְהֵם לֹא  
 הִפְרִוּהוּ, דְּאֵינוּן שְׂמַעוּן וְלוּי, אֶתוּ מִסְטָרָא דְּדִינָא

קִשְׂיָא, וְעַל דָּא לָא רַחֲמֵי עֲלֵיהּ. דְּהָא כָּל אֵינֹן מְאָרִיחוֹן  
 דְּדִינָא קִשְׂיָא, לָא מְרַחֲמֵי עֲלֵיהּוּ דְבָנֵי נְשָׂא בְּשַׁעְתָּא  
 דְּנַפְלֵי בִידֵיהּוּ.

וּבְגִין כֶּךָ אִמְר דְּוֹד, (תהלים מט) לָמָּה אִירָא. יִרְאֲתִי לָא  
 כְּתִיב, אֱלֹא אִירָא, (אלא) דְּאִית (נ"א דלית) לִי לְמַדְחַל  
 (דף קצט ע"א) מְאִינֹן יְמֵי רַע, כְּדַקְאֲמַרְן. עֹון עֲקֵבֵי יִסְבְּנֵי,  
 מֵאֵן עֲקֵבֵי. אֵלִין אֵינֹן בְּרֹזָא דְמַהִימְנוּתָא. דְּכְתִיב, (בראשית  
 כה) וַיְדוּ אוֹחוֹזֹת בַּעֲקֵב עֲשׂוֹ, דָּא הוּא עֲקִיבָא. וְאֵינֹן  
 עֲקִיבִין דְּמִסְתַּכְלִין בְּהוּ תְדִיר בְּהֵוּא חוּבָא דְדָשׁ בִּיהּ בַּר  
 נֶשׁ תְּדִיר בַּעֲקֵבוֹי.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי  
 הַשָּׂוֵא וְכַעְבוֹת הָעַגְלָה חֲטָאָה. בְּחַבְלֵי הַשָּׂוֵא, דְּדָשׁ  
 בִּיהּ בַּעֲקֵבָא וְלֹא חֲיִישׁ עֲלֵיהּ. וְלִבְתַּר אֲתַתְקַף וְאֲתַעְבִּיד  
 (בְּחַבְלֵי הַשָּׂוֵא) כַּעְבוֹת הָעַגְלָה, וְאֲתַתְקַף הֵהוּא חֲטָאָה. וְאַסְטִי  
 לִיהּ בְּהֵאִי עֲלֵמָא וּבַעֲלֵמָא דְאַתִּי.

זְכָאִין אֵינֹן צְדִיקָיָא, דִּידְעִין לְאַסְתְּמָרָא מְחוּבִיחוֹן,  
 וְאֵינֹן מְפֻשְׁפְּשִׁין תְּדִיר בַּעֲוֹבְדֵיהּוּ. בְּגִין דְּלֹא  
 יִשְׁתַּכַּח עֲלֵיהּוּ מְקַטְרָגָא בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְלֹא יִסְטוֹן עֲלֵיהּוּ  
 לְעֵלְמָא דְאַתִּי. דְּהָא אוֹרִייתָא מְתַקְנָא לְהוּ אַרְחִין  
 וְשְׁבִילִין לְמִיָּהֵךְ בְּהוּ, דְּכְתִיב, (משלי ג) דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נַעַם  
 וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם:

וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וְגו'. רַבִּי  
 חֲזִיא פִתַּח וְאָמַר, (משלי כד) בְּנִפּוֹל אוֹיְבֶךָ אַל  
 תִּשְׂמַח וּבִכְשָׁלוֹ אַל יִגַּל לְבֶךָ. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
 עֵבֶד לִיהּ לְבַר נָשׁ, דִּיזְכִּי לִיקְרָא דִּילֵיהּ, וְלִשְׁמָשָׁא קַמֵּיהּ  
 תְּדִירָא, וְלֹא שְׁתַּדְּלָא בְּאוּרֵייתָא יִמָּא וְלִילִי. בְּגִין  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵּהּ בְּאוּרֵייתָא תְּדִיר.

וְכִיוֹן דְּבִרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, יֵהֵב קַמֵּיהּ  
 אוּרֵייתָא, וְאוּלִיף לִיהּ בֵּהּ לְמַנְדַּע אֲרַחָהָא. מְנַלָּן,  
 דְּכַתִּיב, (איוב כח) אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפָּרָה הַכִּינָה וְגַם חִקְרָה.  
 וְלִבְתָּר, וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יֵרָאֵת יְיָ הִיא חֲכָמָה וְסוּר מֵרַע  
 בִּינָה. כִּיוֹן דְּאִסְתַּכַּל בֵּהּ וְלֹא נָטִיר לָהּ, עֵבֶר עַל פְּקוּדָא  
 דְּמֵאֲרִיָּה וְאֲתַפְּס בְּחוּבֵיהּ.

וְכָל אֵינּוֹן דְּעֵבְרוּ עַל מְלָה חֲדָא דְּאוּרֵייתָא, אֲתַפְּסוּ בֵּהּ.  
 שְׁלָמָה מַלְכָּא דְּאֲתַחֲכַם עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא, עֵבֶר עַל  
 מְלָה חֲדָא דְּאוּרֵייתָא, וְגָרִים לִיהּ לְאֲתַעֲבְרָא מְלָכוּתֵיהּ  
 מִנֵּיהּ, וְלֹא תַפְּלָגָא מְלָכוּתָא מִן בְּנוֹי. מֵאֵן דְּאֵעֲבַר עַל  
 אוּרֵייתָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

וַיִּוְסֵף דְּהוּה יָדַע אוּרֵייתָא, וְאַחוּי נִפְלוּ בִּידֵיהּ, אֲמַאי  
 גְּלָגַל עֲלֵיהּוּ כָּל גְּלָגוּלָא דָּא. וְהָא אִיהּוּ יָדַע  
 אוּרֵייתָא דְּאוּלִיף לִיהּ אַבוּי. אָלָא, חַס וְשָׁלוֹם דִּיִּוְסֵף  
 גְּלָגַל עֲלֵיהּוּ גְּלָגוּלִין לְנַקְמָא מִנֵּיהּוּ. אָלָא כָּל דָּא לָא

עֶבֶד, אֵלֶּא לְאִיִּתָּאָה לְאַחוּהַּ בְּנִימָן לְגִבְיָהּ, דְּתַאוּבְתִּיָּה  
 הָוּה לְגִבְיָהּ. וְאִיְהוּ לָא שְׂבַק לְאַחוּי לְמִנְפֹּל, דְּהָא פְּתִיב,  
 וַיְצוּ יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלִיָּהֶם בַּר וְגו', וְכֹל דָּא בְּגִין דְּלֹא  
 יִנְפְּלוּן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסִיְהָרָא,  
 הָוּה אֲסִתְּכַל בְּהַ תְּדִיר, כְּדִכְתִּיב, (דְּבָרִים י"א) תָּמִיד עֵינַי  
 יי אֶלְהֵיךְ בְּהַ, אֲשַׁגְּחוּתָא דִּילִיָּה בְּהַ תְּדִיר, וְכִתִּיב אַז  
 רָאָה, דְּהָא שְׂמַשָּׁא בְּאַשְׁגָּחוּתָא דִּילִיָּה בְּהַ, אֲתַנְהִיר.  
 וַיִּסְפְּרָהּ, מֵאִי וַיִּסְפְּרָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (אִיּוֹב כ"ח) מְקוּם  
 סִפִּיר אֲבִנְיָהּ.

הַכִּינָהּ, דְּאִיְהִי יִתְבָּא בְּתַקוּנָא, בְּתַרִּיסַר תְּחֻמִּין,  
 מִתְּפִלְגָא (שְׁמוֹת נ"ח ב) בְּשִׁבְעֵין קְסִירִין. אֲתַקִּין לָהּ  
 בְּשִׁבְעָה סְמִכִין עֲלָאִין, לְאַתְנַהֵרָא וְלִיתְבָּא עַל שְׁלִימוֹ.  
 וְגַם חֲקָרָהּ, לְאַשְׁגָּחָא עֲלֵהּ תְּדִיר, זְמַנָּא בְּתַר זְמַנָּא, דְּלֹא  
 פְּסִיק לְעֲלָמִין.

וְלְבַתַּר אֲזַהֵר לִיָּה לְבַר נָשׁ, וְאָמַר וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן  
 יִרְאֵת יי הִיא חֲכָמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָהּ. דְּהָאִי  
 מִתְּעַטְרָא עַל תְּתָאִי, לְדַחֲלָא וְלִמְנַדַּע לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא בְּגִינָהּ. וְסוּר מֵרַע בִּינָהּ, בְּרִירוֹ מִפְּסִלוּתָא, דְּלֹא  
 לְמִקְרַב בְּהִדְיָהּ. וְכִדִּין אֲשַׁגְּחוּתָא (נ"א אֲשַׁבְּחוּתָא) דְּבִינָהּ,  
 לְמַנְדַּע וְלְאַסְתְּכַלָּא בִּיקְרָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה.



רַבִּי יוֹסֵי קָם בְּלִילְיָא חַד לְאַשְׁתְּדִּלָּא בְּאוּרֵייתָא, וְהוּהּ  
 תַּמָּן עֲמִיּה חַד יוֹדָאֵי, דְּאַעְרַע בֵּיהּ בְּהֵוּא בֵּיתָא.  
 פִּתַּח רַבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, (מְשַׁלִּי י) לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע  
 וְצַדִּיקָה תִּצְלִיל מְמוֹת. לֹא יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רְשָׁע, אֲלִין  
 אֵינוֹן דְּלֹא מִשְׁתְּדִּלֵּי בְּאוּרֵייתָא, וְאֹזְלֵי בְּתַר מְלֵי  
 דְּעִלְמָא, וְלִמְכַנְשׁ אוֹצְרֵין דְּחַיּוּבָא. מַה פְּתִיב, וְאַבְד  
 הָעֶשֶׂר הֵהוּא בְּעֵנִין רַע. בְּגִין דְּאֵינוֹן אוֹצְרוֹת רְשָׁע.  
 וְצַדִּיקָה תִּצְלִיל מְמוֹת, אֲלִין דְּמִשְׁתְּדִּלֵּי בְּאוּרֵייתָא,  
 וַיִּדְעִין אוֹרְחָהָא לְאַשְׁתְּדִּלָּא (לְאַסְתְּבִּלָּא) בָּהּ. דְּהָא  
 אוּרֵייתָא עֵץ חַיִּים אֶקְרִי, וְאַתְקְרִיאַת צַדִּיקָה. דְּכַתִּיב,  
 וְצַדִּיקָה תִּהְיֶה לְנוּ.

דְּבַר אַחַר, וְצַדִּיקָה תִּצְלִיל מְמוֹת, דָּא צַדִּיקָה מִמֶּשׁ,  
 וּבְתַרִּין גְּוֹוֵנִין אֵיהּ, וּבְתַרִּין סְטָרִין. קָרִי בֵּיהּ  
 אוּרֵייתָא, (דף קצט ע"ב) וְקָרִי בֵּיהּ צַדִּיקָה, וְכִלָּא חַד.  
 אָמַר הֵהוּא יוֹדָאֵי, וְקָרִי בֵּיהּ שְׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הָכִי  
 הוּא וְדָאֵי דְּאֶקְרִי שְׁלוֹם. קָם הֵהוּא יוֹדָאֵי,  
 וְאַשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָה, פִּתַּח הֵהוּא יוֹדָאֵי וְאָמַר, (מְשַׁלִּי כח) עוֹבֵד  
 אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרַדְּף רַקִּים יִשְׁבַּע רִישׁ. הָאֵי קָרָא  
 קִשְׂיָא, וְכִי שְׁלֵמָה מְלָכָא דְּאֵיהּ חַפִּים מְכַל בְּנֵי עִלְמָא,  
 הֵיךְ אָמַר דִּישְׁתְּדִל בַּר נָשׁ לְמַפְלַח אַרְעָא וְלְאַשְׁתְּדִּלָּא  
 אַבְתַּרִּיהּ, וַיִּשְׁבּוּק חַיִּי עִלְמָא.

אַלֶּא רְזֹא אִיהוּ. פֿתַח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח יי אֱלֹהִים  
 אֶת הָאָדָם וַיְנִיחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ,  
 וְאוֹקְמוּהָ בְּרֹזָא דְקָרְבַּנִּין אִיהוּ. תָּא חֲזִי, לְעִבְדָּהּ, דָּא  
 מִלְכָּא עֲלָאָה. וּלְשִׁמְרָהּ, דָּא מִלְכָּא תַתָּאָה. עֲלֵמָא עֲלָאָה,  
 וְעֲלֵמָא תַתָּאָה. לְעִבְדָּהּ (דְּדִכּוּרָא) בְּרֹזָא דְזִכּוּר, וּלְשִׁמְרָהּ  
 בְּרֹזָא דְשִׁמּוּר.

וּבְגִין כֶּף, עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ, דָּא גֵן עֵדֶן. דְּאֶצְטְרִיךְ לְמַעַבְד  
 וּלְמַפְלַח, וּלְאַמְשָׁכָא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיֵלָא. וְכַד  
 אַתְבְּרָכָא וְאַתְמַשְׁכָּא לָהּ בְּרַכָּאן מְלַעֲיֵלָא, אִיהוּ נְמִי  
 אַתְבְּרִיךְ בַּהֲדָה. תָּא חֲזִי, דְכַהֲנָא דְמְבָרַךְ, מְתַבְּרִיךְ. כִּמְה  
 דָּאֵת אָמַר, (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרַכְכֶם. וּבְגִין כֶּף, עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ  
 יִשְׁבַּע לָחֶם, דָּא הוּא מְזוֹנָא דְלַעֲיֵלָא. וּמְרַדֵּף רַקִּים, מֵאֵן  
 דִּיתְדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחֲרָא, דְּאִיהוּ מְרַדֵּף רַקִּים. יִשְׁבַּע רִישׁ  
 וְדָאִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַנְתָּ, דְּזִכִּית לְהָאִי מְלָה.

תוּ פֿתַח וְאָמַר קָרָא אַבְתְּרִיָּה, (משלי כח) אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב  
 בְּרָכוֹת, דָּא הוּא בַר נֶשׁ דְּמַהִּימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא בֵּיה, כְּגוֹן רַבִּי יִיסָא סְבָא. דְּאָף עַל גַּב דְּהוּה לִיָּה  
 מִיכְלָא דְהַהוּא יוֹמָא לְמִיכַל, לָא הוּה מְתַקִּין לִיָּה עַד  
 דְּשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא. לְבַתַּר דְּצִלִּי צְלוּתִיָּה  
 וְשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מְלָכָא, כְּדִין הוּה מְתַקִּין. וְהוּה אָמַר  
 תְּדִיר, לָא נְתַקִּין, עַד דִּינְתַנּוּן מִבֵּי מְלָכָא.

וְאֵץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנָּקָה, בְּגִין דְּלֹא בַעַא לְאַשְׁתֵּי דְלֹא  
בְּאוּרֵייתָא, דְּאִיהִי חֵיִין דְּעֵלְמָא דִּין, וְחֵיִין דְּעֵלְמָא  
דְּאִתִּי. הַשְׁתָּא דְּאִיהִי שְׁעָתָא לְאַשְׁתֵּי דְלֹא בְּאוּרֵייתָא,  
נִשְׁתַּדֵּל.

פְּתַח הַהוּא גְּבָרָא בְּרֹזָא דְחֵלְמָא וְאָמַר, וַיִּזְכּוֹר יוֹסֵף אֶת  
הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וְגו'. וַיִּזְכּוֹר יוֹסֵף אֶת  
הַחֲלוֹמוֹת, וְכִי יוֹסֵף אָמַי (נ"א אָמַר או) אֲדַכֵּר לֹון אֵינֹון  
חֲלוֹמוֹת דְּחָלַם לְהוּ. וּמָה סָגִיא לִיָּה אֱלוּ לֹא אֲדַכֵּר לְהוּ,  
דְּהָא יוֹסֵף חֲפִים הוּוּ, וּכְתִיב, כָּל עָרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת  
וּכְסִיל יִפְרֹשׁ אוֹלֵת.

אֲבָל, כִּיֹּון דְּחֵמָא דְּאֵינֹון אָתוּ, וְסָגִי לִיָּה אֲפִין עַל  
אַרְעָא. כְּדִין אֲדַכֵּר מִמָּה דְּחָלַם לְהוּ, כַּד הוּוּ  
עֲמַהוֹן. דְּכְתִיב, וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם נִצְבָּה וְהִנֵּה  
תְּסַבִּינָה אֶלְמוֹתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוִינָה לְאַלְמָתִי. אָמַר יוֹסֵף  
בְּשְׁעָתָא דְּחֵמָא דְּכָרְעִין אַחוּי קָמִיָּה. דְּכְתִיב, וַיָּבֹאוּ אַחֵי  
יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אַפִּים אַרְצָה, כְּדִין וַיִּזְכּוֹר יוֹסֵף אֶת  
הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם. דְּהָא חֵמָא דְּהוּוּ קִיִּימִי (מִתְקִיִּימִי).

תוּ, וַיִּזְכּוֹר יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם, אֲדַכֵּר לֹון.  
בְּגִין דְּלִית נִשְׁיֹו קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, דְּהָא  
חֵלְמָא דְּאִיהוּ טָבָא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַדְכֵּרָא לִיָּה דְּלֹא  
יִתְנַשִּׁי, וּכְדִין אֶתְקִיִּים. דְּהָא כְּמָה דְּאֶתְנַשִּׁי קָמִיָּה דְּבַר  
נֶשׁ, הָכִי אֶתְנַשִּׁי עֲלֵיָּה.

תָּא חֲזִי, חֲלָמָא דִּלָּא אַתְּפִשֵׁר, כְּאַגְרָתָא דִּלָּא מִתְקַרֵּיא,  
 וְתָא חֲזִי, בְּגִין דִּלָּא אֲדַכֵּר, כְּמָאן דִּלָּא יַדַּע לֵיהּ.  
 וְעַל דָּא, מָאן דְּאַתְנָשִׁי מִנִּיהּ חֲלָמָא וְלָא יַדַּע לֵיהּ, לָא  
 קִיַּימָא עֲלֵיהּ לְאַתְקִיַּימָא. וּבְגִין דָּא יוֹסֵף הָוָה דְּכִיר  
 חֲלָמִיהּ, בְּגִין לְאַתְקִיַּימָא. בְּגִין דִּלָּא יִתְנָשִׁי חֲלָמָא מִנִּיהּ  
 לְעֵלָם, וְהָוָה מִחֲפָה לֵיהּ תְּדִיר. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מְרַגְלִים  
 אַתֶּם, אִיהוּ דְּכִיר חֲלָמָא. אָבֵל מְלָה לָא אָמַר לוֹן, אֶלָּא  
 מְרַגְלִים אַתֶּם.

פֿתַח רַבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, (קהלת ה) כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרוּב עֲנִין  
 וְקוֹל כְּסִיל בְּרוּב דְּבָרִים. כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרוּב עֲנִין,  
 הָא אֻקְמוּהָ. דְּכַמָּה אֵינּוֹן סְמִיכִין בְּחֲלָמָא, וּמִמֶּנּוּ דְּרַגִּין  
 עַל דְּרַגִּין. עַד דְּחֲלָמִין מְנַהוֹן קְשׁוּט כְּלָהוּ, וּמְנַהוֹן דְּאִית  
 בְּהוֹן קְשׁוּט וּכְדִיבּוּ. אָבֵל לְאֵינּוֹן זְכָאֵי קְשׁוּט, לָא אַתְּגְלִי  
 לוֹן מְלִין כְּדִיבֵן כְּלוּם, אֶלָּא כְּלָהוּ קְשׁוּט.

תָּא חֲזִי, דְּנִיַּאל מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (דניאל ב) אַדִּין לְדְנִיַּאל  
 בְּחֻזָּא דִּי לִילִיָּא (דף ר ע"א) רְזָא גִלִּי. וּכְתִיב, (דניאל ז)  
 דְּנִיַּאל חֲלָם חֲזָה וְחֻזִּי רֵאשֵׁה עַל מְשַׁכְּבֵיהּ בְּאֲדִין חֲלָמָא  
 כְּתַב. וְאִי אִית בֵּיהּ מְלִין כְּדִיבֵן, אֲמַאי אִיכְתִּיב בֵּין  
 כְּתוּבִים. אֶלָּא אֵינּוֹן זְכָאֵי קְשׁוּט, בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁמַתְהוֹן  
 סְלָקִין. לָא מִתְחַבְּרֵן בְּהוּ, אֶלָּא מְלִין קְדִישִׁין. דְּאוּדְעִין  
 לֵיהּ מְלִי דְּקְשׁוּט, מְלִין קִיַּימָן דִּלָּא מְשַׁקְרֵן לְעֵלְמִין.

וַאִי תִימָא, הָא תַנּוּן דְדוּד מְלָכָא לָא חָמָא חֶלְמָא טָבָא.  
 הָא אֲשֶׁתְמַע דְהוּה חָמִי דוּד מְלִין דְלָא קְשׁוּט. אֶלָּא  
 וַדַּאי, כָּל יוֹמוֹי הוּה מְשִׁתֵּדֵל לְאוֹשְׁדָא דְמִין, וְאַגַּח  
 קְרַבִּין, וְכָל חֶלְמוֹי לָא הוּוּ אֶלָּא חֶלְמִין בִּישׁוּן. חוֹרְבָא  
 וְשׁוּמְמוֹתָא וְדַמָּא וְאוֹשִׁידוּ דְדַמִּין, וְלָא חֶלְמָא דְשָׁלָם.

וַאִי תִימָא, לְבַר נָשׁ טַב אַחֲזִיאוּ לִיה חֶלְמָא בִישָׂא, הָכִי  
 הוּא וַדַּאי. כָּל אִינוּן בִּישׁוּן דְזַמִּינִין לְאַתְדַּבְקָא עַל  
 אִינוּן דְעֵבְרִי עַל פְּתַגְמֵי דְאוֹרִייתָא, וְאִינוּן עוֹנְשִׁין  
 דְזַמִּינִין לְאַתְעַנְשָׂא בְהֵהוּא עֲלֵמָא, כְּלָהוּ חָמִי. בְּגִין דְכָל  
 שְׁעֵתָא יְהֵא דְחִילוּ דְמָרִיָּה עֲלֵיהּ, וְהָא אַתְעָרוּ. דְכַתִּיב,  
 (קדלות ג) וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה שְׁפִירָאוּ מִלְפָּנָיו, זֶה חִלּוֹם רָע. וְעַל  
 דָּא, לְהֵהוּא זַכָּאָה, אַחֲזִיוּ לִיה חֶלְמָא בִישָׂא, כְּמָה  
 דְאַתְמַר.

תָּא חֲזִי, דְהָא תַנּוּנִין, דְהֵהוּא בַר נָשׁ דְחָמִי חֶלְמָא, בְּעִי  
 לִיה לְמַפְתַּח פּוּמִיָּה בֵּיה קָמִי בְנֵי נְשָׂא דְרַחֲמֵי לִיה.  
 בְּגִין דִּיסְתַּלַּק רְעוּתָא דְלֵהוּן לְגַבִּיָּה לְטַב, וַיִּפְתַּחוּן  
 פּוּמִיָּהוּ לְטַב, וַיִּשְׁתַּכַּח רְעוּתָא וּמְלָה כְּלָא לְטַב. רְעוּתָא  
 דְאִיָּה מַחְשָׁבָה, שְׁרוּתָא דְכְּלָא, וּמְלָה דְאִיָּה סִיּוּמָא  
 דְכְּלָא. וְעַל דָּא אֲשֶׁתְכַּח דְהָא שְׁלִימוּ אִיהוּ בְרוּזָא עֲלָאָה.  
 וּבְגִין כֶּךָ אַתְקִיִּים כְּלָא, וּבְעֵינֵן רַחֲמִין דְבַר נָשׁ (ב"א רחמימן  
 עֲלֵיהּ דְבַר נָשׁ בְּגִין) לְאַתְקִיִּמָא בְהֵהוּא פִּשְׂרָא טָבָא,

וְכֹלֵא אִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין כֶּף קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא  
 אוֹדַע לִיה לְבַר נֶשׁ, כָּל חַד וְחַד, בְּהֵוּא דְרָגָא דִּילִיה,  
 כְּמָה דְאִיהוּ. וּבְהֵוּא גְוּוּנָא דְכָל חַד וְחַד, אִמַר דִּיהָא  
 חֵלְמָא. אִמַר הֵהוּא יוֹדָאי, וְדָאי דְחֵלְמָא לָאו אִיהוּ אֵלָא  
 לְבַר נֶשׁ זַכָּאָה, דְאִיהוּ חֲמָא חֵלְמָא כְּדָקָא חֲזִי.

וְתָא חֲזִי, דְכַד בַּר נֶשׁ נָאִים עַל עַרְסִיה, נִשְׁמַתִּיה נִפְקָא  
 וְשִׁטָּא בְּעֵלְמָא לְעֵילָא, וְעָאֵלֵת בְּאַתְרָא דְעָאֵלֵת.  
 וְכַמָּה חֲבִילֵי טְהִירִין, קִיִּימִין וְאוֹזְלִין בְּעֵלְמָא, וּפְגָעִין בָּהּ  
 בְּהֵיָא נִשְׁמַתָּא. אִי זַכָּאָה הִיא, סִלְקָא לְעֵילָא וְחֲמַת מַה  
 דְחֲמַת. וְאִי לָאו, אֵתְאֲחַדֵת בְּהֵוּא סְטָרָא, וּמוֹדִיעִין לָהּ  
 מְלִין כְּדִיבֹן, אוּ מְלִין דְזַמִּינִין לְמִיתִי לְזַמֵּן קָרִיב. וְכַד  
 אֵתְעַר הֵהוּא נִשְׁמַתָּא דְבִיה, אִיהִי מוֹדַעָא לִיה מַה  
 דְחֲמַת.

וְעַל דָּא, לְבַר נֶשׁ דְלָאו אִיהוּ זַכָּאָה, מוֹדִיעִין לִיה  
 חֵלְמָא טָבָא דְלָאו אִיהוּ קְשׁוּט. כֹּלָא בְּגִין לְאַסְטָאָה  
 לִיה מֵהֵוּא אֲרַח קְשׁוּט. כִּיּוֹן דְאִיהוּ אֲסִי אֲוֲרַחִיה מֵאֲרַח  
 קְשׁוּט, מְסַאֲבִין לִיה. דְכָל מָאן דְאֵתִי לְאַתְדַּפָּאָה,  
 מְדַכְּאִין לִיה. וּמָאן דְאֵתִי לְאַסְתְּאָבָא, מְסַאֲבִין לִיה. הָא  
 וְדָאי אֵתְמַר הַכִּי.

יְתַבּוּ עַד דְסִלִּיק צְפָרָא, אִמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאי לָא זָכַר  
 שְׁמִיה דְיוֹסֶף בְּאִינוּן דְגָלִים. דְכַתִּיב, (במדבר ב) דְגָל

מַחֲנֵה אֶפְרַיִם, וְלֹא כְּתִיב דְּגַל מַחֲנֵה יוֹסֵף. בְּגִין דְּאֶתְגָּאֵי  
עַל אַחֵי, וְהָא אֶתְמַר.

אָמַר הָהוּא יוֹדָאֵי, וְדָאֵי שְׁמַעְנָא דְיוֹסֵף אִיהוּ בְּעֵלְמָא  
דְּדְכוּרָא, וְכִלְהוּ שְׁבִטִין בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא אֵינוּן.  
וְעַל דָּא לָא אֶתְכַלִּיל יוֹסֵף עִמְהוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּעֵלְמָא  
דְּדְכוּרָא עִמְהוֹן (ב"א ל"ג עמ'הון).

מַה כְּתִיב, כָּלְנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נַחְנוּ. נַחְנוּ, אֲנַחְנוּ מִבְּעֵי  
לֵיהּ. אֲמַאי חֶסֶר א'. אֶלָּא, בְּגִין דְּרִזָּא דְבְרִית לָא  
אֶשְׁתַּכַּח עִמְהוֹן, אֶסְתַּלַּק מִתַּמָּן א'. דְּהָא א' דְּכוּרָא אִיהוּ.  
וְעַל דָּא ב' אִיהִי נוֹקְבָא, א' דְּכוּרָא. וּבְגִין דָּא אֶסְתַּלַּק  
א' מִתַּמָּן, וְאֶשְׁתַּאֲרוּ אֵינוּן נוֹקְבֵי לְגַבֵּי שְׁכִינְתָא.

וּלְבַתֵּר אָמְרוּ, כְּנִים אֲנַחְנוּ, אֶתּוֹסֵף א'. אָמְרוּ וְלֹא יִדְעֵי  
מַה קָאֲמְרוּ. בְּגִין דְּיוֹסֵף אֶשְׁתַּכַּח תַּמָּן, וְאֶשְׁלִימוּ  
מְלָה, וְאָמְרוּ אֲנַחְנוּ. מְנַלְן, דְּכְתִיב וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עָשָׂר  
עֶבְדֵיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ, וַיֹּסֵף אִיהוּ בְּחוּשְׁבָנָא, כַּד עָאֵל  
בְּחוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ אֲנַחְנוּ. וְכַד לָא עָאֵל בְּחוּשְׁבָנָא, אָמְרוּ  
נַחְנוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, כָּל הַנִּי מְלִין דְּקָאֲמָרֵן הָכָא, קוּדְשָׁא  
בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ, דְּהָא שְׁכִינְתָא (דד ר ע"ב) לָא  
אֶעֱדֵי מֵהָכָא. כְּדְכְתִיב, (מלאכי ג) אִזְ נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יי אִישׁ אֵל  
רַעְהוּ וַיִּקְשַׁב יי וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר זְכוּרֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי  
וְלְחוּשְׁבֵי שְׁמוֹ:

וַיֵּאָסֹף אוֹתָם אֶל מִשְׁמֶר שְׁלֹשֶׁת יָמִים. אָמַר רַבִּי  
 אֶלְעָזָר, הָנִי תֵּלֶת יוֹמֵינ אֲמַאי. אֶלֹּא הָנִי תֵּלֶת  
 יוֹמֵינ, לְקָבִיל תֵּלֶת יוֹמֵינ דְּשָׁכָם. דְּכָתִיב, (בראשית לד) וַיְהִי  
 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיוֹתָם כּוֹאֲבִים.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב בֵּיהּ, וַיֵּאמֶר אֶלֵיָּהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם  
 הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וַחֲיוּ. לְאַחֲזָאָה דְּלֹא עָבַד אֵיהּוּ,  
 כְּמַה דְּאֵינּוֹן עָבְדוּ בְּשָׁכָם. דְּגָרְמוּ לְאַנְשֵׁי שָׁכָם לְקַבְּלָא  
 עַלֵיָּהּוּ הָאִי זֹאת, רְזָא דְּבְרִית. וְלִבְתַּר דְּעָבְדוּ קִיּוּמָא דָּא,  
 קְטִילוּ לֹוֹן, וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר מִנְּהוֹן חַד. וְאֵיהּוּ מַה פְּתִיב,  
 זֹאת עֲשׂוּ וַחֲיוּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּאֵת הָאֱלֹהִים אָנִי יֵרָא,  
 נְטִיר קִיּוּמָא. וְכֹל גְּלָגוּלָא דָּא לָא הוּא אֶלֹּא בְּגִינֵיהּ  
 דְּבַנְיָמִין:

וַיֵּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחִיו אֲבָל אֲשִׁמִּים אֲנַחְנוּ עַל אַחֲינּוּ  
 וְגו'. וַיֵּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחִיו, דָּא שְׁמַעוֹן וְלוֹי,  
 כְּמַה דְּהוּא בְּקַדְמִיתָא. דְּכָתִיב, (בראשית לו) וַיֵּאמְרוּ אִישׁ אֶל  
 אַחִיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלוּמוֹת הֵלְזָה בָּא. מַה לְּהֵלֵן שְׁמַעוֹן  
 וְלוֹי, אוּף הָכָא שְׁמַעוֹן וְלוֹי.

תָּא חֲזִי, מַאֲן אִישׁ וּמַאֲן אַחִיו. אֶלֹּא אִישׁ, דָּא שְׁמַעוֹן,  
 כְּתִיב הָכָא אִישׁ, וְכָתִיב הָתָם (במדבר כה) וְהִנֵּה אִישׁ  
 מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא. מַה לְּהֵלֵן מִשְׁמַעוֹן, אוּף הָכָא נְמִי  
 שְׁמַעוֹן. וּבְגִין דְּאֵהְדַר בְּתִשׁוּבָה, בְּכָה וְאַתְנַחֵם עַל דָּא.



וְאָמַר לְלוֹי, אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ. עַל דָּא אַתְּבְּנִי מִזְלִיָּה  
שׁוֹר, כְּגִוּוֹנָא דְּמִזְלִיָּה דְּיוֹסֶף שׁוֹר. דְּכְתִיב, (דְּבָרִים לג) בְּכוֹר  
שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ, וּמִזְלִיָּה דְּשִׁמְעוֹן שׁוֹר אִיהוּ.

וְעַל דָּא, וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת שִׁמְעוֹן, בְּגִין דְּלֹא יִקְטָרַג  
בְּהַדְּיָה דְּלוֹי. בְּגִין דְּשִׁמְעוֹן וְלוֹי, כַּד מִתְחַבְּרָן  
תְּרוּיָהוּ יְכָלִי לְקַטְרָגָא: וַיֶּאֱסֹר אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם, הָא  
אוּקְמוּהָ, לְעֵינֵיהֶם אֶסְרוּ. וּלְבַתֵּר דְּנִפְקוּ הוּוּה מֵאֲכִיל לִיָּה,  
וּמִשְׁקֵי לִיָּה.

וְאִי תִימָא דְּרַעוּתָא דְּיוֹסֶף אִיהוּ, בְּגִין דְּכְתִיב, (מִשְׁלֵי כדה)  
אִם רָעַב שׁוֹנֵאֲךָ הֶאֱכִילְהוּ לֶחֶם וְאִם צָמָא הִשְׁקָהוּ  
מַיִם. אִי הָכִי, יוֹסֶף דְּאִיהוּ זַכָּאָה, הִיכִי עָבִיד הָכִי. דְּהָא  
כְּתִיב, (מִשְׁלֵי כדה) כִּי גָחָלִים אֲתָה חוֹתָה עַל רֵאשׁוֹ וַיִּי יִשְׁלַם  
לָךְ.

אֶלְא, חַס וְשָׁלוֹם דְּיוֹסֶף לְהָכִי הוּא דְּחִיִּישׁ. אֶלְא כְּבָר  
נָשׁ לְאַחוּי, הָכִי נָמִי הוּוּה עָבִיד. אַתְּנַהִיג עֲמִיָּה  
בְּאַחֻוּהָ, וְלֹא בְּגִוּוֹנָא אַחֲרָא. וְלֹא עֲמִיָּה בְּלַחֲוֹדוּי, אֶלְא  
עִם כָּל אַחֻוּי. כְּמָה דְּכְתִיב, וַיֵּצֵא יוֹסֶף וַיִּמְלֹאוּ אֶת כְּלֵיהֶם  
בָּר וּלְהָשִׁיב כֶּסֶפֵיהֶם אִישׁ אֶל שִׁקּוֹ וְלָתֵת לָהֶם צֹדֵה לְדַרְךָ  
וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן, בְּגִין לְאַנְהָגָא עֲמַהוֹן בְּאַחֻוּהָ.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (נְחֻם א) אִם שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים וְכֵן  
נְגִזוּ וְעָבַר וְעֲנִיתִךָ לֹא אֲעַנְךָ עוֹד, הֵאִי קָרָא

אִוְקָמוּהָ. דְּכַד עֲמָא פְּלָהוּ אִית בְּהוּ שְׁלָם, וְלֹא אִית בְּהוּ  
מֵאִרִי דְּבָבוּ. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עֲלֵייהוּ, וְדִינָא לָא  
שְׁלֵטָא בְּהוּ. וְאַף עַל גַּב דְּכֻלְּהוּ פְּלַחֵי לְפוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת,  
וְאִינוּן בְּשָׁלָם, דִּינָא לָא שְׁלִיט עֲלֵייהוּ, וְאִוְקָמוּהָ.

דְּכַתִּיב, (הושע ד) חֲבוּר עֲצָבִים אֲפָרִים הֵנַח לוֹ.

וְכֵן נִגְזוּ וְעָבַר, מֵאִי וְכֵן נִגְזוּ, וְנִגְזוּ מִבְּעֵי לֵיהּ. אֲלֵא,  
דָּא הוּא רִישָׁא דְּקָרָא דְּאִיהוּ שְׁלָם, אוּף הָכָא שְׁלָם.  
וּמֵאִי אִיהוּ, דָּא צְדָקָה. בְּגִין דְּצְדָקָה דָּא הוּא שְׁלוּם,  
וּמֵאֵן דְּאִסְגִּי בְּצְדָקָה, אִסְגִּי שְׁלָם לְעִילָא, וְאִסְגִּי שְׁלָם  
לְתַתָּא. וּבְגִין כֶּךָ וְכֵן נִגְזוּ וְעָבַר, דְּגִזּוּי מְמוֹנְהוּן בְּצְדָקָה.  
וְעָבַר, וְעָבְרוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי וְעָבַר. אֲלֵא דָּא הוּא דִּינָא  
דְּרוּגְזָא, כִּמְה דָּאֵת אָמַר, (ישעיה כו) עַד יַעֲבֹר זַעַם, עָבַר  
דִּינָא מִעֲלֵייהוּ.

דְּבַר אַחַר, כֹּה אָמַר יי אִם שְׁלָמִים, אֲלִין יִשְׂרָאֵל.  
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִי לֹון בְּרִית קֵימָא לְנִטְרָא  
לֵיהּ תְּדִיר, וּלְמַתְּוֵי בֵּיהּ בַּר נֶשׁ שְׁלִים בְּכָל סִטְרִין לְעִילָא  
וְתַתָּא. וְאִי לָא נִטִּיר לֵיהּ בַּר נֶשׁ תְּדִיר, הָא אִיהוּ פְּגִים,  
פְּגוּם בְּכֻלָּא. מְנַלְן, דְּכַתִּיב, (בראשית יז) הִתְהַלַּךְ לְפָנַי וְהָיָה  
תָּמִים. מֵאִי תָּמִים, שְׁלִים. דְּעַד לָא אֲתַקְיִים בֵּיהּ בְּרִית,  
אִיהוּ פְּגִים.

וּבְגִין כֶּךָ, אִם שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים. אִם שְׁלָמִים דְּנִטְרֵי

פְּקוּדָא דָא, לְמַהוּי שְׁלִימִין, דְּלֹא יְהוֹן פְּגִימִין, וְכֹן רַבִּים,  
 יִפְשׁוּן (דף ר"א ע"א) וַיִּסְגּוּן בֵּיתָה. בְּגִין דְּנִשְׁמַתִּין לָא נִפְקִי  
 לְעֵלְמָא, אִלָּא בְּהַאי בְּרִיתָה. וְכֹן נִגְזוּ, הַאי אִם שְׁלִמִים  
 דְּנִטְרִי לִיהַ תְּדִיר, נִגְזוּ מֵאֵן דְּאִתְגְּזֹר וְקִבֵּל עֲלֵיהַ קִיִּמָא  
 דָא. וְעֵבֶר, מֵאִי וְעֵבֶר. הַהוּא זִוְהֵמָא דְעֵרְלָה, דְּהוּה בֵּיתָה  
 בְּקַדְמִיתָא.

דְּבַר אַחַר, כַּה אָמַר יי אִם שְׁלִמִים וְכֹן רַבִּים, אֵלִין בְּנֵי  
 יַעֲקֹב. דְּהַא כָּל זְמַנָּא דְּהוּו לְגַבִּיהַ דְּיוֹסְפָה, אֵינּוּן  
 שְׁלִמִים, דְּקִיִּמִי בְּהֵדִיהַ דְּבְרִיתָה. וְכֹן נִגְזוּ, דְּאִזְלוּ וְשָׁבְקוּ  
 לִיהַ לְיוֹסֵף וְלְשִׁמְעוֹן. וְעֵבֶר, כְּדִין דִּינָא שְׂרִיא בְּגִינֵיהוּ  
 (נ"א שְׁכִינְתָא שְׂרִיא בִּינֵיהוּ), כְּמָה דָאֵת אָמַר, (שְׁמוֹת י"ב) וְעֵבֶר יי  
 לְנִגּוּף אֵת מִצְרַיִם.

תָּא חֲזִי, אֵית דִּינָא קְשִׁיא, וְאֵית דִּינָא רַפִּיא. דִּינָא  
 קְשִׁיא תְּקִיף, דִּינָא רַפִּיא חֲלָשׁ, וְכַד יִנְקָא הַאי  
 דִּינָא רַפִּיא, מְדִינָא קְשִׁיא, כְּדִין אִתְתַּקַּף, וְאִיהוּ תְּקִיף.  
 בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְעֵבִיד דִּינָא עַל יִשְׂרָאֵל, אִתְעֵבִיד בְּהַאי  
 דִּינָא רַפִּיא, וְלֹא אִתְתַּקַּף בְּהַהוּא דִּינָא קְשִׁיא.  
 וְכַד דִּינָא אִתְעֵבִיד עֲלֵיהוּ דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים  
 וּמַזְלֹת, אִתְתַּקַּף הַאי דִּינָא רַפִּיא, בְּדִינָא קְשִׁיא  
 דְּלַעִילָא, בְּגִין לְאִתְתַּקַּפָּא. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, וְעֵבֶר יי  
 לְנִגּוּף אֵת מִצְרַיִם. וְעֵבֶר, דְּאִתְמַלִּי עֵבְרָה וְזַעְמָא,

וְאֶת־תַּקְוָה בְּדִינָא קִשְׁיָא, אוּף הָכָא וְעָבַר. וְתָא חֲזִי,  
בְּשַׁעְתָּא דְּמִתְכַּנְּשֵׁי עֲשָׂרָה בְּבֵי כְּנִישְׁתָּא, וְחַד מִנֵּייהוּ  
אֶשְׁתְּמִיט, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲרַגִּיז עֲלֵיהּ.

דְּבַר אַחַר וְכֵן נִגְזוּ, כַּד מִתְעַבְרֵי מִנֵּייהוּ אֵינּוּן עוּבְדִין  
בִּישִׁין, כְּדִין וְעָבַר. מֵאִי וְעָבַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,  
בְּזִמְנָא דְּנִשְׁמַתָּא נִפְקַת מֵהָאִי עֲלֵמָא, בְּכַמָּה דִּינִין  
אֶתְדַּנְתַּ עַד לָא תִיעוּל לְאַתְרָהּ. לְבַתֵּר, כֹּל אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין  
אִית לוֹן לְמַעְבַּר, בְּהַךְ נִהַר דִּינּוּר דְּנִגִיד וְנִפְיִק,  
וְלֹא־סִתְחָאָה תַּמָּן. וּמֵאֵן אִיהוּ דִּיִּקוּם תַּמָּן, וַיַּעֲבַר בְּלֹא  
דְּחִילוֹ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תְּחִלִּים כ"ד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי וְגו'.

וְנִשְׁמַתָּא דְּזִכָּאָה אַעֲבַר בְּלֹא דְּחִילוֹ וַיִּקוּם בְּמִקּוּם קְדָשׁוֹ.  
וּמֵאֵן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּצַדְקָה בְּהָאִי עֲלֵמָא, וַיִּתֵּן מִמְּמוֹנֵיהּ  
בְּצַדְקָה. כְּדִין, וְעָבַר בְּהֵוֹא אֶתֵּר, וְלֹא דְּחִיל,  
וְכַרוּזָא קָרִי לָהּ לְהֵהִיא נִשְׁמַתָּא, (נְחוּם א) וְעַנִּיתִךְ לֹא  
אַעֲנֶךָ עוֹד. מֵאֵן דְּזִכָּה לְמַעְבַּר בְּהָאִי, לִית לֵיהּ דִּינָא יִתִּיר  
כֹּלֵל.

תָּא חֲזִי, כֹּל דָּא דִּיּוֹסָף עִם אַחוּי, וְכֹל הֲנִי מִיִּלִּי, אִמָּאִי  
אַצְטְרִיךְ. אֵלָא אֹרִייתָא דְּקָשׁוּט אִיהִי אֹרִייתָא,  
וְכֹל אֲרַחְתָּא אֲרַחִין קְדִישִׁין. וְלִית לָךְ מְלָה בְּאֹרִייתָא  
דְּלָאוּ אִית בָּהּ רִזִּין עֲלָאִין וְקְדִישִׁין, וְאֲרַחִין לְבַנֵּי נִשָּׂא  
לְאַתְתְּקַפָּא בְּהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, (משלי ב) אַל תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה רָע וְגו'. תָּא חֲזִי,  
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶיד לִיה לְבַר נֶשׁ, לְאַתְתֶּקְפָּא  
 בַּה בְּאוּרֵייתָא, וְלִמִּיתְהָ בְּאַרְחָ קְשׁוּט, וְלִסְטֵר יְמִינָא, וְלֹא  
 יִהְיֶה לְסְטֵר שְׂמָאלָא. וּבְגִין דְּבַעֵי לְהוּ (דִּישְׂרָאֵל) לְמִיתְהָ  
 לְסְטֵר יְמִינָא, אֵית לֹון לְאַסְגָּאָה רְחִימוּ דָּא עִם דָּא, וְלֹא  
 יְהֵא דְבָבוּ דָּא עִם דָּא. בְּגִין דְּלֹא לְאַכְחָשָׁא יְמִינָא, דְּאִיהוּ  
 אַתֵּר דִּישְׂרָאֵל מִתְדַבְּקֵן בֵּיתָה.

וְתָא חֲזִי, בְּגִין כֶּף אִיהוּ יֵצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע, וַיִּשְׂרָאֵל  
 בְּעֵינֵין לְאַתְתֶּקְפָּא לְיֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר רָע, בְּאִינוּן  
 עוֹבְדֵין דְּכְשָׁרֹן, וְאִי סִטֵּי בַר נֶשׁ לְשְׂמָאלָא, כְּדִין אַתְתֶּקְפָּה  
 יֵצֵר רָע עַל יֵצֵר טוֹב. וּמֵאֵן דְּהוּה פְּגִים, אֲשֵׁלִים לִיה  
 בְּחֻטְאוֹי, דְּהֵא לֹא אֲשֵׁתִלִּים דָּא מְנוּוֹלָא, אֲלֹא בְּחֻטְאִין  
 דְּבַנֵּי נֶשָׁא.

וּבְגִין כֶּף בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַזְדֶּהְרָא, דְּלֹא יִשְׁתַּלִּים הֵהוּא  
 יֵצֵר רָע בְּחֻטְאוֹי, וַיִּסְתַּמֵּר תְּדִיר. דְּהֵא יֵצֵר טוֹב  
 בְּעֵי לְאַשְׁלָמָא לִיה בְּשְׁלִימוּת תְּדִיר, וְלֹא יֵצֵר הָרַע. וּבְגִין  
 כֶּף, אַל תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה רָע קוּה אֶל יִי וַיּוֹשַׁע לָךְ.

דְּבַר אַחַר אַל תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה רָע, כְּדַכְתִּיב, (תהלים לז)  
 וּמִשְׁלָמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לְמֵאֵן דְּשְׁלִים לִיה  
 טוֹבָה, דְּלֹא יִשְׁלִים לִיה רָע, בְּגִין (דְּחִילוּ דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה  
 דְּאֵת אָמַר, זֹאת עֲשׂוּ וְחַיוּ. וְאוּף אִיהוּ חֲזִי תְדִיר עֶבֶיד) דְּכַתִּיב, (משלי יז) מִשִּׁיב

רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא תָמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ. אֲפִילוֹ לְמֵאן  
 דְּאֲשְׁלִימוֹ לִיּה בִישׁוּן, לֹא אֵית לִיּה לְאֲשְׁלֵמָא בִישָׂא,  
 חֲלָף הֵהוּא בִישָׂא דְשְׁלִימוֹ לִיּה. אָלָא, קוּנָה לִיּוֹשֵׁעַ לָךְ.  
 וְהָאִי קָרָא אוּקְמוּנָה, בִּיוֹסֶף זַכָּאָה, דְּלֹא בַעָא לְאֲשְׁלֵמָא  
 בִישָׂא לְאַחוּי, בְּשַׁעְתָּא דְנִפְלוּ בִידוּי. קוּנָה לִיּוֹשֵׁעַ  
 וִיוֹשֵׁעַ לָךְ, בְּגִין דְּהוּא הָוָה (ד' ר'א ע"ב) דְּחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא. דְּכַתִּיב, זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוּ וְגו'. (ו'אוף) וְאִיהוּ תְדִיר הָוָה  
 מְחַפֵּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (ס"א בְּמַה דְּאֵת אָמַר, קוּנָה לִיּוֹשֵׁעַ לָךְ).

רַבִּי אָבָא פִתַּח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי ב) מֵיִם עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב  
 אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָנָה. מֵיִם עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב  
 אִישׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין דְּאִיהוּ עֲבִיד עֲצוֹת,  
 דְּאִיִּתִי טַעְמִין לְגִלְגְּלָא גְלַגּוּלִין עַל עֲלָמָא עַל יְדָא  
 דִּיוֹסֶף, לְקִיּוּמָא הֵהוּא גְזֻרָה, דְּגֻזֵר כְּפִנָּא עַל אַרְעָא (נ"א  
 עֲלָמָא). וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָנָה, דָּא יוֹסֶף. דְּגִלִּי אֵינוֹן עֲמִיקִין,  
 דְּגֻזֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עֲלָמָא.

תָּא חַזִּי, יוֹסֶף לֹא דִי לִיּה דְּאִיהוּ לֹא שְׁלִיִם בִישָׂא  
 לְאַחוּי, אָלָא דְעֵבֵד עֲמָהוֹן טִיבוּ וְקָשׁוּט. וְכִךְ  
 אֲרַחֲיָהוֹן דְּזַכָּאִי תְדִיר. בְּגִין דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים  
 עֲלִיָּהוּ תְדִיר, בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.  
 מֵיִם עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב אִישׁ, דָּא יְהוּדָה. וְהָא אוּקְמוּנָה,  
 בְּשַׁעְתָּא דְאַתְקָרִיב לְגַבִּיָּה דִּיוֹסֶף, עַל עֲסָקָא  
 דְּבִנְיָמִין. וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָנָה, דָּא יוֹסֶף.

רַבִּי אָבָא הָוֵה יְתִיב אֲתֵרְעָא דְאַבְבָּא דְלוּד, חָמָא חַד בַּר  
 נָשׁ דְּהָוֵה אֲתִי, וַיְתִיב בְּחַד קוּלְטָא דְתָלָא דְאַרְעָא,  
 וְהָוֵה לָאִי מְאַרְחָא, וַיְתִיב וְנָאִים תַּמָּן. אֲדַהְכִּי חָמִי חַד  
 חוּיָא, דְּהָוֵה אֲתִי לְגַבִּיָּה, נִפְק קוּסְטָפָא דְגוּרְדִּנָּא, וְקָטִיל  
 לִיָּה לְחוּיָא. כַּד אֲתַעַר הֵהוּא בַר נָשׁ, חָמָא הֵהוּא חוּיָא  
 לְקַבְלִיָּה, דְּהָוֵה מִית. אֲזַדְקַף הֵהוּא בַר נָשׁ, וְנִפְל הֵהוּא  
 קוּלְטָא לְעוּמְקָא דְתַחֲתוּי וְאַשְׁתַּזִּיב.

אַתָּא רַבִּי אָבָא לְגַבִּיָּה, אָמַר לִיָּה, אֵימָא לִי מָאן  
 עוּבְדָךְ. דְּהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא רְחִישׁ לָךְ אֱלִין  
 תְּרִין נְסִין, לָאו אֵינּוֹן לְמַגְנָא. אָמַר לִיָּה הֵהוּא בַר נָשׁ,  
 כָּל יוּמָאֵי לָא אֲשָׁלִים לִי בַר נָשׁ בִּישָׁא בְּעַלְמָא, דְּלָא  
 אֲתַפְּיִסְנָא בְּהַדִּיָּה, וּמְחִילְנָא לִיָּה. וְתוּ, אֵי לָא יְכִילְנָא  
 לְאַתַּפְּיִסָּא בְּהַדִּיָּה, לָא סְלִיקְנָא לְעַרְסִי, עַד דְּמְחִילְנָא  
 לִיָּה, וְלִכְל אֵינּוֹן דְּמַצְעָרוּ לִי, וְלָא חֵיִשְׁנָא כָּל יוּמָא  
 לְהֵהוּא בִישָׁא דְאֲשָׁלִים לִי. וְלָאוּ דֵי לִי דָא, אֱלָא  
 דְּמַהְהוּא יוּמָא וְלְהֵלְאָה, אֲשֶׁת־דִּלְנָא לְמַעַבְד עֲמַהוֹן טָבָא.  
 בְּכַה רַבִּי אָבָא וְאָמַר, יִתִּיר עוּבְדוּי דְדִין מִיּוֹסְפָה, דִּיּוֹסְפָה  
 הָוֵה אַחוּי וְדָאִי, וְהָוֵה לִיָּה לְרַחֲמָא עֲלוּי. אַבְל מַה  
 דְּעַבִּיד דָּא, יִתִּיר הוּא מִיּוֹסְפָה. יָאוּת הוּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ  
 הוּא יְרַחֲשֵׁי לִיָּה נִסָּא עַל נִסָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי י) הוּלְךְ בַּתָּם יִלְךְ בְּטַח וּמַעַקְשׁ דְּרַכְיוּ

יִוֹדַע. הוֹלֵךְ בְּתוֹם יֵלֵךְ בְּטַח, דָּא הֵהוּא בַר נָשׁ, דְּאִזְלִ  
בְּאַרְחִין דְּאוֹרֵייתָא. יֵלֵךְ בְּטַח, דְּלֹא יִכִּילוּ נְזֻקֵי דְעֵלְמָא  
לְאַבְאָשָׁא לֵיהּ. וּמַעַקֵּשׁ דְּרָכֵיו יִוֹדַע, מֵאֵן יִוֹדַע. דָּא הוּא  
מֵאֵן דְּאִסְטֵי מְאָרְחָא דְקָשׁוּט, וּבְעֵי גַבֵּי דְחִבְרִיהּ. יִוֹדַע,  
מֵהוּ יִוֹדַע, יִשְׁתַּמּוּדַע אִיהוּ בְּעֵינֵיהוֹן דְּכָל מְאָרֵי דְדִינָא,  
דְּלֹא יִתְאַבִּיד מִנֵּיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְהֵהוּא בַר נָשׁ. בְּגִין  
לְאִייתָאָה לֵיהּ לְאַתְרָא דִּינְקֻמוֹן מִנֵּיהּ, וּבְגִין כֶּף יִוֹדַע.  
וְתָא חֲזִי, הֵהוּא דְאִזְלִ בְּאַרְחַ קָשׁוּט, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא  
חֲפֵי עֲלֵיהּ, בְּגִין דְּלֹא אֲתִידַע, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע,  
לְגַבֵּי מְאָרִיהוֹן דְדִינָא. אֲבָל מַעַקֵּשׁ דְּרָכֵיו יִוֹדַע,  
וְיִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבֵּייהוּ. זַכָּאִין אִינוּן בְּנֵי נָשָׁא דְאִזְלִי בְּאַרְחַ  
קָשׁוּט, וְאִזְלִי לְרוּחְצֵן עַל עֵלְמָא. דְּלֹא דְחִלֵּי אִינוּן  
בְּעֵלְמָא דִּין, וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתֵּי:

וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, וּוִי  
לוֹן לְבְנֵי נָשָׁא, דְּלֹא יִדְעִי וְלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּאַרְחֵי  
דְּאוֹרֵייתָא. וּוִי לוֹן בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִיִתִי  
לְמַתְבַּע לוֹן דִּינָא עַל עוֹבְדֵיהוֹן, וְיָקוּם גּוֹפָא וְנִפְשָׁא  
לְמִיָּהֵב חוֹשְׁבָנָא מְכָל עוֹבְדֵיהוֹן, עַד לָא יִתְפָּרְשׁוֹן נִפְשָׁא  
מִן גּוֹפָא.

וְהֵהוּא יוֹמָא, יוֹמָא דְדִינָא אִיהוּ, יוֹמָא דְסִפְרִין פְּתִיחָן,  
וּמְאָרִיהוֹן דְדִינָא קִיִּמִין. בְּגִין דְהֵהוּא זְמַנָּא,



קִיָּמָא נְחָשׁ בְּקִיּוּמִיהָ, לְנִשְׁכָּא לִיהָ. וְכָל שִׁיפֵי מִתְּרַגְּשִׁין  
 לְגַבְיָהּ, וְנִשְׁמַתָּא אֶתְפָּרְשָׁא מִן גּוּפָא, וְאִזְלָא וְשִׁטִּיא.  
 וְלֹא יָדַעַת לְאֵן אֲרַחָא תְּהֵךְ, וְלֹאֵן אֲתֵר סִלְקִין לָהּ.

וְוִי לְהֵהוּא יוֹמָא, יוֹמָא דְרוּגְזָא וְנִאִיצוּ הֵהוּא יוֹמָא, בְּגִין  
 כֶּף אֲבַעֵי לִיהָ לְבַר נָשׁ, לְאַרְגָּזָא יִצְרִיָּה כֹּל יוֹמָא,  
 לְאַדְכָּרָא קַמִּיהָ הֵהוּא יוֹמָא, דִּיִּיקוּם בְּדִינָא דְמַלְכָּא,  
 דְקָא עָאֲלִין לִיהָ תַּחֲוֹת אֲרַעָא לְאַתְרַקְבָּא, וְנִשְׁמַתָּא  
 אֶתְפָּרְשָׁא (דף רב ע"א) מִנִּיהָ.

וְתַנּוּן, לְעוֹלָם יִרְגִּיזוּ אָדָם יִצָּר טוֹב עַל יִצָּר הָרַע,  
 וְיִשְׁתַּדֵּל אֲבַתְרִיָּה. אִי אִזִּיל מִנִּיהָ, יָאוּת. וְאִי  
 לָאוּ, יִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיָּיתָא. דְּהָא לִית לָךְ מְלָה לְתַבְרָא יִצָּר  
 הָרַע אֶלָּא אוּרִיָּיתָא. אִי אִזִּיל, מוּטָב. וְאִי לָאוּ, יִדְכָּר לִיהָ  
 יוֹמָא דְמוֹתָא, בְּגִין לְתַבְרָא לִיהָ.

הֵכָא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, דְּהָא דָּא הוּא (קסא ב) יִצָּר הָרַע,  
 וְדָא הוּא מְלֶאכְד הַמּוֹת. וְכִי מְלֶאכְד הַמּוֹת מִתְּבַר  
 מִקַּמֵּי יוֹמָא דְמוֹתָא. וְהָא אִיהוּ קָטוּלָא דְבְנֵי נְשָׂא הוּי,  
 וְאַשְׁתַּמַּע דְּחֻדְוָה הוּא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֲסִטִּי לֹון לְבְנֵי  
 נְשָׂא תְּדִיר, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא לֹון לְדָא.

אֶלָּא וְדָאִי מַה דְּאַתְמַר, דִּיִּדְכּוֹר לִיהָ בַּר נָשׁ הֵהוּא יוֹמָא  
 דְמוֹתָא. וְדָאִי הֵכִי הוּא, בְּגִין דְּמִתְּבַר לְבָא דְבַר

נֶשׁ. דְּהָא יִצְר הָרַע לָא שְׂרִיא אֶלָּא בְּאַתְר דְּאַשְׁתַּכַּח חֲדוּה  
 דְּחַמְרָא, וְגִסּוּתָא דְרוּחָא. וְכַד אֲשַׁתַּכַּח רוּחָא תְּבִירָא,  
 כְּדִין אֲתַפְּרֵשׁ מִנִּיהּ, וְלֹא שְׂרִיא בְּהַדִּיחָא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי  
 לְאַדְכַּרָא לִיּהּ יוֹמָא דְמוֹתָא, וַיִּתְּבַר גּוֹפִיּהּ, וְאִיהוּ אֲזִיל  
 לִיּהּ.

תָּא חֲזִי, יִצְר טוֹב בְּעֵי חֲדוּה דְאֹרִייתָא, וַיִּצְר רַע חֲדוּה  
 דְּחַמְרָא, וְנִיאֹפִין וְגִסּוּתָא דְרוּחָא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי בַר  
 נֶשׁ לְאַרְגָּזָא (לִיּהּ) תְּדִיר, מִתְּהוּא יוֹמָא רַבָּא, יוֹמָא דְדִינָא,  
 יוֹמָא דְחֹשְׁבָנָא. דִּלִּית לִיּהּ לְבַר נֶשׁ לְאַגְנָא עֲלִיּהּ, אֶלָּא  
 עוֹבְדוּי דְכַשְׁרֹן, דְּאִיהוּ עֶבֶד בְּהַאי עֲלֵמָא. בְּגִין דִּיגִינוּ  
 עֲלִיּהּ בְּתַהֵיא שְׁעָתָא.

תָּא חֲזִי, וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף. וּמַה כִּלְהוּ  
 הָווּ גִיבְרִין, כִּלְהוּ תְּקִיפִין, וְחַד עוֹלִימָא דְאִייתִי לֹון  
 לְבֵיתָא דִּיוֹסֵף, דְּחֵלוּ. כַּד יִיתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַתְּבַע  
 לִיּהּ לְדִינָא לְבַר נֶשׁ, עַל אַחַת פְּמַה וְכַמָּה.

בְּגִין כֶּךָ בְּעֵי לִיּהּ לְבַר נֶשׁ, לְאַזְדַּהְרָא בְּהַאי עֲלֵמָא.  
 לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיִּשׁוּי בֵּיהּ  
 רוּחְצִינִיהּ. דְּאָף עַל גַּב דְּאִיהוּ חָטִי, אִי יִהְדַּר מִנִּיהּ  
 בְּתִיּוּבָתָא שְׁלִימָתָא, הָא תְּקִיף אִיהוּ, וַיִּתְתַּקֵּף בֵּיהּ  
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאִילוּ לָא חָטָא.

דְּהָא שְׁבֻטִין, בְּגִין דְּחָטוּ עַל גְּנִיבַת יוֹסֵף, הָווּ דְּחֵלִין.

דְּאִלְמָלָא לָא חָטוּ, לָא הוּוּ דְחֲלִין כְּלָל. בְּגִין דְּחֻבּוּי דְבַר  
 נָשׁ מִתְבָּרִין לְבֵיהּ, וְלִית לֵיהּ חִילָא כְּלָל. מֵאִי טַעְמָא,  
 דְּהָא תְּהוּא יֵצֵר הַטּוֹב אֶתְבַּר עִמֵּיהּ, וְלִית לֵיהּ חִילָא  
 לְאַתְתַּקְפָּא עַל תְּהוּא יֵצֵר הָרַע. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דְּבָרִים ב) מִי  
 הָאִישׁ הִירָא וְרַךְ הַלֵּבָב, הִירָא (דִּירָאָה דָּא) מִחֻבִּין דְּבִידוּי,  
 דְּאִינוּן תְּבִירָא דְּלֵבָא דְּבַר נָשׁ.

וְתָא חֲזִי, לְכַמָּה דְרִין אֶתְפָּרַע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,  
 מֵאִינוּן חֻבִּין דְּשַׁבְּטִין, דְּהָא לָא אֶתְאַבִּיד מִקְמֵיהּ  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם. וְאַתְפָּרַע מְדָרָא לְדָרָא, וְדִינָא  
 קִימָא קַמֵּיהּ תְּדִיר, עַד דְּאַתְפָּרַע, וְשָׂרִי דִינָא בְּאַתְר  
 דְּאַצְטְרִיךְ.

מִנְלָן, מִחֻזְקֵיהּוּ. חֻזְקֵיהּוּ חָב הֵהוּא חֻבָּא, דְּגִלִי סְתִירִין  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְשָׂאָר עַמִּין עֻבְדֵי עֲבוּדַת  
 כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּלָא הוּוּ אֶצְטְרִיךְ לְגִלְאָהּ. וְקוּדְשָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא שְׂדֵר לֵיהּ לִישְׁעֵיהּוּ, וְאָמַר לֵיהּ, (ישעיה לט) הִנֵּה  
 יָמִים בָּאִים וְנָשָׂא כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וְאֲשֶׁר אֶצְרוּ אֲבוֹתֶיךָ  
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְגו'.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה גָרִים הֵהוּא חֻבָּא, בְּגִין דְּגִלִי מַה דְּהוּוּ  
 סְתִיִם. דְּכִיּוֹן דְּאַתְגִּילִי, אֶתְיִיְהִיב דּוּכְתָא לְאַתְר  
 אַחְרָא דְּלָא אֶצְטְרִיךְ, לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהּ. בְּגִין כֶּךָ לָאו  
 בְּרַכָּה שְׂרִיא, אֶלָּא בְּאַתְר סְתִיִם. וְאוּקְמוּנָהּ, מַה דְּאִיהוּ

(דָּהָה) סְתִים, בְּרָכָה (דָּהָה) שְׂרִיא עֲלוּי, פִּיּוֹן דְּאִתְגְּלִי  
אִתְיִיב דְּוִכְתָּא, לְאַתְר אַחְרָא לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי.

כְּתִיב, (איכָה א) כָּל מְכַבְּדִיהָ הַזִּילוּהָ כִּי רָאוּ עֲרוֹתָהּ,  
וְאוּקְמוּהָ. אֲבָל כָּל מְכַבְּדִיהָ הַזִּילוּהָ, דָּא הוּא  
מְלָכוֹת בְּבַל, דְּהָא מִתְמָן אֲשֶׁתֶּדֶר דּוּרוֹן לִירוּשָׁלַם.  
דְּכְתִיב, (ישעיה לט) בֵּיעַת הָהִיא שְׁלַח מְרוֹדְךָ בְּלֶאֲדוֹן בֶּן  
בְּלֶאֲדוֹן מֶלֶךְ בְּבַל סְפָרִים וּמִנְחָה אֶל חֲזֻקִיהוּ.

וּמָה כְּתִיב בְּהוּ, שְׁלָם לְחֲזֻקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה, וּשְׁלָם  
לְאַלְהָא רַבָּא וּשְׁלָם לִירוּשָׁלַם. פִּיּוֹן דְּנִפְק פְּתֻקִיהָ  
מִנִּיהּ, אֶהְדֵּר לְלִבִּיהּ וְאָמַר, לָא יָאוּת עֲבָדִית לְאַקְדָּמָא  
שְׁלָמָא דְעַבְדָּא, לְשִׁלְמָא דְמָאֲרִיהּ. קָם מְכוּרְסִיָּהּ וּפְסַע ג'  
פְּסִיעֵן וְאֶהְדֵּר פְּתֻקִיהָ, וְכָתַב אַחֲרָנִין תְּחוּתִיָּהּ, וְכָתַב  
הַכִּי. שְׁלָם לְאַלְהָא רַבָּא, שְׁלָם לִירוּשָׁלַם, וּשְׁלָם לְחֲזֻקִיהָ,

וְדָא הוּא מְכַבְּדִיהָ. (דף רב ע"ב)

וּלְבַתֵּר הַזִּילוּהָ, מְאִי טַעְמָא הַזִּילוּהָ. בְּגִין כִּי רָאוּ  
עֲרוֹתָהּ, דְּאִתְחִי לֹון חֲזֻקִיהָ. דְּאִלְמָלָא כְּךָ, לָא  
הַזִּילוּהָ לְבַתֵּר. מְגוֹ דְּהוּהּ זַפָּאָה חֲזֻקִיהוּ יִתִּיר, אִתְעַכַּב  
מְלָה מְלֵאִיתָאָה, וְלָא אִתָּא בְּיוֹמוּי. דְּכְתִיב, (ישעיה לט) כִּי  
יְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַמֶּת בְּיָמֵי. וּלְבַתֵּר פְּקִיד הַהוּא חוּבָא לְבְנוּי  
אַבְתָּרִיהָ.

כְּגוֹוְנָא דָּא, הַהוּא חוּבָא דְשִׁבְטִין, קָאִים עַד לְבַתֵּר.

בְּגִין דְּדִינָא דְלַעִילָא, לֹא יְכִיל לְשַׁלְּטָא עַלֵייהוּ, עַד  
 דְּאֶשְׁתַּכַּח שַׁעְתָּא לְאַתְפְּרָעָא, וְאַתְפְּרָע מִינֵיהוּ. וּבְגִין כִּף  
 כָּל מֵאן דְּאִית חוּבִין בִּידוּי, דְּחִיל תְּדִיר. כְּמָה דְּאֵת אָמַר,  
 (דברים כח) וּפְחַדְתָּ לַיְלָה וַיּוֹמֵם וַגּוֹ'. וְעַל דָּא וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים  
 כִּי הוּבְאוּ וַגּוֹ':

וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיִּירָא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמוּ וַגּוֹ'. רַבִּי  
 חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (משלי יג) תּוֹחַלַת מְמוּשָׁכָה מַחְלָה  
 לֵב וְעֵץ חַיִּים תִּאֻוָּה בָּאָה. דָּא הוּא דְתַנּוּן, דְּלִית לֵיהּ לְבָר  
 נָשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּבַעוּתִיהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִי  
 אֲתִי, אִי לָא אֲתִי. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאִי אִיהוּ אֲסַתְּכַל  
 בֵּיהּ, כְּמָה מְאָרִיהוֹן דְּדִינָא, אָתוּ לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ  
 בְּעוּבְדוּי.

וְרוּזָא אִיהוּ, דְּהָא הָהוּא אֲסַתְּכְלוּתָא, דְּאִיהוּ מְסַתְּכַל  
 בְּהָהוּא בְּעוּתָא, גָּרִים לֵיהּ לְמַחְלַת לֵב. מֵאִי מַחְלָה  
 לֵב, דָּא אִיהוּ מֵאן דְּקָאִים תְּדִיר עַלֵיהּ דְּבַר נָשׁ,  
 לְאַסְתַּאָה לְעִילָא וְתַתָּא.

וְעֵץ חַיִּים תִּאֻוָּה בָּאָה. תְּנִינָן, מֵאן דְּבַעֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא יִקְבַּל צְלוּתִיהּ, יִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, דְּאִיהִי עֵץ  
 חַיִּים. וּכְדִין תִּאֻוָּה בָּאָה. מֵאן תִּאֻוָּה, דָּא הוּא דְרַגְא דְכָל  
 צְלוּתִין דְּעֵלְמָא בִּידִיהּ, וְעֵאִיל לֹון קָמִי מְלַכָּא עֲלָאָה.  
 כְּתִיב הֲכָא בָּאָה, וּכְתִיב הָתָם, (אסתר ב) בְּעָרְבַי הִיא בָּאָה.

וְדָא הוּא תְּאוּה בָּאָה, בָּאָה קָמִי מְלָכָא עֲלָאָה, לְאִשְׁלָמָא  
רְעוּתָא דְהָהוּא בְּר נִשׁ.

דְּבַר אַחַר, תּוּחַלְת מְמוּשְׁכָה מְחֻלָּה לֵב, דָּא הוּא אַתְר,  
דְּאֲתִייהִיב תְּהִיא מְלָה, בְּאַתְר אַחְרָא דְלָא  
אַצְטְרִיךְ. וְאֲתַמְשְׁכָא עַד דְּאֲתִייהִיב מִיַּדָּא לְיַדָּא, וְלְזַמְנִין  
דְּלָא יִיתִי. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּאֲתַפְשֻׁטָא וְאֲתַמְשְׁכָא בְּכָל  
אַיְנוּן מִמֶּנּוּ, לְנַחְתָּא לִיָּה לְעֵלְמָא.

וְעֵץ חַיִּים תְּאוּה בָּאָה, דָּא הוּא תּוּחַלְת, דְּלָא אֲתַמְשְׁכָא,  
בְּגִין אִינּוּן מִמֶּנּוּ רְתִיכִין, אָלָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
יְהִיב (לד) לִיָּה לְאַלְתֵּר. בְּגִין דְּכִד אֲתַמְשְׁכָא בֵּין אִינּוּן  
מִמֶּנּוּ רְתִיכִין, כַּמָּה אִינּוּן מְאַרְיֵהוּן דְּדִינָא דְאֲתִייהִיב לּוֹן  
רְשׁוּתָא. לְעֵינָא וְלְאַסְתְּכָלָא בְּדִינֵיהּ, עַד לָא יִנְתְּנוּן לִיָּה.  
וּמָה דְנִפְיִק מִבֵּי מְלָכָא וְאֲתִייהִיב לִיָּה לְבַר נִשׁ, בֵּין דְּזָכִי,  
בֵּין דְּלָא זָכִי, אֲתִייהִיב מִיַּד. וְדָא הוּא עֵץ חַיִּים תְּאוּה  
בָּאָה.

דְּבַר אַחַר, תּוּחַלְת מְמוּשְׁכָה, דָּא יַעֲקֹב. דְּאֲתַמְשְׁכָא לִיָּה  
תּוּחַלְתָּא דִּיּוֹסָף עַד זְמַן אָרִיךְ. וְעֵץ חַיִּים תְּאוּה  
בָּאָה, דָּא הוּא בְּנִימָן. דְּהָא מְזַמְנָא דְתַבַּע לִיָּה יוֹסָף, עַד  
הָהוּא זְמַנָּא דְאֲתָא לְגַבִּיָּה, לָא הוּה אָלָא זְמַנָּא זְעִיר.  
דְּלָא אֲתַמְשְׁכָא הָהוּא זְמַנָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּשָּׂא  
עֵינָיו וַיִּרְא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמוֹ. מְאִי בֶן אָמוֹ.

דְּדִיּוֹקְנִיָּה דְאֲמִיָּה תְּהוּ בֵּיהּ, וְהוּהוּ דְמִי דִיּוֹקְנִיָּה לְדִיּוֹקְנָא  
 דְרַחֲלִי. בְּגִין כֶּף כְּתִיב, וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵימָן אָחִיו  
 בֶּן אָמוֹ.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וְהָא כְּתִיב בְּקִדְמִיתָא, וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־  
 אֶת בְּנֵימָן. וְהִשְׁתָּא כְּתִיב, וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת  
 בְּנֵימָן אָחִיו. מֵאִי רָאִיהּ הָכָא. אֶלָּא חֲמָא בְּרוּחָא  
 דְקוּדְשָׁא לְבְנֵימָן, דְחוּלְקִיָּה תְּהוּ עֲמָהוֹן בְּאַרְעָא.  
 וּבְחוּלְקִיָּה דְבְנֵימָן וַיְהוּדָה תְּשֻׁרִי שְׁכִינְתָּא. דְהָא חֲמָא לִיָּה  
 לַיהוּדָה וּבְנֵימָן, דְבְחוּלְקִיָּהוֹן תְּהוּ מְקַדְשָׁא. וְדָא הוּא וַיֵּרָא  
 יוֹסֵף אֶת־אֶת־אֶת בְּנֵימָן. לִיָּה חֲמָא עֲמָהוֹן, וַיֹּסֵף דְהוּהוּ אָחוּהָ  
 לָא חֲמָא עֲמָהוֹן בְּהוּא חוּלְקָא.

אוּף הָכָא, וַיֵּשֶׁא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵימָן אָחִיו בֶּן אָמוֹ.  
 מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה. וַיִּמָּהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל  
 אָחִיו וַיִּבְקֶשׁ לְבַכּוֹת וַיִּבֹּא הַחֲדָרָה וַיִּבְכֶּה שָׁמָּה.

רַבִּי חֲזַקְיָה פִּתַּח וְאָמַר, <sup>(ישעיהו כב)</sup> מִשָּׂא גִיא חֲזִיּוֹן מַה לָּךְ  
 אֵיפֹה כִּי עָלִית כָּלְךְ לַגְּגוֹת. תָּא חֲזִי, הָא אוּקְמוּהָ  
 בְּזַמְנָא דְאֶתְחָרִיב בֵּי מְקַדְשָׁא, וְהָיוּ מוֹקְדִין לִיָּה בְּנוֹרָא,  
 סְלִיקוּ כָּל אֵינוֹן כְּהֵנִי <sup>(דף רג ע"א)</sup> עַל כּוֹתְלֵיהוֹן <sup>(נ"א גְּגִיָּהוֹן)</sup>  
 דְמְקַדְשָׁא, וְכָל מִפְתָּחִין בִּינְדִיָּהוּ, וְאָמְרוּ. עַד הָכָא הוּינָא  
 גְּזַבְרִין דִּילָךְ, מִכָּאן וְאֵילָךְ טוֹל דִּילָךְ.

אַבְל תָּא חֲזִי, גִיא חֲזִיּוֹן, דָּא שְׁכִינְתָּא דְהוּת בְּמְקַדְשָׁא.

וְכָל בְּנֵי עַלְמָא, מִינָה הוּוּ יִנְקִין יִנְיקוּ דְנְבוּאָה. דְּאִף עַל  
 גַּב דְּכָל נְבִיאִין, קָא הוּוּ מִתְנַבְּאִין מֵאַתְר אַחְרָא, מְגִוּוּה  
 הוּוּ יִנְקִין נְבוּאֵתְהוֹן. וְעַל דָּא אֶתְקַרֵי אִיהִי גֵיא חֲזִיוֹן.  
 חֲזִיוֹן, הָא אוּקְמוּהָ, דְּאִיהוּ חִיוּ דְּכָל גְּוּוּנִין עַלְאִין.

מַה לָּךְ אֵיפֹה פִּי עָלִית כְּלָךְ לַגְּגוֹת, דְּהָא פִּד אֶתְחַרְב  
 מִקְדָּשָׁא, שְׁכִינְתָא אֶתְתָא, וּסְלִיקַת בְּכָל אֵינוֹן  
 אֶתְרִין, דְּהוּה מְדוּרָה בְּהוּ בְּקֻדְמִיתָא. וְהוּת בְּכַת עַל בֵּית  
 מְדוּרָה, וְעַל יִשְׂרָאֵל דְּאֶזְלוּ בְּגִלוּתָא, וְעַל כָּל אֵינוֹן  
 צְדִיקֵי וַחֲסִידֵי דְּהוּוּ תַמָּן וְאֶתְאַבְּדוּ. וּמְנַלָּן, דְּכְתִיב, <sup>(ירמיה</sup>  
 לֹא) כֹּה אָמַר יְיָ קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רָחֵל  
 מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ, וְהָא אֶתְמַר. וּכְדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
 שְׂאִיל לָהּ לְשְׁכִינְתָא, וְאָמַר לָהּ. מַה לָּךְ אֵיפֹה פִּי עָלִית  
 כְּלָךְ לַגְּגוֹת.

מַהוּ כְּלָךְ, דְּהָא פִּי עָלִית סְגִיא, מַהוּ כְּלָךְ. לְאַכְלָלָא  
 בְּהַדָּה כָּל חִילִין וְכָל רְתִיכִין אַחְרָנִין, דְּכְלָהוּ בְּכוּ  
 עֲמָה עַל חֲרַבֵּן בֵּי מִקְדָּשָׁא.

וּבְגִין כֶּךָ, מַה לָּךְ אֵיפֹה. אָמְרָה קַמִּיהָ, וְכִי בְנֵי  
 בְּגִלוּתָא, וּמִקְדָּשָׁא אֶתְוֹקְדָא, וְאֵנָּא מַה לִּי הָכָא.  
 שְׂרִיאַת וְאָמְרַת, <sup>(ישעיה בב)</sup> תְּשׁוּאוֹת מְלָאָה עִיר הוֹמִיָּה  
 קָרִיָּה עֲלִיזָה חֲלָלִיךָ לֹא חֲלָלִי חֲרַב וְלֹא מִתִּי מְלַחְמָה עַל



כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי אֲמַרְר בְּכִי וְגו'. וְהָא אֹקִימָנָא,  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר יי מְנַעֲי  
 קוּלְךָ מִכִּי וְגו'.

וְתָא חֲזִי, מִיּוֹמָא דְּאִתְחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא, לָא הוּהּ יוֹמָא  
 דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ לְוֹטִין. בְּגִין דְּכַד בֵּי מִקְדָּשָׁא  
 הוּהּ קִיָּים, הוּוּ יִשְׂרָאֵל פְּלַחִין פּוּלְחָנִין וְקַרְבִּין עֲלוּוֹן  
 וְקַרְבָּנִין, וּשְׂכִינְתָא שְׂרִיא בְּבֵי מִקְדָּשָׁא עֲלִיָּיהוּ, כְּאִמָּא  
 דְּרַבִּיעָא עַל בְּנֵיָא. וְהוּוּ כָּל אַנְפִּין נְהִירִין, עַד דְּאֲשַׁתְּכַחוּ  
 בְּרַכָּאן לְעִילָא וְתַתָּא. וְלָא הוּהּ יוֹמָא, דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ  
 בְּרַכָּאן וְחֲדוּוֹן. וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל שְׂרָאן לְרַחֲצוֹן בְּאַרְעָא, וְכֹל  
 עֲלֵמָא הוּהּ אֲתוֹן בְּגִינֵיָהוּ.

הַשְׁתָּא דְּאִתְחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וּשְׂכִינְתָא עֲמַהוֹן  
 בְּגָלוּתָא, לִית לָךְ יוֹמָא דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ  
 לְוֹטִין, וְעֲלֵמָא אֲתַלְטִיא. וְחֲדוּוֹן לָא אֲשַׁתְּכַחוּ לְעִילָא  
 וְתַתָּא.

וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַקְמָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל  
 מִעַפְרָא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר. וּלְמַחְדֵּי עֲלֵמָא בְּכֹלָא.  
 כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר, (ישעיה נו) וְהִבִּיאֹתִים אֶל הַר קְדָשִׁי  
 וּשְׂמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלְתֵי וְגו'. וְכַתִּיב, (ירמיה לא) בְּכִי יִבְאוּ  
 וּבִתְחִנוּנִים אֹבִילִם. כְּמָה דְּבִקְדָמִיתָא, דְּכַתִּיב, (איכה א)  
 בָּכָה תְּבַכֶּה בְּלִילָה וּדְמַעְתָּה עַל לְחִיָּה. הָכִי נָמִי לְבַתָּר,  
 בְּכִי יִתְהַדְרוּן. דְּכַתִּיב, בְּכִי יִבְאוּ וְגו':

הַבִּקְרָא אֹר וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ הֵמָּה וְחַמּוּרֵיהֶם, רַבִּי אֶלְעָזָר  
אָמַר, הִכָּא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, אִי אֵינּוּן הָווּ אֲזִילִי  
וְאֶשְׁתְּדְרוּ, מַה לָּן לְמַכְתָּב בְּאוּרֵייתָא, הֵמָּה וְחַמּוּרֵיהֶם.  
אֶלָּא בְּגִין דְּכְתִיב וְלָקַחְתָּ אוֹתָנוּ לְעַבְדִּים וְאֶת חַמּוּרֵינוּ,  
בְּגִין כֶּךָ וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ הֵמָּה וְחַמּוּרֵיהֶם. בְּגִין דְּלֹא  
יִשְׁתְּאָרוּן אֵינּוּן וְחַמּוּרֵיהוֹן, כְּדָקְאֵמְרוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת  
חַמּוּרוֹ וְגו', הַהוּא בִּקְר דְּאַבְרָהָם הוּא נְהִיר,  
לְקִימָא עֲלֵייהוּ בְּזִכּוּתֵיהּ. כְּדִין זְכוּתָא דְּאַבְרָהָם קִימָא  
עֲלֵייהוּ, וְאֲזִלוּ בְּשָׁלָם, וְאֶשְׁתְּזִיבוּ מִן דִּינָא. בְּגִין דְּהָהִיא  
שְׁעֵתָא, קִימָא עֲלֵייהוּ דִּינָא, לְאַתְפְּרָעָא מִנֵּייהוּ. בְּר  
דְּזְכוּתָא דְּהָהוּא בִּקְר דְּאַבְרָהָם, אָגִין עֲלֵייהוּ. וְאֶשְׁתְּלָחוּ  
מִן דִּינָא, דְּלֹא שְׁלִיט עֲלֵייהוּ בְּהָהוּא זְמַנָּא.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (שמואל ב כג) וּכְאוּר בִּקְר יִזְרַח שֶׁמֶשׁ. דָּא  
הוּא נְהוּרָא, דְּהָהוּא בִּקְר דְּאַבְרָהָם. יִזְרַח שֶׁמֶשׁ, דָּא  
הוּא שֶׁמֶשׁ דִּיעֶקֶב. דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ.  
בִּקְר לֹא עָבוּת, דְּהָהוּא בִּקְר לֹא אִיהוּ עָבוּת כָּל כֶּךָ, אֶלָּא  
מִנְגַּה מִמָּטָר. נְגַה מִמָּטָר, אִיהוּ מִטְרָא דְּאֵתִי מִסְטְרָא  
דִּיצְחָק, דְּהָהוּא מִטְרָא אֲפִיק דִּישָׁא מֵאַרְץ.

דְּבַר אַחַר, וּכְאוּר בִּקְר, בְּהָהוּא נְהִירוּ דְּבִקְר דְּאַבְרָהָם.  
(דף רג ע"ב) יִזְרַח שֶׁמֶשׁ, דָּא הוּא יַעֲקֹב. דְּנְהִירוּ דִּילֵיהּ,

כְּנִהְרוּ דֵּהֲהוּא בְּקָר. בְּקָר לֹא עֲבוֹת, בְּגִין דֵּהֲהוּא בְּקָר,  
 לָאו אִיהוּ חֲשׂוּף, אֲלָא נְהִיר. דֵּהָא בְּשַׁעְתָּא דְאִתִּי בְּקָר,  
 לֹא שְׁלֵטָא דִּינָא כְּלָל. אֲלָא כְּלָא נְהִיר, בְּסִטְרָא  
 דְאֲבֵרְהֶם. מְנַגֵּה מִמַּטֵּר, דָּא הוּא סִטְרָא דִּיּוֹסֶף הַצְּדִיק,  
 דְאִיהוּ אֲמַטִּיר עַל אֲרַעָא, לְאַפְקָא דְשָׂאָה, וְכֹל טִיבוּ  
 דְעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דִּלִּילִיא עָאל,  
 וּפְרִישׁ גְּדַפּוּי עַל עֵלְמָא, כַּמָּה גְּרַדִּינֵי טְהִירִין,  
 זְמִינִין לְנִפְקָא, וְלִשְׁלֵטָאָה בְּעֵלְמָא. וְכַמָּה מְאִירִהוֹן  
 דְּדִינִין, מִתְעָרִין בְּכַמָּה סִטְרִין לְזַנְיָהוּ, וְשְׁלֵטִי עַל  
 עֵלְמָא. כִּיּוֹן דְאִתִּי צַפְרָא וְנְהִיר, כְּלָהוּ מְסִתְלָקִי, וְלֹא  
 שְׁלֵטִי, וְכֹל חַד וְחַד עָאל לְדוּכְתִיָּהּ, וְתַב לְאַתְרִיָּהּ.

כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, הַבְּקָר אֹר, דָּא בְּקָר דְאֲבֵרְהֶם.  
 וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ, אֵלִין מְאִירִהוֹן דְּדִינָא, דֵּהוּ  
 שְׁלֵטִין בְּלִילִיא. הַמָּה וְחִמּוּרִיָּהֶם (ס"א הַמָּה אֵינּוֹן מְאִירִהוֹן דְּדִינָא

דְּקָאמְרוּ, וְחִמּוּרִיָּהֶם) אֵינּוֹן גְּרַדִּינֵי נִימוּסִין, דְּאִתְיִין מְסִטְרָא  
 דְּמִסְאָבָא. דֵּלָאו אֵינּוֹן קְדִישִׁין, וְלֹא שְׁלֵטִין, וְלֹא אִתְחַזּוֹן  
 מְכִי אִתִּי צַפְרָא. וְאֵינּוֹן מְסִטְרָא דְאֵינּוֹן חֲמָרִי, גְּרַדִּינֵי  
 נִימוּסִין דְּקָאמְרוּ.

דֵּהָא לִית לָךְ דְּרַגִּין עֲלָאִין. דֵּלָא אִיתָאִי (אִית) בְּהוּ יְמִינָא  
 וְשְׂמָאלָא, רַחְמֵי וְדִינָא. דְּרַגִּין עַל דְּרַגִּין קְדִישִׁין,

מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה. וּמִסְאָבִין, מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְכִלְהוּ  
 דְרַגִּין עַל דְרַגִּין, אֵלִין עַל אֵלִין. וּבְכָל אֲתַר דְבִקְר  
 דְאַבְרָהָם אֲתַעַר בְּעֵלְמָא, כִּלְהוּ מִתְעַבְרִי, וְלֹא שְׁלִטִי.  
 בְּגִין דְלִית לֹון <sup>(ד"ח קיומא)</sup> לְקִיּוּמָא בְּסִטְר יְמִינָא, אֲלֹא בְּסִטְר  
 שְׂמָאלָא. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עָבַד יְמָמָא וְלֵילִיָא,  
 לְאַנְהָגָא כָּל חַד וְחַד לְסִטְרִיהָ כְּדָקָא חֲזִי לֵיה. זַכָּאָה  
 חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, בְּעֵלְמָא דִין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

רַבִּי חֵיָא פִתַח וְאָמַר, <sup>(מלאכי ג)</sup> וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי  
 שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְכֹנְפֵיהָ. תָּא חֲזִי, זְמִין קוּדְשָׁא  
 בְרִיךְ הוּא לְאַנְהָרָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל, הֵהוּא שְׂמֵשׁ, דְגִנְזוּ  
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מִיּוּמָא דְאַתְבְּרִי עֵלְמָא. <sup>(דגנזו קודשא בריך</sup>  
<sup>הוא)</sup> מִקְמֵי רִשְׁיַעֵי דְעֵלְמָא. כְּמָה דְכִתִּיב, <sup>(איוב לח)</sup> וַיִּמְנַע  
 מִרְשָׁעִים אֹרָם.

וְהֵהוּא נְהוּרָא גְנִזוּ לֵיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְכַד נָפַק  
 בְּקַדְמִיתָא, הוּהוּ נְהִיר מְסִיפֵי עֵלְמָא, וְעַד סִיפֵי  
 עֵלְמָא. כִּיּוֹן דְאַסְתַּכַּל בְּדַרְיָה דְאַנּוּשׁ וּבְדַרְיָה דְמַבּוּל.  
 וּבְדַרְיָה דְהַפְלָגָה, וּבְכָל אֵינוֹן חֵיבִיָא. גְנִזוּ לֵיה לְהֵהוּא  
 נְהוּרָא.

כִּיּוֹן דְאַתָּא יַעֲקֹב, וְאַתְדַּבֵּק בְּהֵהוּא מִמְנָא רַבְרָבָא  
 דְעָשׂו, וְאַכִּישׁ לֵיה בִּירְכָא דִילֵיה, וְהוּהוּ נָכִי. כְּדִין  
 מֵה כְּתִיב, וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, מֵאַן שְׁמֵשׁ, הֵהוּא שְׂמֵשׁ

דְּגַנְיִז. בְּגִין דְּאִית בֵּיה אֲסוּתָא, לְאַתְסָאָה לִיה  
מֵאַרְפוּבְתִּיהָ, וּלְבַתַּר אַתְסִי בַּהּ הוּא שְׁמִשָּׂא. דְּכְתִיב,  
(בראשית לג) וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם, שָׁלֵם בְּגוּפִיהָ דְאַתְסִי.

וְעַל דָּא, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַלְאָה הַהוּא שְׁמִשָּׂא,  
וּלְאַנְהָרָא לִיה לְיִשְׂרָאֵל. דְּכְתִיב, וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאִי  
שְׁמִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה, מֵאִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה. דָּא שְׁמִשָּׂא דְיַעֲקֹב,  
דְּאַתְסִי בֵּיה. וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ, דַּהּ הוּא שְׁמִשָּׂא, יְתַסּוּן  
כְּלָהּ. בְּגִין דְּהָא בְּזִמְנָא דִּיקוּמוּן יִשְׂרָאֵל מֵעַפְרָא, כַּמָּה  
חֲגָרִין וְכַמָּה סוּמִין יְהוֹן בְּהוֹן. וּכְדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
יְנַהֵר לֹון הַהוּא שְׁמִשָּׂא לְאַתְסָאָה בַּהּ. דְּכְתִיב וּמְרַפָּא  
בְּכַנְפֵיהָ.

וּכְדִין, יְתַנְהֵר הַהוּא שְׁמִשָּׂא, מִסִּיפֵי עֲלָמָא, עַד סִיפֵי  
עֲלָמָא. וּלְיִשְׂרָאֵל יְהֵא אֲסוּתָא, וְעַמִּין עוּבְדֵי  
עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת בֵּיה יְתוּקְדוּן. אֲבַל לְיִשְׂרָאֵל מַה  
כְּתִיב, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע כַּשְׁחַר אֲוֵרָךְ וְאַרְכָּתְךָ מִהָרָה  
תִּצְמַח וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָךְ כְּבוֹד יְיָ יֵאֲסֹפֵךְ.

אַהֲדַרְנָא לְמִילֵי קְדַמָּאִי: וְלִיוֹסְף יֵלֵד שְׁנֵי בָנִים בְּטָרַם  
תְּבוּא שְׁנַת הָרָעָב וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (מיכה  
ה) וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקָרֵב עַמִּים רַבִּים כְּטַל מֵאֵת  
יְיָ כְּרַבִּיבִים עָלַי עֹשֵׁב אֲשֶׁר לֹא יִקְוֶה לְאִישׁ וְלֹא יִיחַל  
לְבַנֵי אָדָם. תָּא חֲזִי, בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא, כַּד נַהוּרָא סְלָקָא.

אֲתַעֲרֶה חֵד צִיפְרָא בְּאִילָנָא דְגִנְתָּא דְעַדָּן, וְקָרִי תִלְתַּת  
 זְמַנִּין. וְשֶׁרְבִיטָא יִזְדַּקֶּה, וְכָרוּזָא קָרִי בְחֵיל, לְכוּן אֲמַרִין,  
 הוֹרְמַנֵי דְבוֹרֵי־רִי. מֵאן מְנַכוּן דְחָמִי וְלֹא חָמִי. דְקִי־מָא  
 בְּעַלְמָא, וְלֹא יִדְעֵי עַל מַה קְיַיְמִי, לֹא מִשְׁגִּיחִין בִּיקְרָא  
 דְמֵאֲרִיהוֹן. (דף רד ע"א) אֹרְיִיתָא קְיַיְמָא קַמִּי־הוּ, וְלֹא  
 מִשְׁתַּדְּלִי בָּהּ. טַב לֹון דְלֹא יִפְרוּן, עַל מַה יִקּוּמוּן בְּלֹא  
 סְכֻלְתָּנוּ. וּוִי לֹון פֶּד יִתְעָרוּן יוֹמֵי דְרַע עַל־יֵיהוּ, וַיִּטְרַדוּן  
 לְהוֹן מְעַלְמָא.

מֵאן אֵינּוּן יוֹמִין דְרַע, אִי סִלְקָא דְעַתְרָה דְאֵינּוּן יוֹמֵי  
 דְסִיבוּ, לָאוּ הָכִי. דְהָא יוֹמֵי דְסִיבוּ, אִי זָכָה בְּבִנִין  
 וּבְנֵי בְנִין, יוֹמֵי דְטַב אֵינּוּן. מֵאן אֵינּוּן יוֹמִין דְרַע, אֲלֹא  
 אֵינּוּן כְּמַה דְאֲתַמַּר. דְכַתִּיב, (קהלת יב) וַיִּזְכּוֹר אֶת בּוֹרְאֵךְ  
 בְּיָמֶיךָ בְּחֹרוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יִבְאוּ יָמֶיךָ הָרַעָה, לָאוּ אֵינּוּן  
 יוֹמִין דְסִיבוּ. אֲלֹא רִזָּא דְמַלְהָ, פֶּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ  
 הוּא עַלְמָא, בְּרָא לֵיהּ בְּאַתּוּן דְאֹרְיִיתָא. וְכָל אֶת וְאֶת  
 עֲאֲלַת קַמִּי־הוּ, עַד דְאֲתַקְיַיְמוּ כְּלָהוּ אַתּוּן בְּאֶת בִּי"ת. וְכָל  
 אֵינּוּן אֲלֶפָא בִּיתוֹת דְאֲתַגְלַגְלוּ אַתּוּן, כְּלָהוּ קְיַיְמִי (כְּלָהוּ)

לְמַבְרֵי עַלְמָא.

כִּיּוֹן דְאֲתַגְלַגְלוּ וְאֲתַחְבְּרוּ תִרִין אַתּוּן אֲלִין ט"ר כְּחַדָּא,  
 סִלְקָא טִי"ת וְלֹא אֲתִי־שְׁבַת, עַד דְגַעַר בָּהּ קוּדְשָׁא  
 בְרִיךְ הוּא. וְאֲמַר לָהּ, טִי"ת טִי"ת, עַל מַה אֶת סִלְקָא וְלֹא

אֶת־יִשְׁבַּת בְּדוֹכְתֶיךָ. אָמְרָה קַמִּיָּה. וְכִי עָבַדְתָּ לִי לְמַהְוִי  
אֶת בְּרִישָׁא דְטוֹב, דְּהָא אוֹרֵייתָא פְּתַח בִּי כִי טוֹב. הֵיךְ  
אֲנָא מִתְחַבְּרָא לְאֶת־יִשְׁבָּא בְּאֵת רַע.

אֲמַר לָהּ, תּוֹב לְאַתְרֶיךָ, דְּהָא אֶת צְרִיךְ לָהּ. דְּהָא בַר  
נָשׁ דְּאֲנָא בְּעֵי לְמַבְרִי בְּכוּן, תְּרוּוּיכוּ אֶתְכַלִּיל  
כְּחֻדָּא, וַיִּתְבְּרִי. אֲבָל אֶת לִימִינָא, וְאִיְהִי לְשִׁמְאֵלָא.  
וּכְדִין תָּבוּ וְאֶת־יִשְׁבוּ דָּא בְּדָא כְּחֻדָּא.

בְּהֵיא שְׁעֵתָא פְּרִישׁ לֹון קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְרָא לֹון  
לְכָל חַד וְחַד, יוֹמִין וְשָׁנִין יְדִיעֶן. אֵלִין לִימִינָא  
וְאֵלִין לְשִׁמְאֵלָא. אֵלִין דִּימִינָא, אֶתְקְרוּן יְמֵי הַטּוֹב,  
וְאֵלִין דְּשִׁמְאֵלָא אֶתְקְרוּן יְמֵי הַרְעָה. וְעַל דָּא אֲמַר  
שְׁלֵמָה, עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה. דְּאֵלִין מְסַחְרִין לִיה  
לְבַר נָשׁ בְּחוּבוֹי דְּאִיְהוּ עֵבִיד. כִּיּוֹן דְּאֶתְבְּרוּן יוֹמִין דְּטוֹב,  
וַיּוֹמִין דְּרַע, כְּדִין תָּבוּ וְאֶת־יִשְׁבוּ, לְאַתְכַלְלָא בְּהוּ בְּבַר  
נָשׁ.

וּבְגִינֵי כַךְ אֲמַר הַיּוֹד, (תהלים מט) לְמָה אֵירָא בִימֵי רַע עֹון  
עֲקֵבֵי יְסֻבְנֵי. יְמֵי רַע וְדָאֵי. וְרוּזָא דָּא, אֵלִין  
אֶקְרוּן יְמֵי רַעֲב, שָׁנִין דְּרַעֲב, וְאֵלִין אֶקְרוּן יְמֵי שְׁבַע,  
שְׁנֵי שְׁבַע.

וְרוּזָא דְּמַלְהָ, דְּלֹא לְאַפְקָא מִבוּעָא דְּבְרִית קְדִישָׁא,  
בְּיוֹמֵי רַעֲב, בְּשַׁנַּת הַרְעָב. וּבְגִין כַּךְ יוֹסֵף דְּאִיְהוּ

רָזָא דְבְרִית, סְתִים מִבּוּעִיָּה בְּשַׁנַּת הָרַעֲב. וְלֹא יֵהֵב לִיָּה  
 דּוּכְתָא לְאַסְגָּאָה בְּעַלְמָא. וְדָא בְּעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ, דְּכַד  
 שְׁלֵטָא שַׁנַּת הָרַעֲב, דִּי־סְתִים מִבּוּעִא דְבְרִית קְדִישָׁא  
 דִּילִיָּה. בְּגִין דְּלֹא יֵהֵב לִיָּה דּוּכְתָא לְאַסְגָּאָה בְּעַלְמָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, רָזָא דָּא אִיהוּ רָזָא עֲלָאָה. בְּהֵיא  
 שַׁנַּת הָרַעֲב, כִּיּוֹן דְּאִיְהִי שְׁלֵטָא, בְּעֵי לְאַסְתְּמָא  
 מִבּוּעִיָּה. בְּגִין דְּאִי לֹא סְתִים לִיָּה, גָּרִים לְאַמְשַׁכָּא רוּחָא  
 לְהֵהוּא וְלְדָא מֵהֵהוּא סְטָרָא. וַיְהִיב דּוּכְתָא לְהֵהוּא סְטָרָא  
 לְמַפְשֵׁי בְּעַלְמָא, סְטָרָא דְּמִסְאָבָא בְּסְטָרָא דְּקוּדְשָׁא. וְתוּ  
 רָזָא, דְּכְתִיב, (משלי ל) תַּחַת שְׁלֹשׁ רִגְזוֹת אֶרֶץ וְגו'.

וּבְגִין כֶּךָ יוֹסֵף צְדִיקָא, רָזָא דְבְרִית, סְלִיק וְסְתִים  
 מִבּוּעִיָּה, בְּשַׁנַּת הָרַעֲב. דְּלֹא לְאַתְעָרְבָא בְּהֵדָה  
 כְּלָל, וְלִמְיָהֵב לָהּ דּוּכְתָא. וּמֵאֵן דְּאַפְתַּח מִבּוּעִיָּה בְּהֵהוּא  
 זְמַנָּא, עֲלִיָּה כְּתִיב, (הושע ה) בֵּי בְּגָדוֹ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ  
 עִתָּה יֹאכְלִים וְגו'. דְּהָא אֵלִין אֶקְרוּן בָּנִים זָרִים וְדֵאִי. בֵּי  
 בְּגָדוֹ וְדֵאִי. וּבְגִין כֶּךָ זַכָּאָה חוּלְקָהוֹן דִּישְׂרָאֵל קְדִישִׁין,  
 דְּלֹא אֶתְחַלְּפוּ דּוּכְתָא קְדִישָׁא, בְּדּוּכְתָא מִסְאָבָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, וְלִיּוֹסֵף יִלְדוּ שְׁנֵי בָנִים בְּטָרָם תְּבוּא שַׁנַּת  
 הָרַעֲב. דְּהָא מֵהֵהוּא זְמַנָּא דְּשְׁלֵטָא שַׁנַּת הָרַעֲב,  
 אֶסְתִים מִבּוּעִיָּה וְסְלִיק מְקוּרִיָּה, דְּלֹא לְמִיָּהֵב בְּגִין  
 לְסְטָרָא מִסְאָבָא, וְלֹא לְאַחְלָפָא דּוּכְתָא דְּקוּדְשָׁא,



בְּדוֹכָתָא דְּמִסְאַבָּא. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְחַפְּאָה לְמֵאֲרִיָּה  
 דְּקוּדְשָׁא, כַּד יֵיטִי וַיִּשְׁלוּט, כְּדַכְּתִיב, (ישעיה ח) וְחִפְּיֵי לֵיִי  
 הַמִּסְתִּיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקוּיֵי לֹו.

זְכָאִין אֵינּוּן צְדִיקָא, דִּידְעִין אֹרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ  
 הוּא, וְנָטְרִי פְּקוּדֵי דְּאֹרְיֵיתָא לְמִיְהָרָה בְּהוּ.

דְּכַתִּיב, (הושע יד) פִּי יִשְׂרָאֵל דְּרַכִּי יִי וְצְדִיקִים יִלְכוּ בָם  
 וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם. וְכַתִּיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בְּיִי  
 אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלכֶם הַיּוֹם. (ד"א ל"ג דְּכַתִּיב וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים

כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (יז). דְּהָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְקֻדְשָׁא לְהוּ  
 לְיִשְׂרָאֵל (דף רד ע"ב) בְּכָלֵא וְלֹא יֵהָא לֹוּן בְּסִטְרָא דְּמִסְאַבָּא

(כְּלוּם) (תא חזי כד סטרא דא שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא לֹא אֶצְטְרִיךְ לִיהָ לְבַר נָשׁ לְאַתְחַזְּאָה בְּשׁוּקָא  
 קַמְיָה בְּגִין דְּכִיל לְנֻזְקָא וְאַתְיָהִיב לִיהָ רְשׁוּתָא לְחַבְּלָא. וְתָא חֲזִי בְּיַעֲקֹב מָה פְּתִיב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב  
 לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ, דְּלֹא בְּעֵי לְאַתְחַזְּאָה קַמְיָה).

וּבְגִין דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַהַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל  
 לְאַתְקֻדְשָׁא. (כְּמָה דְּאֵת אֲמַר) (ד"א דְּכַתִּיב), וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים

כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי. מֵאֵן אֲנִי. דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְלָכוּת  
 שְׁמַיִם קְדִישָׁא. מְלָכוּתָא אַחְרָא דְּעוֹבְדֵי עֲבוּדָת פּוֹכְבִּים  
 וּמְזֻלוֹת, אַקְרִי אַחַר. דְּכַתִּיב, (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה  
 לְאֵל אַחַר כִּי יִי קִנְאָ שְׁמוּ.

וְתָא חֲזִי, אֲנִי, שְׁלֵטְנוּ דְּעֵלְמָא דִּין, וְעֵלְמָא דְּאֵתִי,  
 וְכָלֵא בִּיהָ תְּלִיא. אַחַר, סִטְרָא מִסְאַבָּא. אַחַר,

סִטְרָא אַחְרָא בְּסִטְרָא מִסְאַבָּא, וְשׁוֹלְטְנוּ דִּילִיהָ בְּהָאִי

עֲלָמָא, וְלִית לִיה בְּעֲלָמָא דְאֲתִי כְּלוּם. וּבְגִין דָּא מֵאן  
 דְאֲתִדְבֵק בְּהַאי אַנִּי, אֵית לִיה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דִין  
 וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי.

וּמֵאן דְאֲתִדְבֵק בְּהַאי אַחַר, אֲתֵאבִיד מִהֵוּא עֲלָמָא,  
 וְלִית לִיה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְאֲתִי. וְאֵית לִיה חוּלְקָא  
 בְּהַאי עֲלָמָא, בְּמִסְאָבוּ. בְּגִין דִּיהֵוּא מְלָכוּ אַחְרָא עוּבְדִי  
 עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כַּמָּה אֵינוֹן תְּרִיסִין גְּרֵדִינִין מִמֵּן  
 בֵּיה, לְשִׁלְטָאָה בְּהַאי עֲלָמָא.

וּבְגִינִי כֶּךָ, אֲלִישָׁע אַחַר, דְּנַחַת וְאֲתִדְבֵק בְּהַאי דְרָגָא,  
 אֲתֵטְרִיד מִהֵוּא עֲלָמָא דְאֲתִי, וְלֹא אֲתֵיִהִיב  
 לִיה רְשׁוֹ לְמַהְדֵּר בְּתִיּוּבְתָא, וְאֲתֵטְרִיד מִהֵוּא עֲלָמָא,  
 וְעַל דָּא אֲקֵרִי אַחַר.

וּבְגִין כֶּךָ בְּעִי בַר נָשׁ לְאֲתִפְרָשָׁא מִכָּל סְטָרִין, דְּלֹא  
 לְאֲסֵתָאבָּא בְּהֵוּא סְטָרָא, לְמִזְכִּי בְּהַאי עֲלָמָא  
 וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי. וְעַל דָּא, דָּא בְּרָכָה, וְדָא קְלָלָה. דָּא  
 שְׁבַע, וְדָא רָעַב. כֹּלָא בְּהַפּוּכָא דָּא מִן דָּא. וְהָא  
 אֲוִקִימָנָא.

וּבְגִין כֶּךָ, בְּהֵוּא זְמָנָא דְשַׁנַּת הָרָעַב, לִית לִיה לְבַר נָשׁ  
 לְאֲתִחְזָאָה בְּשׁוּקָא, וְלֹא לְאֲפִתְחָא מִבּוּעִיָּה  
 לְאוּלְדָא, לְמִיָּהֵב בְּגִין לְאֵל אַחַר, וְהָא אֲתֵמַר.  
 זְכָאָה אִיהוּ בַר נָשׁ דְאֲסֵתֵמַר לְמִיָּהֵךְ בְּאַרְחָ קְשׁוּט,

וְלֹא־תִדְבֹקָא בְּמֵאֲרִיָּה תְּדִיר. דְּכִתִּיב, (דברים י) וּבוֹ תִדְבֹק.  
 (וכתיב, אַתְּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וְבוֹ תִדְבֹק) וּבְשֵׁמוֹ תִשְׁבַּע, וּבוֹ  
 תִשְׁבַּע. לֹא כִתִּיב, אֱלֹא וּבְשֵׁמוֹ. מֵאֵי תִשְׁבַּע, כִּמְה  
 דְּאוּקִימְנָא, לְמַהוּי מִתְּדִבֵּק בְּרוּזָא דְמַהִימְנוּתָא.

שְׁבַעָה דְרַגְיִן לְעֵילָא עֲלָאִין עַל כֻּלָּא, רְזָא דְשְׁלִימוֹ  
 דְמַהִימְנוּתָא. וְרוּזָא דְשְׁבַעָה דְרַגְיִן דִּלְתַתָּא  
 מְנִיָּיהוּ, דְאִינוּן חֲבוּרָא חַד, וְקִשּׁוּרָא חַד, אֲלִין בְּאֲלִין,  
 לְמַהוּי כְּלָהוּ חַד. וּבְגִין כֶּךָ כִּתִּיב, (מלכים א ח) שְׁבַעַת יָמִים  
 וְשְׁבַעַת יָמִים י"ד יוֹם. וְכֻלָּא חַד, וְקִשּׁוּרָא חַד, וְעַל דָּא  
 כִּתִּיב וּבְשֵׁמוֹ תִשְׁבַּע, מְלַעֲיִלָא וּמִתַּתָּא. זַכָּאָה אִיהוּ (נ"א מֵאֵן  
 דְּזָכִי לֹא־תִדְבֹקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא יֵאוּת. זַכָּאָה הוּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.  
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פִּתַח לִיהּ אוּצְרִין טְבִין קְדִישִׁין בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ לְקַבְּלָא צְלוּתָא כְּמַה  
 דְּאֵת אָמַר).

(נ"א וּמֵאֵן דְּמִיחַד אֲלִין בְּאֲלִין, עֲלִיָּה כִּתִּיב), (דברים כח) יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת  
 אוּצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם, אֲלִין אוּצְרִין דְּלְעֵילָא  
 וְתַתָּא. שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבַעַת יָמִים כְּלָהוּ חַד. דְּכִתִּיב, אֶת  
 אוּצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם. אוּצְרוֹ חַד, וְאִיהוּ אֶת הַשָּׁמַיִם.  
 (זכריה ד) שְׁבַעָה וְשְׁבַעָה מוּצְקוֹת, וְאִינוּן חַד.

רַבִּי חֵיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, אֲדַהֲכִי חֲמוּ חַד  
 בַּר נֶשׁ דִּהְוָה אֲתִי, מִתְּעַטֵּף בְּעֵטוּפָא דְמִצּוּהָ וּכְלִי  
 זַיִנִין קְטוּרִין תְּחוּתוּי. אָמַר רַבִּי חֵיָּיא, בַּר נֶשׁ דִּין, חַד  
 מִתְּרִין אֵית בֵּיהּ. אוּ זַכָּאָה שְׁלִים אִיהוּ, אוּ לְרַמָּאָה (אָת)

בְּנֵי עֵלְמָא אִיהוּ.

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, הָא חֲסִידֵי עֲלִיוֹנִין אָמְרוּ, הָוִי דָן  
 לְכָל בַּר נָשׁ לְזָכוּ. הָא תַנִּינָן, בַּר נָשׁ דְּנַפְיָא  
 לְאַרְחָא, יתְפֻיֵן לְתַלְתַּת מְלִין. לְדוֹרוֹן, לְקַרְבָּא, לְצִלוֹתָא.  
 מְנַלְן מִיַּעֲקֹב, דְּהָא לְתַלְתַּת אֲלִין אַתְכֻוּן, וְזִרְיו גְרַמִּיה  
 לְדוֹרוֹן, לְקַרְבָּא, לְצִלוֹתָא. וְהָאִי בַר נָשׁ, אָזִיל בְּאַרְחָא  
 אִיהוּ. הָא בֵּיה עֲטוּפָא דְמַצּוֹה, לְצִלוֹתָא. וְהָא בֵּיה כְּלִי  
 זַיִינָן, לְקַרְבָּא. כִּיּוֹן דְּתֵרִין אֲלִין אִית בֵּיה, תְּלִיתָאִי לָא  
 לְמַרְדָּף אַבְתָּרָה.

כַּד קָרִיב לְגַבֵּייהוּ, יְהָבוּ לִיה שְׁלָם וְלָא אָתִיב לֹון. אָמַר  
 רַבִּי חֲזִיא, הָא חַד מֵאִינוּן <sup>(דף רה ע"א)</sup> תֵרִין, דְּאִתְחַזִּיין  
 לְמַהוּי בֵּיה לִית בֵּיה, דְּהָא לָא אַתְקִין גְרַמִּיה לְדוֹרוֹן,  
 וּבְדוֹרוֹן שְׁלָמָא כְּלִיל בֵּיה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דִּילְמָא אִיהוּ  
 מִשְׁתַּדֵּל בְּצִלוֹתֵיה, אוּ מִרְחִישׁ תְּלַמוּדֵיה בְּגִין דְּלָא יַעֲקֹר  
 לִיה.

אֲזִילִי כְּחָדָא, וְלָא מְלִיל הֵהוּא בַר נָשׁ בְּהַדֵּייהוּ. לְבַתֵּר  
 אֲשַׁתְּמִיטוּ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְאֲשַׁתְּדֵלוּ  
 בְּאוּרֵייתָא. כִּיּוֹן דְּחָמָא הֵהוּא בַר נָשׁ דְּהָוּ מִשְׁתַּדֵּלִי  
 בְּאוּרֵייתָא, קָרִיב לְגַבֵּייהוּ וַיְהִיב לֹון שְׁלָם.  
 אָמַר לֹון, רַבּוֹתִי, בְּמָה חֲשַׁדְתוֹן לִי, כַּד יְהִבִיתוּ לִי  
 שְׁלָם, וְלָא אַתִּיבְנָא לָכוּ. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי,  
 דִּילְמָא צִלוֹתָא הָוִית אָמַר, אוּ מִרְחִישׁ בְּתַלְמוּדָךְ. אָמַר  
 לֹון, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַדִּין לָכוּ לְכַף זָכוּ.

אָבֵל אֵימָא לְכוּ. יוֹמָא חַד הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא,  
 אֲשַׁכְחֵנָא חַד בַּר נֶשׁ, וְאֶקְדִּימָנָא לִיה שְׁלָם. וְהָהוּא  
 גַּבְרָא הוּוּה לְסֻטִים, וְקָם עָלַי, וְצִעַר לִי. וְאַלְמָלָא  
 דְּאַתְתַּקְפְּנָא בֵּיה אֲצֻטְעֵרְנָא. מִהָהוּא יוֹמָא נְדַרְנָא, דְּלֹא  
 לְאֶקְדָּמָא שְׁלָם, בַּר לְבַר נֶשׁ זַפְאָה. אֶלָּא אִי יִדְעֵנָא בֵּיה  
 בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דִּיכִיל לְצִעְרָא לִי, וְיִתְתַּקֵּף בִּי בְּחִילָא.  
 בְּגִין דְּאָסִיר לְאֶקְדָּמָא שְׁלָם לְבַר נֶשׁ חֵיבָא. דְּכְתִיב,  
 (ישעיה מו) אֵין שְׁלוֹם אָמַר יְיָ לְרָשָׁעִים.

וְהָיָא שְׁעֵתָא דְּחֻמֵּינָא לְכוּ, וְיַהֲבִיתוּ לִי שְׁלָם וְלֹא  
 אֲתִיבְנָא לְכוּ. חֲשִׁידְנָא לְכוּ. בְּגִין דְּלֹא חֻמֵּינָא  
 בְּכוּ מְצוּה דְּאַתְחֲזִי לְבַר. וְהוּינָא כְּמוֹ כֵּן מְהַדַּר תְּלַמוּדָאִי.  
 אָבֵל הַשְּׁתָא דְּחֻמֵּינָא בְּכוּ דְּאַתּוֹן זַפְאִין, הָא אֲרַחָא  
 מִתְתַּקְנָא קְדָמִי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים עג) מְזֻמּוֹר לְאַסְפָּה אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל  
 אֱלֹהִים לְבָרִי לְבָב. תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא  
 עֲבַד יְמִינָא וְעֲבַד שְׁמַאלָא, לְאַנְהָגָא עֲלֻמָּא. חַד אֶקְרִי  
 טוֹב וְחַד אֶקְרִי רָע. וּבְתַרִּין אֵלִין אֲתַפְּלִיל בַּר נֶשׁ,  
 וְאַתְקָרִיב בְּכֻלָּא.

וְהָהוּא רָע דְּאִיהוּ שְׁמַאלָא, אֲתַפְּלִילוּ בֵּיה עַמִּין עוֹבְדֵי  
 עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת, וְאַתְיְהִיב בְּסֻטְרָא  
 דְּלַהוֹן. בְּגִין דְּאִינוּן עָרְלִי לְבָא, וְעָרְלִי בְּשָׂרָא,

וּלְאַסְתָּאבָּא בֵּיתָהּ. אָבֵל בְּיִשְׂרָאֵל מֶה פְּתִיב, אַךְ טוֹב  
 לְיִשְׂרָאֵל (פתיב).

וְאִי תִימָא לְכֻלְהוּ, לָאוּ. אֵלָא לְאִינוּן דְּלֵא אֲסִתְּאֵי  
 בְּהַדִּי הַהוּא רַע. דְּכִתִּיב, לְבָרִי לִבֵּב. בְּגִין דְּדָא טוֹב  
 וְדָא רַע. טוֹב לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, וְרַע לְעַמִּין עוֹבְדֵי  
 עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל, בְּגִין  
 לְאַדְבָּקָא בֵּיתָהּ. וּבֵהָאִי אֲתַדְבָּקוּ יִשְׂרָאֵל, בְּרִזָּא עֲלָאָה,  
 בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, לְמַהוּי כֻּלָּא חַד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאִין אָנּוּן, דְּלֵא שִׁבְשֻׁנָּא בְּךָ. וְהָא  
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁדֵרְךָ לְגַבְּנָן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,  
 בְּגִין דְּטוֹב הוּא לְיִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל אֵית לוֹן חוּלְקָא  
 בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. לְמַחְמֵי עֵינָא בְּעֵינָא חִיזוּ  
 יִקְרָא. כְּמָה דְכִתִּיב, (ישעיה נב) כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹב יִי  
 צִיּוֹן. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (ע"כ פרשת מקץ)

פרשת ויגש אליו

וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וְגו', רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ישעיה סג) כִּי  
 אֲתָה אָבִינוּ כִּי אֲבָרְהֵם לֹא יִדְעֵנוּ וַיִּשְׂרָאֵל לֹא  
 יִפְרְנוּ אֲתָה ה' אָבִינוּ גּוֹאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ. הָאִי קָרָא  
 אוּקְמוּהָ, אָבֵל תָּא חֲזִי, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא  
 עֲלְמָא, כֻּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, עָבִיד עֲבִידְתָּא כְּדָקָא חֲזִי. בְּכָל  
 יוֹמָא וַיּוֹמָא כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ. כִּיּוֹן דְאַתָּא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה